

შემოსავლების სამსახურის
უფროსის
07/13/2016 N 19946
12/19/2016 N 36972
12/26/2016 N 38043
03/10/2017 N 6394
ბრძანებებით

ვებგვერდი, 20/05/2016
სარეგისტრაციო კოდი
000000000.00.00.016376

შემოსავლების სამსახურის უფროსის
ბრძანება №13446
2016 წლის 18 მაისი ქ.თბილისი

„გადასახადის გადამხდელთა პირადი აღრიცხვის
ბარათების წარმოების წესის შესახებ“ მეთოდური მითითების
დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს საგადასახადო კოდექსის მე-2 მუხლის მე-5 ნაწილის და „საჯარო სამართლის იურიდიული პირის – შემოსავლების სამსახურის დებულების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2011 წლის 23 მაისის №303 ბრძანებით დამტკიცებული დებულების მე-3 მუხლის მე-2 პუნქტის „ზ“ და „უ“ ქვეპუნქტების საფუძველზე, **ვბრძანებ:**

1. დამტკიცდეს „გადასახადის გადამხდელთა პირადი აღრიცხვის ბარათების წარმოების წესის შესახებ“ მეთოდური მითითება.

2. ძალადაკარგულად გამოცხადდეს „გადასახადის გადამხდელთა პირადი აღრიცხვის ბარათების წარმოების წესის შესახებ“ მეთოდური მითითების დამტკიცების თაობაზე“ შემოსავლების სამსახურის უფროსის 2011 წლის 22 მარტის №1205 ბრძანება.

3. ეს ბრძანება ამოქმედდეს ხელმოწერისთანავე და მისი მოქმედება გავრცელდეს 2016 წლის 1 იანვრიდან წარმოშობილ სამართლებრივ ურთიერთობებზე.

შემოსავლების სამსახურის
უფროსი

გიორგი თაბუაშვილი

მეთოდური მითითება

გადასახადის გადამხდელთა პირადი აღრიცხვის ბარათების წარმოების წესის შესახებ

მუხლი 1. ზოგადი დებულებები

1. წარმოდგენილი მეთოდური მითითება ადგენს გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ბარათებში და ფორმებში საგადასახადო ვალდებულებების აღრიცხვისა და ასახვის წესების ოპერაციების ერთობლიობას, რომელიც დაკავშირებულია გადასახადის გადამხდელის ბიუჯეტთან ანგარიშსწორების განხორციელებასთან.

2. გადასახადის გადამხდელის მიერ ბიუჯეტში გადახდილი თანხების აღრიცხვის წესი გადასახადის სახეების მიხედვით განისაზღვრება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დამტკიცებული ბიუჯეტის შემოსულობების კლასიფიკაციის თანახმად.

3. გადასახადის გადამხდელის მიერ დეკლარირებული საგადასახადო და არასაგადასახადო (რომელთა ადმინისტრირებას ახორციელებს საგადასახადო ორგანო) ვალდებულებები, დამატებით დარიცხული ან შემცირებული თანხები, დაკისრებული სანქციები, გადახდილი გადასახადები და უკან დაბრუნებული თანხები, აღირიცხება გადასახადის გადამხდელთა პირადი აღრიცხვის ელექტრონულ ბარათებზე:

ა) გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ძირითად ბარათზე (დანართი №1), რომელზეც აღირიცხება:

ა.ა) აღიარებული გადასახადის/სანქციის თანხები, მათ შორის გაუქმებული გადასახადების მიხედვით აღიარებული გადასახადის/სანქციის თანხები;

ა.ბ) გადახდილი თანხები;

ა.გ) ზედმეტად გადახდილი თანხები;

ა.დ) უკან დაბრუნებული თანხები;

ა.ე) საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული სხვა საგადასახადო ვალდებულებები, რომელთა გადახდის ვადა საგადასახადო კანონმდებლობით შეჩერებულია (რესტრუქტურისაცია, გაკოტრება, რეაბილიტაცია, საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ კომერციული ბანკისა და მზღვეველის შესაბამისი საქმიანობის ლიცენზიის ჩამორთმევა).

ბ) გადასახადის გადამხდელის დროებითი აღრიცხვის ბარათზე (დანართი №2), რომელზეც აღირიცხება:

ბ.ა) დამატებით დარიცხული საგადასახადო ვალდებულებები/სანქციები,

რომელიც არ არის აღიარებული;

ბ.ბ) საგადასახადო შეთანხმებით გათვალისწინებული თანხები;

ბ.გ) დამატებით დარიცხული მოსაკრებლის თანხები, რომელიც არ არის აღიარებული.

გ) ჩანაწერების დაზუსტების ბარათზე, რომელიც იხსნება გადასახადის გადამხდელის ბარათზე არასწორად ასახული ჩანაწერების დაზუსტების, მათზე არსებული ნაშთების გამოყვანისა და შემდგომ ამ ჩანაწერების პირადი აღრიცხვის ბარათებზე გადატანის მიზნით (დანართი №1,);

დ) მოსაკრებლის ბარათზე, იმ აღიარებული მოსაკრებლის სახეების მიხედვით, რომლის ადმინისტრირებას ახორციელებს საგადასახადო ორგანო (დანართი №4).

4. საგადასახადო ორგანოში გადასახადის გადამხდელის საქართველოს ტერიტორიული ერთეულების კუთვნილი თანხების აღრიცხვისათვის იხსნება ტერიტორიული ერთეულების ბიუჯეტების კუთვნილი გადასახადების აღრიცხვის ფორმა (დანართი №3), რომელშიც აისახება:

ა) ქონების გადასახადის აღიარებული საგადასახადო ვალდებულებები და გადახდილი თანხები ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის მიხედვით;

ბ) საშემოსავლო გადასახადის აღიარებული საგადასახადო ვალდებულებები და გადახდილი თანხები: სახელმწიფო ბიუჯეტის, აჭარის და აფხაზეთის ა.რ. და ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის ბიუჯეტის მიხედვით.

5. გადასახადის გადამხდელის ბარათებზე და აღრიცხვის ფორმებში აღრიცხული თანხები (გარდა ამ მუხლის მე-3 პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტით და მე-4 პუნქტით განსაზღვრულ ბარათზე/აღრიცხვის ფორმაზე დაფიქსირებული თანხებისა) აისახება გადასახადის გადამხდელის ჯამური ანგარიშგების ფორმაში (შ ე დ ა რ ე ბ ი ს ა ქ ტ ი) (დანართი №5).

6. გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ბარათებზე არსებული აღიარებული საგადასახადო დავალიანების საფუძველზე იწარმოება გადასახადის გადამხდელის მიერ გადახდილი თანხების აღრიცხვა-ანგარიშგება გადასახადებისა და სანქციების მიხედვით.

7. გადასახადის გადამხდელის მიერ გადახდილი თანხების განაწილება ხდება გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ბარათის მიხედვით არსებულ აღიარებულ საგადასახადო დავალიანების თანხებზე საქართველოს საგადასახადო კოდექსით დადგენილი თანმიმდევრობით.

8. გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ბარათებისა და აღრიცხვის ფორმების წარმოება გულისხმობს მათი გახსნის, მონაცემების შეტანის, გაერთიანების/გაყოფის, გადაცემის და დახურვის პროცედურებს.

9. გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ბარათებსა და აღრიცხვის

ფორმებს აწარმოებენ საგადასახადო ორგანოს უფროსის/მოადგილის ბრძანებით განსაზღვრული უფლებამოსილი პირები.

10. გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ბარათის კომპიუტერიზებული დამუშავების დროს პროგრამულად უნდა იქნეს უზრუნველყოფილი მონაცემთა ბაზასთან დაშვების უფლების მქონე მომხმარებელთა განსაზღვრა, მათი შემოწმება და იდენტიფიცირება გადასახადების ადმინისტრირების საინფორმაციო სისტემაში ყოველი შესვლის დროს.

11. ამ მეთოდური მითითებით განსაზღვრული ბარათები და აღრიცხვის ფორმები ივსება ცალკეული გადასახადის გადამხდელის მიხედვით მხოლოდ ამ ბარათისათვის/აღრიცხვის ფორმისათვის განსაზღვრული გარემოებების არსებობის შემთხვევაში. ერთ გადასახადის გადამხდელს შესაძლებელია გააჩნდეს რამდენიმე სახის ბარათი.

მუხლი 2. ბარათების გახსნა და მონაცემების შეტანა

1. გადასახადის გადამხდელის მიერ საგადასახადო ვალდებულებების შესრულების აღრიცხვის მიზნით, საგადასახადო ორგანოს მიერ პროგრამულად იხსნება გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ბარათი, ამ მეთოდური მითითების პირველი მუხლის შესაბამისად, ცალკეული ბარათისათვის დადგენილი შესაბამისი გარემოების არსებობის შემთხვევაში.

2. ბარათების გახსნის საფუძველს წარმოადგენს:

ა) საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით პირის გადასახადის გადამხდელად რეგისტრაცია (აღრიცხვა);

ბ) არარეზიდენტი პირის მიერ საქართველოში მუდმივი დაწესებულების გარეშე საქმიანობის განხორციელების შემთხვევაში საგადასახადო ვალდებულების დეკლარირება ან ზედმეტად გადახდილი თანხის დაბრუნებაზე მოთხოვნის წარდგენა;

გ) პირის მიერ, რომელიც იხდის ექსპორტისა და იმპორტის გადასახდელებს, სასაქონლო ოპერაციის განხორციელებას;

დ) დაბეგვრის ობიექტის ადგილსამყოფლის ან/და დაბეგვრასთან დაკავშირებული ობიექტის მიხედვით პირისათვის ბარათის გახსნა ხდება საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს მიერ საგადასახადო ორგანოსათვის დარიცხვის მიზნით მოწოდებული სათანადო ინფორმაციის საფუძველზე;

ე) საქართველოს მოქალაქე ფიზიკური პირის, ასევე პირადობის ნეიტრალური მოქმედების ან ნეიტრალური სამგზავრო დოკუმენტის მქონე პირის მიერ (გარდა მეწარმე ფიზიკური პირისა) საგადასახადო ვალდებულებების დეკლარირება და

საბანკო დაწესებულებებში გადასახადის გადახდა.

3. ბარათებში მიეთითება გადასახადის გადამხდელის სრული დასახელება/სახელი და გვარი, საიდენტიფიკაციო ნომერი და საგადასახადო წელი (პერიოდი), ხოლო იმ გადასახადის გადამხდელთა ბარათზე, რომლებიც იყენებენ დაბეგვრის სპეციალურ რეჟიმებს, ბარათზე მიეთითება აგრეთვე იმ სპეციალური დაბეგვრის რეჟიმის სახე, რომელსაც იყენებს გადასახადის გადამხდელი.

4. ბარათებზე მონაცემთა შეტანის საფუძველს წარმოადგენს:

ა) გადასახადის გადამხდელის მიერ წარმოდგენილი საგადასახადო და საბაჟო დეკლარაციები (განგარიშები), მათ შორის, დაზუსტებული დეკლარაციები;

ბ) საგადასახადო ორგანოსა და სხვა უფლებამოსილი ორგანოების შემოწმების მასალები და სხვა სათანადო ინფორმაცია;

გ) საგადასახადო ორგანოს მიერ გაფორმებული დასკვნები (მათ შორის, სასაქონლო ოპერაციის განხორციელებისას წარმოშობილი ვალდებულებების შესრულების და გადასახადის გადახდის ვადების გაგრძელების შესახებ დასკვნები);

დ) გადასახადის გადამხდელის მიერ წარმოდგენილი წერილობითი ინფორმაცია;

ე) გადახდილი თანხების შესახებ ინფორმაცია;

ვ) კანონიერ ძალაში შესული სასამართლოს გადაწყვეტილებები;

ზ) სამართალდარღვევის ოქმები;

თ) საქართველოს კანონმდებლობით უფლებამოსილი ორგანოს გადაწყვეტილება საგადასახადო ვალდებულების გადავადებაზე, განსაზღვრაზე ან შემცირებაზე;

ი) სახელმწიფო ხაზინიდან და საბანკო დაწესებულებებიდან მიღებული ამონაწერები და სხვა დოკუმენტები;

კ) კომერციული ბანკის ან მისი მომსახურე საანგარიშსწორებო – საპროცესინგო ცენტრის მიერ მიწოდებული ელექტრონული შეტყობინება გადახდის ოპერაციის შესახებ;

ლ) საქართველოს საგადასახადო კოდექსის დადგენილ მოთხოვნათა შესაბამისად გადასახადის ან/და სანქციის თანხის ჩამოწერის თაობაზე საგადასახადო ორგანოს გადაწყვეტილება.

5. ბარათებზე მონაცემთა შეტანის შესაბამისი საფუძველის არსებობის შემთხვევაში მონაცემები აისახება ბარათების სპეციფიკისა და შინაარსის გათვალისწინებით.

6. გადასახადის თანხების დარიცხვა გულისხმობს საგადასახადო ორგანოს მიერ კონკრეტულ საგადასახადო პერიოდისათვის გადასახადის გადამხდელის კუთვნილი საგადასახადო ვალდებულებების თანხების აღრიცხვას და ასახვას მის

პირადი აღრიცხვის ბარათზე. საგადასახადო ორგანო უფლებამოსილია პირს დაარიცხოს გადასახადი თავის ხელთ არსებული ინფორმაციის საფუძველზე, თუ პირი მას არ წარუდგენს გადასახადის დასარიცხად საჭირო ინფორმაციას.

7. ბარათებზე ყველა სახის ოპერაციის ჩაწერა წარმოებს თავისდროულად და ქრონოლოგიური წესით, ჩანაწერის გაკეთების თარიღისა და დამადასტურებელი დოკუმენტაციის სისწორის დადგენით. თითოეულ სტრიქონზე ჩაიწერება მხოლოდ ერთი ოპერაცია, თავისუფალი სტრიქონები არ დაიტოვება.

8. საბაჟო დეკლარაციაში დაფიქსირებული მონაცემების ბარათზე გადატანა ხდება ავტომატურ რეჟიმში.

9. შემოსავლების სამსახურის უფროსის/მისი მოადგილის სათანადო ნებართვის გარეშე გასული თარიღით მონაცემთა ბაზაში ყოველგვარი ცვლილებისა და ჩანაწერის გაკეთება დაუშვებელია.

მუხლი 3. ბარათებზე საგადასახადო ვალდებულების დარიცხვა და მისი გადახდა

1. ბარათებზე საგადასახადო ვალდებულების დარიცხვა ხორციელდება საგადასახადო კანონმდებლობით დადგენილი ვადების მიხედვით.

2. საგადასახადო ვალდებულების მიხედვით გადახდილი თანხები აღირიცხება მათი გადახდის მიხედვით. გადასახადის გადახდის დღედ ითვლება გადასახადის თანხის ბიუჯეტის შესაბამის ანგარიშზე ჩარიცხვის დღე, თუ საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობით სხვა რამ არ არის დადგენილი, შესაბამისად ამ თარიღის მიხედვით ხდება ბარათზე გადახდის ვადის ასახვა.

3. გადასახადის, აგრეთვე გადასახადის მიმდინარე გადასახდელების გადახდის ვადა დგინდება თითოეული გადასახადის მიხედვით. გადასახადი გადახდილი უნდა იქნეს:

ა) თუ საგადასახადო კოდექსით გადასახადის გადახდისათვის დაწესებულია ვადა – ამ ვადაში;

ბ) თუ ეს ვადა არ არის დაწესებული, მაგრამ დაწესებულია დეკლარაციის წარდგენის ვადა –

დეკლარაციის წარდგენის ვადაში;

გ) თუ არც გადასახადის გადასახადისათვის არის დაწესებული ვადა და არც დეკლარაციის წარდგენის ვალდებულება არ არის – საგადასახადო მოთხოვნის მიღებიდან 30 კალენდარული დღის ვადაში.

4. გადასახადის გადამხდელთა მიერ საბაჟო ოპერაციების განხორციელების შედეგად წარმოშობილი საგადასახადო ვალდებულებების ბარათზე დარიცხვის/გადახდის ვადები განისაზღვრება „საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე

საქონლის გადაადგილებისა და გაფორმების შესახებ ინსტრუქციის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2012 წლის 26 ივლისის №290 ბრძანებით დამტკიცებული ინსტრუქციის შესაბამისად.

5. საგადასახადო ორგანოში საბაჟო დეკლარაციების გაფორმება ხდება „საქართველოს საბაჟო ტერიტორიაზე საქონლის შემოტანასთან/საქართველოს საბაჟო ტერიტორიიდან გატანასთან და დეკლარირებასთან დაკავშირებული პროცედურების განხორციელების თაობაზე“ შემოსავლების სამსახურის უფროსის 2012 წლის 1 აგვისტოს №12858 ბრძანებით დამტკიცებული ინსტრუქციის შესაბამისად.

6. საბაჟო ოპერაციების შედეგად წარმოქმნილი ვალდებულებები და განხორციელებული ოპერაციები ბარათზე აისახება 2007 წლის 1 იანვრიდან.

7. გადასახადის გადამხდელის მიერ 2007 წლამდე პერიოდის მიხედვით განხორციელებული საბაჟო ოპერაციების შედეგად წარმოქმნილი ვალდებულებების შესახებ დაზუსტებული (შესწორებული) მონაცემების წარდგენის შემთხვევაში, შესაბამისი საგადასახადო უფროსის/მოადგილის მიერ გამოცემული მოტივირებული ინდივიდუალური ადმინისტრაციული-სამართლებრივი აქტის საფუძველზე გადასახადის გადამხდელის ვალდებულება მცირდება ან იზრდება. შესწორებული (დაზუსტებული) მონაცემები გადაიტანება ბარათზე. გადასახადის გადამხდელს უფლება აქვს გაასაჩივროს ეს გადაწყვეტილება საქართველოს საგადასახადო კოდექსით დადგენილი წესით.

8. ბარათზე აღურიცხავი ან/და არასწორად აღრიცხული მონაცემების გამოვლენის შემთხვევაში, საგადასახადო ორგანო ახორციელებს ბარათზე ადრე დაფიქსირებული მონაცემების კორექტირებას შესაბამისი საგადასახადო ორგანოს უფროსის/მოადგილის მიერ გამოცემული მოტივირებული ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის საფუძველზე. გადასახადის გადამხდელს უფლება აქვს გაასაჩივროს ეს გადაწყვეტილება საქართველოს საგადასახადო კოდექსით დადგენილი წესით.

9. სათამაშო ბიზნესის ორგანიზატორი პირების მიერ საგადასახადო ორგანოში წარდგენილი განაცხადი (მოთხოვნა) სათამაშო ბიზნესის მოსაკრებლის გადახდის ნიშნების გამოყოფის შესახებ, საგადასახადო ორგანოს მიერ განიხილება, როგორც სათანადო ინფორმაცია და აღნიშნული თანხების დარიცხვას, სათამაშო ბიზნესის ორგანიზატორი პირებისათვის გახსნილ მოსაკრებლის ბარათზე, სათანადო პროცედურების დაცვით, მოახდენს ელექტრონული ველის (მოსაკრებლის ნიშნის) გამოყოფის თარიღით.

შენიშვნა: იმ შემთხვევაში, თუ მიმდინარე საანგარიშო კვარტალში

მოთხოვნილია სათამაშო ბიზნესის მოსაკრებლის გადახდის ნიშანი, მომდევნო საანგარიშო კვარტალისათვის მოსაკრებლის თანხის დარიცხვა მოხდება მომდევნო კვარტალის პირველი სამუშაო დღის თარიღით.

10. ამ მუხლის მე-2-მე-5 პუნქტებით განსაზღვრულ ვადებში ხორციელდება ბარათებზე დარიცხული და გადახდილი თანხების ასახვა.

11. გადასახადის გადამხდელთა მიერ სასაქონლო ოპერაციის განხორციელების დროს ვალდებულების შესრულების უზრუნველყოფის მიზნით დეპოზიტის გამოყენების შემთხვევაში:

ა) სასაქონლო ოპერაციის განხორციელებით წარმოშობილი ვალდებულების დაფარვა სადეპოზიტო ანგარიშიდან ხორციელდება ვალდებულის პირის მიერ საგადასახადო ორგანოში წარდგენილი განაცხადის საფუძველზე;

ბ) საგადასახადო ორგანოს გადაწყვეტილებით წარმოშობილი ვალდებულების დაფარვა ხორციელდება დეპოზიტის განმკარგავი საგადასახადო ორგანოს წერილობითი მომართვის საფუძველზე;

გ) განვლილი პერიოდის ვალდებულების დასაფარად განკუთვნილი თანხები, რომელთა გადატანა სადეპოზიტო ანგარიშიდან არ განხორციელებულა, ექვემდებარება ბიუჯეტში გადატანას ხარვეზის გამოვლენის თარიღიდან;

დ) სადეპოზიტო ანგარიშიდან სახელმწიფო ბიუჯეტში თანხის დაგვიანებით გადატანით გამოწვეული საურავი ექვემდებარება შემცირებას.

12. მეწარმე ფიზიკური პირის მიერ საქართველოში ეკონომიკური საქმიანობის შეწყვეტის შემთხვევაში იგი საგადასახადო ორგანოს ერთობლივი შემოსავლებისა და გამოქვითვების შესახებ საგადასახადო დეკლარაციას წარუდგენს 30 სამუშაო დღის ვადაში, რისთვისაც საგადასახადო ორგანო:

ა) რეგისტრაციაში ატარებს გადასახადის გადამხდელის განცხადებას ეკონომიკური საქმიანობის შეწყვეტის თაობაზე;

ბ) განუსაზღვრავს საგადასახადო დეკლარაციის წარდგენის ბოლო სავადო თარიღს, საქმიანობის შეწყვეტის თაობაზე გადასახადის გადამხდელის განცხადებაში მითითებული თარიღიდან 30-ე სამუშაო დღეს;

გ) გადასახადის გადამხდელის მიერ ეკონომიკური საქმიანობის შეწყვეტის შესახებ წარმოდგენილ დეკლარაციაში ამოწმებს მითითებულ შეწყვეტის თარიღს, ხოლო აღნიშნული თარიღიდან 30-ე სამუშაო დღეს ახორციელებს გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ბარათზე დეკლარირებული თანხის დარიცხვას. იმ შემთხვევაში, თუ 30-ე სამუშაო დღე ემთხვევა არასამუშაო დღეს, მაშინ თანხის დარიცხვა ხორციელდება მომდევნო სამუშაო დღის სავადო თარიღით;

დ) ახორციელებს პირადი აღრიცხვის ბარათზე დარიცხული მიმდინარე გადასახდელების თანხების გადაანგარიშებას, კერძოდ: ეკონომიკური საქმიანობის შეწყვეტის თარიღამდე საგადასახადო წლის განმავლობაში გადახდილი მიმდინარე გადასახდელების თანხების გათვალისწინებით გამოიანგარიშებს გადასახადის გადამხდელისათვის დასარიცხი/შესამცირებელი თანხის ოდენობას და გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ბარათზე ახორციელებს შესაბამის დარიცხვის ოპერაციას და ახდენს ეკონომიკური საქმიანობის შეწყვეტის თარიღის შემდგომ დარიცხული მიმდინარე გადასახდელების თანხების ბარათიდან მოხსნას და საბოლოო შედეგების გამოყვანას.

13. ეკონომიკური საქმიანობის შეწყვეტის გამო, ერთობლივი შემოსავლებისა და გამოქვითვების შესახებ წარდგენილი დეკლარაციის შემდეგ, მეწარმე ფიზიკური პირი არ არის ვალდებული საგადასახადო ორგანოს შემდგომშიც (თუ არ განაახლა საქმიანობა) წარუდგინოს წლიური საგადასახადო დეკლარაცია, გარდა საგადასახადო კოდექსით დადგენილ ვადებში ქონების გადასახადის დეკლარაციისა.

14. ერთი და იმავე საგადასახადო წლის განმავლობაში მეწარმე ფიზიკური პირის მიერ ეკონომიკური საქმიანობის შეწყვეტის შესახებ საგადასახადო დეკლარაციის ჩაბარების შემდგომ საქმიანობის განახლების შემთხვევაში, საგადასახადო ორგანოს წარედგინება შესაბამისი განცხადება, რის საფუძველზეც უკუოპერაციით მოხდება საქმიანობის შეწყვეტის შესახებ ადრე წარმოდგენილი საგადასახადო დეკლარაციის მონაცემების განულება და მიმდინარე გადასახდელების თანხების დარიცხვის (აღდგენის) ოპერაცია.

15. ერთი და იმავე საგადასახადო წლის განმავლობაში ეკონომიკური საქმიანობის განმეორებით შეწყვეტის შემთხვევაში მეწარმე ფიზიკური პირმა საგადასახადო ორგანოს უნდა წარუდგინოს ეკონომიკური საქმიანობის შეწყვეტის ახალი დეკლარაცია, რომელშიც უნდა აისახოს საგადასახადო წლის დასაწყისიდან საქმიანობის განმეორებით შეწყვეტის თარიღამდე პერიოდის მონაცემები.

16. საგადასახადო ორგანოს უფლებამოსილი პირი ეკონომიკური საქმიანობის განმეორებით შეწყვეტის თარიღიდან 30-ე სამუშაო დღის სავადო თარიღით ახორციელებს დეკლარირებული გადასახადის თანხის მეწარმე ფიზიკური პირის პირადი აღრიცხვის ბარათზე დარიცხვას და დარიცხული მიმდინარე გადასახდელების თანხების გადაანგარიშებას.

17. მეწარმე ფიზიკური პირის მიერ ეკონომიკური საქმიანობის შეწყვეტის დეკლარაციის დაზუსტების შემთხვევაში შეწყვეტის თარიღი უნდა ემთხვეოდეს საქმიანობის შეწყვეტის პირველადი დეკლარაციის თარიღს.

18. იმ შემთხვევაში, თუ მეწარმე ფიზიკური პირი ეკონომიკური საქმიანობის

შეწყვეტის თაობაზე საგადასახადო დეკლარაციის წარდგენის შემდეგ საგადასახადო ორგანოს არ აცნობებს საქმიანობის განახლების თაობაზე და იმავე საანგარიშო წელზე წარადგენს წლიურ საგადასახადო დეკლარაციას, ჩაითვლება, რომ მან საქმიანობის შეწყვეტის დეკლარაციის წარდგენის შემდეგ მოახდინა საქმიანობის განახლება და შესაბამისად უნდა განხორციელდეს დარიცხული თანხების გადაანგარიშება და გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ბარათზე კუთვნილი მიმდინარე გადასახდელების თანხების დარიცხვა.

19. მეწარმე ფიზიკური პირის მიერ ეკონომიკური საქმიანობის შეწყვეტის და საქმიანობის განახლების თაობაზე წარმოდგენილი განცხადებების აღრიცხვის სრულყოფის მიზნით საგადასახადო ორგანოები აწარმოებენ რეესტრს.

20. პირველადი საგადასახადო დეკლარაციით/გაანგარიშებით დასარიცხად გამოანგარიშებული გადასახადის თანხა გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ბარათზე აისახება კანონმდებლობით დადგენილ ვადაში, ანუ ვადის დადგომის თარიღისათვის ავტომატურ რეჟიმში. დაზუსტებული დეკლარაციების/გაანგარიშებების, ასევე, დადგენილი ვადის დარღვევით (დაგვიანებით) წარმოდგენილი პირველადი დეკლარაციების მონაცემები ბარათზე აისახება მათი მიღებიდან 5 სამუშაო დღის ვადაში. დეკლარაციების/გაანგარიშებების ბარათზე გატარება ხორციელდება ქრონოლოგიური წესით, კუთვნილი სავადლო თარიღის მიხედვით. დაზუსტებული დეკლარაციების/გაანგარიშებების, ასევე დადგენილი ვადის დარღვევით (დაგვიანებით) წარმოდგენილი პირველადი დეკლარაციების/გაანგარიშებების მონაცემები, რომლებიც წარმოდგენილია საგადასახადო შეთანხმებით მოცულ პერიოდზე ან/და იმ პერიოდზე ან საკითხზე, რომელზეც საგადასახადო ორგანომ უკვე განახორციელა საგადასახადო შემოწმება ან დარიცხვა, პირადი აღრიცხვის ბარათზე აისახება გადაწყვეტილების მიღებიდან 5 სამუშაო დღის ვადაში.

21. შესწორებული (დაზუსტებული) საგადასახადო დეკლარაციით გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ბარათზე გატარდება დამატებით დასარიცხი ან შესამცირებელი სხვაობის თანხა, რომელიც წარმოიქმნება პირველად საგადასახადო დეკლარაციის მონაცემებსა და შესწორებულ (დაზუსტებულ) წარმოდგენილი დეკლარაციის მონაცემებს შორის.

22. თუ გადასახადის გადამხდელის მიერ საგადასახადო ორგანოში წარდგენილ იქნა შესწორებული (დაზუსტებული) საგადასახადო დეკლარაცია, რომელიც სავარაუდოდ იწვევს იმ საანგარიშო პერიოდის გადასახადის თანხების დამატებით დარიცხვას (შემცირებას), რომელ საანგარიშო პერიოდზეც გადასახადის გადამხდელს უკვე საგადასახადო კანონმდებლობით დადგენილ ვადაში

წარდგენილი აქვს საგადასახადო დეკლარაცია და რომლის მონაცემებიც ჯერ კიდევ არ არის ასახული გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ბარათზე და რომლისთვისაც ასევე ჯერ არ დამდგარა გადასახადის გადახდისათვის დადგენილი ვადა, ამ შემთხვევაში შესწორებული საგადასახადო დეკლარაცია ჩაითვლება თავდაპირველ დეკლარაციად და ბარათზე მოხდება შესწორებული (დაზუსტებული) საგადასახადო დეკლარაციის მონაცემების თანხის ასახვა.

23. საგადასახადო ორგანოში გადასახადის გადამხდელების მიერ წარდგენილი საგადასახადო დეკლარაციები რეგისტრირდება გადასახადის გადამხდელთა საგადასახადო (საბაჟო) დეკლარაციების რეგისტრაციის ჟურნალში (დანართი №6), შესაბამის პროგრამაში, საგადასახადო ორგანოს უფლებამოსილი პირის მიერ.

24. საგადასახადო შემოწმების მასალების განხილვის შედეგებზე, ან საგადასახადო სამართალდარღვევის ოქმებზე გადასახადების ან/და საგადასახადო სანქციების თანხების დარიცხვის შესახებ საგადასახადო ორგანოს უფროსის/მოადგილის მიერ გადაწყვეტილების გამოტანის შემთხვევაში, გადასახადის გადამხდელს, „გადასახადების ადმინისტრირების შესახებ“ საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2010 წლის 31 დეკემბრის №996 ბრძანებით დამტკიცებული ინსტრუქციის შესაბამისად, წარედგინება საგადასახადო მოთხოვნა დამატებით დარიცხული თანხების ოდენობის და გადახდის ვადების მითითებით. საგადასახადო დავალიანების წარმოშობის თარიღად ითვლება საგადასახადო შემოწმების მასალების საფუძველზე საგადასახადო ორგანოს უფროსის/მოადგილის მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებაში მითითებული დარიცხვის თარიღი.

25. გადასახადის გადამხდელის მიერ დეკლარირებული პირადი აღრიცხვის ბარათზე დარიცხული გადასახადის თანხების შესახებ ჩანაწერები წარმოებს ლარებში. ამ მიზნით საგადასახადო ვალდებულება 1 ლარამდე ნულდება.

26. თუ პირის მიერ გადახდილი იქნება დასადეკლარირებელი პერიოდის მიმდინარე გადასახდელები (ან არა აქვს მიმდინარე გადასახდელების გადახდის ვალდებულება) და საგადასახადო დეკლარაციის წარდგენის ვადის გასვლამდე წერილობით მიმართავს საგადასახადო ორგანოს წლიური საშემოსავლო, მოგების ან ქონების გადასახადის დეკლარაციის წარდგენის ვადის გაგრძელების შესახებ, ასეთ შემთხვევაში წარდგენის ვადა გრძელდება 3 თვით. ამასთან, დეკლარაციის წარდგენის ვადის გაგრძელებით მიმდინარე გადასახდელის გადახდის ვადა არ იცვლება და არ აჩერებს გადაუხდელ გადასახდელის თანხაზე საურავის დარიცხვის პროცედურას, ხოლო განაცხადებას მიენიჭება სარეგისტრაციო ნომერი და მოხდება მისი აღრიცხვა შესაბამის რეესტრში.

მაგალითი 1:

შპს “ელიტამ” 2013 წლის 25 მარტს განცხადებით მიმართა საგადასახადო ორგანოს 2012 წლის წლიური მოგების გადასახადის საგადასახადო დეკლარაციის წარდგენის ვადის გაგრძელების თაობაზე. გადასახადის გადამხდელს გადახდილი აქვს დასადეკლარირებელი პერიოდის (2012 წლის) მიმდინარე გადასახდელები, თანხით 25 000 ლარის ოდენობით. ამ შემთხვევაში წლიური მოგების გადასახადის დეკლარაციის წარდგენის ვადა გაგრძელდება 3 თვით.

შპს “ელიტამ” 2012 წლის წლიური მოგების გადასახადის დეკლარაცია საგადასახადო ორგანოს წარუდგინა 2013 წლის 30 ივნისს, რომლის მიხედვითაც 2012 წლის მოგების გადასახადი დაადეკლარირა 35 000 ლარის ოდენობით, ანუ 10 000 ლარით მეტი, ვიდრე დასადეკლარირებელი პერიოდის მიმდინარე გადასახდელები.

მოცემულ შემთხვევაში:

შპს “ელიტას” დასადეკლარირებელ პერიოდზე დაფიქსირებულ 10 000 ლარ მოგების გადასახადის თანხაზე დაერიცხება საურავი თითოეულ დღეზე 0.06%-ის ოდენობით, დაწყებული

2013 წლის 1 აპრილიდან 1 ივლისამდე პერიოდისათვის, თანხით – 546 ლარის ოდენობით.

$$[10\ 000 \times 0.06\% \times 91] = 546 \text{ ლარი}$$

27. გადასახადის გადამხდელის, მიმდინარე საგადასახადო წლის მოსალოდნელი დასაბეგრი შემოსავლის (მოგების), მათ შორის, საგადასახადო შეღავათების გათვალისწინებით, გასული წლის შემოსავალთან (მოგებასთან) შედარებით, არანაკლებ 50%-ით შემცირების შემთხვევაში, ან/და ქონებაზე ქონების გადასახადში მიმდინარე საგადასახადო წლის მოსალოდნელი საგადასახადო ვალდებულების ოდენობის, მათ შორის, საგადასახადო შეღავათების გათვალისწინებით, არანაკლებ 50 პროცენტით გასულ საგადასახადო წელთან შედარებით შემცირების შემთხვევაში, თუ აღნიშნულის შესახებ მის მიერ მიმდინარე გადასახდელის გადახდის სავადომდე (ქონების გადასახადის შემთხვევაში არაუგვიანეს 1 ივნისისა) ეცნობება შესაბამის საგადასახადო ორგანოს, გადასახადის გადამხდელს უფლება აქვს შეამციროს ან საერთოდ არ გადაიხადოს მიმდინარე გადასახდელების თანხები. ამასთან, ქონების გადასახადის შემთხვევაში, მიმდინარე გადასახდელი გადასახადის გადამხდელს ერიცხება ადგილობრივი ბიუჯეტის კუთვნილი გადასახადების მიხედვით და შესაბამისად, შემცირება უნდა განხორციელდეს ადგილობრივი ბიუჯეტის კუთვნილი გადასახადების პროპორციის გათვალისწინებით. ანალოგიურად, საგადასახადო წლის მიხედვით დარიცხულ

ქონების გადასახადში მიმდინარე ქონების გადასახდელის ჩათვლა უნდა განხორციელდეს ადგილობრივი ბიუჯეტის კუთვნილი გადასახადების გათვალისწინებით.

28. ამავე მუხლის 27-ე ნაწილით გათვალისწინებული მიმდინარე გადასახდელების შემცირება და საგადასახადო წლის მიხედვით დარიცხულ გადასახადში მიმდინარე გადასახდელების ჩათვლა უნდა განხორციელდეს დროებით ბარათზეც გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ძირითადი ბარათისაგან დამოუკიდებლად.

29. საწარმოები, ორგანიზაციები და მეწარმე ფიზიკური პირები, ეკონომიკური საქმიანობის განხორციელების შემთხვევაში იხდიან მიმდინარე გადასახდელებს, გასული საგადასახადო წლის წლიური გადასახადის მიხედვით. თუ გადასახადის გადამხდელს გასული საგადასახადო წლის განმავლობაში არ გააჩნდა დასაბეგრი შემოსავალი (მოგება), მაშინ იგი მიმდინარე გადასახდელებს არ იხდის.

30. გადასახადის გადამხდელის მიერ ამ მუხლის 27-ე პუნქტის გამოყენების შემთხვევაში, თუ წარმოდგენილი ფაქტობრივი წლიური შედეგების მიხედვით არ დასტურდება მოსალოდნელი დასაბეგრი შემოსავლის (მოგების) ან ქონების გადასახადში საგადასახადო ვალდებულების ოდენობის 50 პროცენტით შემცირების ფაქტი და გადასახადის გადამხდელს საანგარიშო წლის განმავლობაში სრული ოდენობით არ გადაუხდია მიმდინარე გადასახდელების თანხები, მასზე უნდა განხორციელდეს საურავის დარიცხვა გადაუხდელი მიმდინარე გადასახდელების ფარგლებში, მიმდინარე გადასახდელების გადახდის ვადების დადგენილი თარიღებიდან საგადასახადო დეკლარაციის წარდგენის თარიღამდე არსებულ დროის მონაკვეთში.

მაგალითი 2:

ვთქვათ, შპს „ელიტა“ საგადასახადო ორგანოში წარდგენილ 2011 წლის მოგების გადასახადის წლიურ დეკლარაციაში დასაბეგრი მოგება განსაზღვრა 500 000 ლარის ოდენობით, საიდანაც შესაბამისად მოგების გადასახადის თანხა გამოუანგარიშდა 75 000 ლარის ოდენობით ($500\ 000 \times$

15%);

იმის გათვალისწინებით, რომ 2012 წელს საზოგადოება არ ელოდება დასაბეგრი მოგების მნიშვნელოვან ცვლილებას გასულ 2011 წელთან შედარებით,

მოცემულ პირობებში:

შპს „ელიტა“ ვალდებულია 2012 წლის განმავლობაში მიმდინარე გადასახდელების სახით გადაიხადოს, ხოლო საგადასახადო ორგანო ვალდებულია საგადასახადო კოდექსით დაწესებულ ვადებში დაარიცხოს მოგების გადასახადის

მიმდინარე გადასახდელები შემდეგი ოდენობით:

- 15 მაისისათვის – 18 750 ლარი,
- 15 ივლისისათვის – 18 750 ლარი,
- 15 სექტემბრისათვის – 18 750 ლარი,
- 15 დეკემბრისათვის – 18 750 ლარი.

შპს „ელიტას“ 2012 საგადასახადო წლის განმავლობაში გადახდილი მიმდინარე გადასახდელების თანხები ეთვლება ამ საგადასახადო წლის მიხედვით დარიცხულ გადასახადში.

მაგალითი 3:

პირობა იგივეა, რაც პირველ მაგალითში, იმ განსხვავებით, რომ შპს „ელიტამ“ 2012 წლის 7 ივლისს საგადასახადო ორგანოს წერილობით აცნობა იმის შესახებ, რომ მას 2012 წელს მოსალოდნელი დასაბეგრი მოგება წინა წლის მოგებასთან შედარებით უმცირდება არა ნაკლებ 50%- ით და სურს გამოიყენოს კანონით მინიჭებული უფლება, მიმდინარე გადასახდელების გადახდისაგან გათავისუფლების შესახებ.

მოცემულ პირობებში:

საგადასახადო ორგანო ვალდებულია შეასრულოს შპს „ელიტას“ მოთხოვნა და მომავალი სამი სავადოს მიხედვით (15 ივლისი, 15 სექტემბერი და 15 დეკემბერი) აღარ განახორციელოს მიმდინარე გადასახდელების დარიცხვა, ხოლო რაც შეეხება 2012 წლის 15 მაისის სავადოს მიხედვით დარიცხულ მიმდინარე გადასახდელს (18 750 ლარი), მისი შემცირება არ განხორციელდება, რადგან საწარმომ მოსალოდნელი შემცირების შესახებ პირველი სავადოს დადგომამდე არ აცნობა საგადასახადო ორგანოს.

მუხლი 4. გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ბარათზე ოპერაციების ჩაწერის წესები

1. გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ძირითადი ბარათი წარმოადგენს ამ მეთოდური მითითებით დამტკიცებულ (დანართი №1), შესაბამისი ფორმის ელექტრონულ ან/და მატერიალურ დოკუმენტს, რომელშიც აღირიცხება აღიარებული საგადასახადო და არასაგადასახადო (რომელთა ადმინისტრირებას ახორციელებს საგადასახადო ორგანო) ვალდებულებები, დამატებით დარიცხული ან შემცირებული თანხები, დაკისრებული სანქციები, გადახდილი და დაბრუნებული თანხები, კერძოდ:

- ა) აღიარებული საგადასახადო დავალიანება – საგადასახადო დავალიანება,

თუ:

ა.ა) დარიცხვის საფუძველია საგადასახადო/საბაჟო დეკლარაცია;

ა.ბ) პირს გაშვებული აქვს საგადასახადო ორგანოს მიერ მისთვის წარდგენილი საგადასახადო მოთხოვნის ან/და დავის განმხილველი ორგანოს გადაწყვეტილების გასაჩივრების ამ კოდექსით დადგენილი ვადა;

ა.გ) მისი შემცირების მიზნით შემოსავლების სამსახურსა და გადასახადის გამამხდელს შორის გაფორმდა საგადასახადო შეთანხმება;

ა.დ) დარიცხვის მართლზომიერების შესახებ სასამართლოს გადაწყვეტილება შესულია კანონიერ ძალაში.

ბ) აღიარებული სანქციის თანხები;

გ) საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით გადავადებული აღიარებული საგადასახადო დავალიანების თანხები;

დ) ბიუჯეტში გადახდილი გადასახადის თანხები;

ე) ზედმეტად გადახდილი თანხები;

ვ) დაბრუნებული თანხები.

2. საგადასახადო კანონმდებლობით დადგენილი ყველა გადასახადისა და სანქციის თანხა აისახება ერთ ბარათზე.

3. ძირითადი ბარათი შედგება 20 სვეტისაგან და მასში მონაცემები შეიტანება შემდეგი წესით:

ა) პირველ სვეტში აღინიშნება ოპერაციის ჩაწერის თარიღი – დღე, თვე, წელი. ყველა სახის ოპერაციის ჩანაწერები წლის განმავლობაში ამ სვეტში კეთდება ქრონოლოგიურად. თითოეულ სტრიქონზე ჩაიწერება მხოლოდ ერთი ოპერაცია და თავისუფალი სტრიქონები არ დაიტოვება;

ბ) მე-2 სვეტში იწერება დარიცხული გადასახადი ან ჯარიმის სახე, რომლის მიხედვით მოხდა ბარათზე საგადასახადო ვალდებულების დარიცხვა. ასევე შემცირებული გადასახადის ან სანქციის სახე. ამ სვეტში გადასახადებისა და სანქციების სახეების აღრიცხვა ხორციელდება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დამტკიცებული ბიუჯეტის შემოსულობების კლასიფიკაციის თანახმად;

გ) მე-3 სვეტში იწერება ოპერაციის მოკლე შინაარსი, ინფორმაცია გადასახადის დარიცხვის, გადახდის, შემცირების, დაბრუნების, გადასახადის გადახდის ვადის გაგრძელების, უიმედო ვალების ჩამოწერის და სხვათა შესახებ, შესაბამისი პერიოდის მითითებით. ამავე სვეტში მიეთითება დოკუმენტები, რომელთა საფუძველზეც განხორციელდა ეს ოპერაციები: საგადახდო დავალება, საგადასახადო დეკლარაცია, დაზუსტებული (დამატებითი) საგადასახადო დეკლარაცია, დასკვნა ზედმეტად გადახდილი თანხის დაბრუნების თაობაზე, საგადასახადო შემოწმების აქტი, კანონიერ ძალაში შესული სასამართლოს დადგენილება ან განჩინება. ამ სვეტში შესატანი ჩანაწერების ტიპური ჩამონათვალი მოცემულია ამ ინსტრუქციის №7

დანართში;

დ) მე-4 სვეტში „გადახდის ვადა ან ჩარიცხვის თარიღი“ იწერება დარიცხული გადასახადის გადახდის ვადა, ხოლო ბიუჯეტის ანგარიშზე გადასახადის გადარიცხვის შემთხვევაში – ფაქტობრივად გადახდის თარიღი. თუ გადასახადის გადამხდელის ანგარიშსწორების ანგარიშიდან ჩამოწერილი გადასახადის თანხები ჩარიცხულია ბიუჯეტში მხოლოდ მომდევნო დღეს, ამ შემთხვევაში მე-3 სვეტში აისახება ბიუჯეტის ანგარიშზე ჩარიცხვის თარიღი;

ე) მე-5–მე-10 სვეტებში იწერება ინფორმაცია ძირითადი გადასახადებისა და ჯარიმების მიხედვით, კერძოდ:

ე.ა) მე-5 სვეტში იწერება როგორც მიმდინარე თვეში გადასახდელად გამოანგარიშებული, ისე გასული პერიოდის მიხედვით დამატებით დარიცხული აღიარებული ძირითადი გადასახადის თანხები. გადასახდელად გამოანგარიშებული თანხების ჩაწერა ამ სვეტში წარმოებს მხოლოდ გადახდის ვადის დადგომისას;

ე.ბ) მე-6 სვეტში გამოიყოფა დარიცხული გადასახადი, რომელსაც საურავი არ ერიცხება და ჯარიმები;

ე.გ) მე-7 სვეტი განკუთვნილია როგორც მიმდინარე თვის, ისე გასულ პერიოდზე ადრე დარიცხული გადასახადების თანხების შემცირებისათვის;

ე.დ) მე-8 სვეტში - „შემცირებული, რომელსაც საურავი არ ერიცხება“ - განკუთვნილია როგორც მიმდინარე თვის, ისე გასულ პერიოდზე ადრე დარიცხული გადასახადი, რომელსაც საურავი არ ერიცხება და ჯარიმების თანხების შემცირებისათვის;

ე.ე) მე-9 სვეტში – გადახდილია ბიუჯეტში – იწერება საბანკო დაწესებულების მიერ ბიუჯეტში ჩარიცხული გადასახადის თანხები. ჩანაწერები ამ სვეტში წარმოებს მხოლოდ სახელმწიფო ხაზინიდან მიღებული საგადამხდელო დოკუმენტების საფუძველზე. ბიუჯეტში შემოსული თანხის მე-9 და მე-13 სვეტებში ჩაწერასთან ერთად შემოსული თანხა ჩაიწერება მე-20 სვეტში ნაზარდი ჯამით წლის დასაწყისიდან;

ე.ვ) მე-10 სვეტში – „ბიუჯეტიდან უკან დაბრუნებულია“ – იწერება ამ გადასახადის გადამხდელის მიერ სახელმწიფო ბიუჯეტიდან უკან დაბრუნებული თანხის ოდენობა, ამ თანხით მცირდება მე-20 სვეტში ასახული წლის დასაწყისიდან გადახდილი თანხების ჯამი;

ვ) მე-11–მე-13 სვეტები განკუთვნილია საურავების აღრიცხვისათვის, რომლის დარიცხვა ხორციელდება გადასახადის თანხაზე და იგი არის სხვაობა ამ ბარათზე ძირითადი გადასახადის მიხედვით გადაუხდელ გადასახადის თანხასა და გადახდილი თანხების ჯამს შორის. კერძოდ:

ვ.ა) მე-11 სვეტში „დროის პერიოდი“ – მიეთითება დროის პერიოდი, რომლის განმავლობაშიც ხდება საურავების დარიცხვა;

ვ.ბ) მე-12 სვეტში ჩაიწერება დარიცხული საურავის თანხის ოდენობა;

ვ.გ) მე-13 სვეტში გადახდილი/დაფარული საურავის თანხის ოდენობა.

ზ) მე-14–მე-19 სვეტები განკუთვნილია ჯამური ანგარიშსწორების სალდოსათვის, კერძოდ:

ზ.ა) მე-14 სვეტში ჩაიწერება აღიარებული საგადასახადო დავალიანების თანხის ჯამი, მაშინ როდესაც ამ ვალდებულებების მიხედვით დარიცხული თანხების ჯამი მეტია გადახდილი თანხების ჯამზე, რომელიც წარმოადგენს მე-15, მე-17 და მე-18 სტრიქონების ჯამს;

ზ.ბ) მე-15 სვეტში - ძირითადი გადასახადის მიხედვით დავალიანების თანხა;

ზ.გ) მე-16 სვეტში - დარიცხული გადასახადი, რომელსაც საურავი არ ერიცხება;

ზ.დ) მე-17 სვეტში - ჯარიმის მიხედვით დავალიანების თანხა;

ზ.ე) მე-18 სვეტში - საურავის მიხედვით დავალიანების თანხა;

ზ.ვ) მე-19 სვეტში აისახება ზედმეტად გადახდილი თანხები, სვეტში მონაცემები აისახება იმ შემთხვევაში, როდესაც გადასახადის გადამხდელის მიერ გადახდილი ან/და დეკლარირებით წარმოქმნილი ზედმეტობის ოდენობა აღემატება ამ ბარათზე დარიცხულ გადასახადებისა და სანქციების თანხას.

თ) მე-20 სვეტში აისახება გადახდილი თანხები ნაზარდი ჯამით, წლის დასაწყისიდან.

4. 2016 წლის 1 იანვრის შემდგომ საგადასახადო მოთხოვნით/საგადასახადო ორგანოს სხვა შესაბამისი გადაწყვეტილებით გადასახადის გადამხდელზე დამატებით დარიცხული გადასახადისა და სანქციის თანხები აისახება დროებითი აღრიცხვის ბარათზე.

5. დროებითი აღრიცხვის ბარათზე დამატებით დარიცხული საგადასახადო ვალდებულება/სანქცია გადასახადის გადამხდელის ძირითად ბარათზე აისახება მას შემდეგ, რაც გახდება აღიარებული საგადასახადო ვალდებულება, შესაბამისად ამ გარემოების დადგომის შემდეგ პირადი აღრიცხვის ძირითად ბარათზე საგადასახადო ვალდებულების თანხები აისახება შესაბამისი სავადოებით „ოპერაციის შინაარსში“, მე-3 სვეტში გაკეთდება ჩანაწერი „ 20-- წილის N --- საგადასახადო მოთხოვნით დამატებით დარიცხული ვალდებულება“, ამავე თანხით მცირდება დროებით ბარათზე აღრიცხული საგადასახადო ვალდებულება.

6. იმ შემთხვევაში, თუ დამატებით დარიცხული საგადასახადო ვალდებულება აისახა პირადი აღრიცხვის ძირითად ბარათზე და საგადასახადო ორგანოსთვის ცნობილი გახდა, რომ ვალდებულება გასაჩივრებულია ან სხვა გარემოებით

ვალდებულება არ არის აღიარებული, ამ შემთხვევაში პირადი აღრიცხვის ბარათზე მოხდება საგადასახადო მოთხოვნით დარიცხული ვალდებულების (საგადასახადო დავალიანების) შემცირება/განულება უკუოპერაციით პირვანდელი ჩანაწერების სავადო თარიღის შენარჩუნებით, შესაბამისად მე-7 ან/და მე-8 სვეტში „შემცირებულია“ აისახება ამ მოთხოვნით დარიცხული გადასახადისა ან/და ჯარიმის თანხა, ხოლო მე-3 გრაფაში „ოპერაციის შინაარსში“ გაკეთდება ჩანაწერი გადატანილია დროებითი აღრიცხვის ბარათზე. საგადასახადო ვალდებულების შემცირებასთან ერთად ხდება ბარათზე საურავის გააანგარიშება/შემცირება. დროებითი აღრიცხვის ბარათზე კი აისახება საგადასახადო მოთხოვნით აღრიცხული თანხები სრულად, შესაბამისი ოპერაციების კოდებითა და სავადო თარიღების შესაბამისად.

7. ამ მუხლის მე-6 პუნქტით განსაზღვრულ შემთხვევაში პირადი აღრიცხვის ბარათიდან საგადასახადო ვალდებულების დროებით ბარათზე გადატანა ხორციელდება ავტომატურად, გადასახადის გადამხდელის საჩივრების აღრიცხვის მოდულში რეგისტრაციის გზით.

8. საგადასახადო შეთანხმების გაფორმების შემთხვევაში გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ბარათზე ჩანაწერებს აკეთებს შემოსავლების სამსახურის ადმინისტრირების დეპარტამენტი, რომელიც ხორციელდება შემდეგი წესით:

ა) იმ შემთხვევაში, თუ გადასახადის გადამხდელთან გაფორმდა საგადასახადო შეთანხმება საგადასახადო დავალიანების თანხაზე, პირადი აღრიცხვის ძირითად ბარათზე მცირდება საგადასახადო შეთანხმებით გათვალისწინებული პერიოდისათვის (თარიღისათვის) რიცხული საგადასახადო დავალიანება (გარდა გადაუხდელი მიმდინარე გადასახდელებისა) და კეთდება ჩანაწერი შემდეგი წესით: ბარათზე მე-7 ან/და მე-8 სვეტში „შემცირებულია“ აისახება შეთანხმებით გათვალისწინებული ძირითადი გადასახადის ან/და სანქციის თანხა, მე-12 სვეტში „საურავის თანხა“. ამ ოპერაციებით შემცირებული თანხის გასწვრივ მე-3 გრაფაში „ოპერაციის შინაარსი“ გაკეთდება ჩანაწერი „საგადასახადო შეთანხმებით გათვალისწინებული დავალიანების გადატანა დროებით აღრიცხვის ბარათზე“;

ბ) ამ პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევაში საგადასახადო შეთანხმებით გათვალისწინებული საგადასახადო დავალიანების შემცირება პირადი აღრიცხვის ძირითად ბარათზე ხორციელდება გადასახადისა და სანქციის სახეების მიხედვით და გადაიტანება დროებით ბარათზე ასევე გადასახადისა და სანქციის სახეების მიხედვით;

გ) იმ შემთხვევაში, როდესაც გადასახადის გადამხდელთან ფორმდება

საგადასახადო შეთანხმება საგადასახადო დავალიანებაზე, რომელზეც სრულად ან ნაწილობრივ მიმდინარეობს საგადასახადო დავა და დამატებით დარიცხული საგადასახადო ვალდებულება ასახულია დროებითი აღრიცხვის ბარათზე, საგადასახადო ორგანო საგადასახადო შეთანხმების აქტის გაფორმების შემდეგ სადავო საგადასახადო ვალდებულებას დროებითი ბარათიდან გადაიტანს გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ძირითად ბარათზე შესაბამისი სავადოებით და საგადასახადო დავალიანების თანხას დადგენილი წესით გადმოიტანს დროებითი აღრიცხვის ბარათზე;

დ) გადასახადის გადამხდელის მიერ საგადასახადო შეთანხმებით გათვალისწინებული ვალდებულების შესრულების შემთხვევაში დროებითი აღრიცხვის ბარათზე უკუოპერაციით ნულდება პირადი აღრიცხვის ძირითადი ბარათიდან გადმოტანილი აღიარებული საგადასახადო დავალიანების თანხა და შეთანხმების აქტით გათვალისწინებული ვალდებულების (გადასახდელი თანხის) დარიცხვა ხორციელდება ჯარიმებში ამ შეთანხმების ფარგლებში გამოცემული შემოსავლების სამსახურის უფროსის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის საფუძველზე;

მაგალითი 1:

შპს „ელიტას“ გადასახადების ან/და სანქციების შემცირების მიზნით განცხადების შეტანის მომენტისათვის 2016 წლის 1 თებერვლის მდგომარეობით პირადი აღრიცხვის ბარათზე ერიცხება აღიარებული საგადასახადო დავალიანება 24 500 ლარის ოდენობით. მათ შორის: ძირითადი გადასახადი - 18 000 ლარი, ჯარიმა - 2 500 ლარი, საურავი - 4 000 ლარი. საგადასახადო შეთანხმების გაფორმების შესახებ გადაწყვეტილების მიღების შემდეგ შემოსავლების სამსახურსა და გადასახადის გადამხდელს შორის გაფორმდა საგადასახადო შეთანხმების აქტი, რომლის თანახმადაც გადასახადის გადამხდელს გადასახდელად განესაზღვრა 8 000 ლარი, ხოლო საგადასახადო ვალდებულების შესრულების ვადა განისაზღვრა 2016 წლის 1 მარტამდე. შპს „ელიტამ“ 2016 წლის 27 თებერვალს გადაიხადა შეთანხმების აქტის საფუძველზე აღებული ვალდებულება 8 000 ლარი და გამოიცა შემოსავლების სამსახურის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტი 8 000 ლარის გადახდის ვალდებულების განსაზღვრის თაობაზე.

მოცემულ შემთხვევაში:

პირადი აღრიცხვის ბარათებზე განხორციელდება შემდეგი სახის ოპერაციები:

- პირადი აღრიცხვის ძირითად ბარათზე საგადასახადო შეთანხმების გაფორმების შემდეგ შემცირდება აღიარებული საგადასახადო დავალიანების თანხა, კერძოდ: ბარათზე მე-7 და მე-8 სვეტებში „შემცირებული“ აისახება საგადასახადო

შეთანხმებით გათვალისწინებული ძირითადი გადასახადის 18 000 ლარი და ჯარიმის თანხა 2 500 ლარი, მე-12 სვეტში „საურავი თანხა“ 4000 ლარი. ამ ოპერაციებით შემცირებული თანხის გასწვრივ მე-3 გრაფაში „ოპერაციის შინაარსი“ გაკეთდება ჩანაწერი „შეთანხმებით გათვალისწინებული დავალიანების გადატანა დროებით აღრიცხვის ბარათზე“. ეს თანხები, 2016 წლის 1 თებერვლის სავადოთი აისახება დროებითი აღრიცხვის ბარათზე.

- იმის გათვალისწინებით, რომ გადასახადის გადამხდელმა მოახდინა საგადასახადო შეთანხმებით გათვალისწინებული ვალდებულების შესრულება შემოსავლების სამსახურის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის თარიღით, დროებით ბარათზე შემცირდება საგადასახადო დავალიანების თანხა და მისი ოდენობა განისაზღვრება 8 000 ლარით. ამ ვალდებულებით მოხდება დროებით ბარათზე არსებული თანხის შემცირება და პირადი აღრიცხვის ძირითად ბარათზე სხვა ჯარიმების სახეში დაერიცხება მე-6 სვეტში შეთანხმებით გათვალისწინებული თანხა „შემოსავლების სამსახურის 201-- წლის №-- ბრძანება“.

ე) გადასახადის გადამხდელის მიერ საგადასახადო შეთანხმებით გათვალისწინებული ვალდებულების დადგენილ ვადაში შეუსრულებლობის შემთხვევაში საგადასახადო შეთანხმება გაუქმებულად ითვლება, შესაბამისად, პირადი აღრიცხვის ძირითად ბარათზე საგადასახადო დავალიანება ექვემდებარება აღდგენას სრული ოდენობით, რომლის გადმოტანა განხორციელდება დროებითი აღრიცხვის ბარათიდან უკუოპერაციებით შესაბამისი გადასახადის/სანქციის სახეებისა და სავადოების მიხედვით. ამასთან, გადასახადის გადამხდელს ჯარიმებში დაეკისრება გადაუხდელი თანხის 10 პროცენტის ოდენობით ჯარიმა;

მაგალითი 2:

შპს „ელიტას“ საგადასახადო შეთანხმებით 2016 წლის 1 აპრილამდე დაეკისრა 20 000 ლარის ბიუჯეტის სასარგებლოდ გადახდა. ფაქტობრივად მან აღნიშნულ ვადაში შეძლო გადაეხადა 15 000 ლარი, ანუ 5 000 ლარით ნაკლები, ვიდრე ამას ითვალისწინებდა საგადასახადო შეთანხმებით ნაკისრი ვალდებულება.

მოცემულ შემთხვევაში

საგადასახადო შეთანხმების აქტი ითვლება გაუქმებულად და შპს „ელიტას“ საგადასახადო შეთანხმებით ნაკისრი – 5 000 ლარის გადაუხდელობისათვის ბიუჯეტში გადასახდელად გამოუანგარიშდება ჯარიმებში: $5000 \times 10\% = 500$ ლარი.

ვ) საგადასახადო ორგანოს მიერ საგადასახადო ვალდებულებების შემცირების შესახებ საგადასახადო შეთანხმების გაფორმების შემდეგ დაუშვებელია საგადასახადო შეთანხმებით გათვალისწინებულ გადასახადის (გადასახადების)

სახეებზე გადასახადის გადამხდელის მიერ საგადასახადო დეკლარაციით დარიცხული თანხის შემცირება შესწორებული საგადასახადო დეკლარაციის წარდგენის გზით;

მაგალითი 3:

შპს „ელიტას“ გადასახადების ან/და სანქციების შემცირების მიზნით განცხადების შეტანის მომენტისათვის 2016 წლის 1 თებერვლის მდგომარეობით პირადი აღრიცხვის ბარათზე ერიცხება აღიარებული საგადასახადო დავალიანება 24 500 ლარის ოდენობით. მათ შორის: ძირითადი გადასახადი – 18 000 ლარი, ჯარიმა – 2 500 ლარი, საურავი – 4 000 ლარი. საგადასახადო შეთანხმების გაფორმების გადაწყვეტილების მიღების შემდეგ შემოსავლების სამსახურსა და გადასახადის გადამხდელს შორის გაფორმდა საგადასახადო შეთანხმების აქტი, რომლის თანახმად გადასახადის გადამხდელს გადასახდელად განესაზღვრა 8 000 ლარი, ხოლო საგადასახადო ვალდებულების შესრულების ვადა განისაზღვრა 2016 წლის 1 მარტი. გადასახადის გადამხდელმა საგადასახადო შეთანხმების აქტის გაფორმების შემდეგ 2016 წლის 27 თებერვალს განახორციელა შეთანხმებამდე პერიოდის ვალდებულების შემცირება დაზუსტებული დეკლარაციის წარმოდგენით (მაგალითად, შეიმცირა 2014 წლის სექტემბრის დღგ-ის ვალდებულება 3000 ლარით).

ასეთ შემთხვევაში საზოგადოების პირადი აღრიცხვის ბარათებზე განხორციელდება არასწორად შემცირებული გადასახადის 3000 ლარის აღდგენა დარიცხვის გზით.

9. გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ბარათზე რესტრუქტურისაციის რეჟიმში მყოფი საწარმოების მონაცემების აღრიცხვას და შესაბამისი რეჟიმის ასახვას ახორციელებს შემოსავლების სამსახურის მომსახურების დეპარტამენტის უფლებამოსილი წარმომადგენელი. რეჟიმის ასახვა ხორციელდება შემდეგი წესით:

ა) რესტრუქტურისაციის რეჟიმში მყოფი საწარმოების საგადასახადო ვალდებულების გადავადებაზე, შესაბამისი გადაწყვეტილების საფუძველზე გადასახადის გადამხდელს პირადი აღრიცხვის ძირითად ბარათზე დაერიცხება გადავადებული საგადასახადო ვალდებულება გრაფიკის შესაბამისად, გადახდის სავადოების მიხედვით ძირითად გადასახადში, ჯარიმაში და საურავში. ხელშეკრულებაში ერთ საგადასახადო ვალდებულებაში გაერთიანებული ვალდებულება, რომელიც გრაფიკის (თვეების ან კვარტალები) მიხედვით ნაწილდება გადახდის ვადებზე უნდა განაწილდეს ძირითადი გადასახადის, ჯარიმის და

საურავის თანხებზე შემდეგი პრინციპით: აღებული უნდა იქნეს მთლიანი დავალიანება, რომლის რესტრუქტურისადაც მოხდა და განისაზღვროს მასში ცალ-ცალკე თითოეული სახის პროპორცია და ამ პროპორციით განაწილდეს გრაფიკით გადასახდელი თანხები ძირითად გადასახადზე, ჯარიმაზე და საურავზე. სარგებლის თანხა უნდა აისახოს საურავებში;

ბ) იმ შემთხვევაში, თუ გადასახადის გადამხდელმა წინასწარ დაფარა რესტრუქტურისებული თანხა და შესაბამისი განცხადებით მიმართა საგადასახადო ორგანოს, დარჩენილი რესტრუქტურისებული თანხები შესაბამისი სახეების მიხედვით უფლებამოსილმა პირმა უნდა ასახოს ჩარიცხვის თარიღით. შესაბამისად, სარგებელიც დაერიცხება დაფარვის თარიღამდე. შესაბამისი ჩანაწერები კეთდება პირადი აღრიცხვის ბარათზე;

მაგალითი 4:

შპს „ელიტამ“ რესტრუქტურისებული დავალიანება 8400.0 ათ. ლარი მთლიანად დაფარა 2013 წლის 25 დეკემბერს გაყინვის პერიოდში (გაყინვის პერიოდი განსაზღვრული ჰქონდა 2013 წლის 1 იანვრიდან 2015 წლის 1 იანვრამდე), ამ პერიოდში მას სარგებელი არ დაერიცხება.

მაგალითი 5:

შპს „ელიტამ“ რესტრუქტურისებული დავალიანება 8400.0 ათ. ლარი მთლიანად დაფარა 2015 წლის 25 აგვისტოსათვის. რესტრუქტურისებული დავალიანების დაფარვის გრაფიკის მიხედვით, 2015 წლის 25 აგვისტოსათვის სარგებლის თანხა განსაზღვრულია 12500 ლარის ოდენობით, რომელიც ექვემდებარება დარიცხვას.

გ) იმ შემთხვევაში, თუ გადასახადის გადამხდელი გამოდის რესტრუქტურისაციის რეჟიმიდან და არ არის დაფარული რესტრუქტურისებული დავალიანება, მაშინ რესტრუქტურისებული დავალიანების გადაუხდელ ძირითად თანხას რესტრუქტურისაციის რეჟიმში მუშაობის დაწყების პერიოდიდან დაერიცხება საურავი, ხოლო ჯარიმა-საურავს და სარგებელს საურავი არ დაერიცხება.

10. საგადასახადო დავალიანების რესტრუქტურისაციის შემთხვევაში გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ბარათზე ჩანაწერების გაკეთება ხორციელდება შემდეგი წესით:

ა) პირადი აღრიცხვის ძირითად ბარათზე რესტრუქტურისებული თანხის გასწვრივ მე-3 გრაფაში „ოპერაციის შინაარსი“ გაკეთდება ჩანაწერი

„რესტრუქტურიზებულია საქართველოს მთავრობის 20 წლის „-----“ „-----“ „განკარგულებით“, მე-7 სვეტში „შემცირებულია“ აისახება რესტრუქტურიზებული დავალიანების ძირითადი ნაწილი ან/და დარიცხული სანქციის თანხა და გატარდება ოპერაციით „შემცირებულია, რესტრუქტურიზებულია ძირითადი ნარჩენი ან/და სანქცია“, მე-12 სვეტში „საურავის თანხა“ კი – რესტრუქტურიზებული საურავის ნაწილი და გატარდება ოპერაციით „შემცირებულია, რესტრუქტურიზებულია საურავი“;

ბ) საქართველოს ფინანსთა სამინისტროსთან დადებული ხელშეკრულებით გათვალისწინებული გრაფიკის მიხედვით გადასახდელი ძირითადი გადასახადისა და სანქციის თანხები აისახება ბარათზე;

გ) რესტრუქტურიზაციის რეჟიმში მომუშავე საწარმოს გრაფიკიდან გამომდინარე, რომელშიც გათვალისწინებულია რესტრუქტურიზებული თანხების და დასარიცხი სარგებლის პროცენტის დაფარვის ვადები, გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ბარათზე მოხდება რესტრუქტურიზებული თანხების (როგორც ძირითადი, ისე საურავის) და სარგებლის პროცენტის (თანხობრივად) დარიცხვა, რომელიც აისახება საურავის ნაწილში;

მაგალითი 6:

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროსთან შპს „ელიტას“ მიერ გაფორმებული ხელშეკრულებისა და რესტრუქტურიზებული თანხების დაფარვის გრაფიკის მიხედვით, რესტრუქტურიზებულია 71786 ლარი, საიდანაც 2015 წლის მეორე კვარტალში უნდა დაფაროს 8973 ლარი, სარგებელი კი 1077 ლარი. გრაფიკით გადასახდელი საგადასახადო დავალიანების თანხა პირადი აღრიცხვის ბარათზე გატარდება სვეტში „დარიცხულია“, ჩანაწერით, დარიცხულია რესტრუქტურიზებული დავალიანების დაფარვის გრაფიკით გათვალისწინებული ძირითადი 8170 ლარი აისახება ბარათის მე-5 სვეტში, ხოლო საურავი 803 ლარი და სარგებელი 1077 ლარი, რომლებიც აისახება ბარათის მე-12 სვეტში.

დ) გადასახადის გადამხდელთა პირადი აღრიცხვის ბარათზე მე-3 სვეტში ცალ-ცალკე (ძირითადი გადასახადი, ჯარიმა და საურავი) ჩანაწერებით აღირიცხება ვადადამდგარი რესტრუქტურიზებული დავალიანების თანხები. ამ ვალდებულებების თანხების გადაუხდელობის შემთხვევაში გადაუხდელ ძირითად თანხას დაერიცხება საურავი;

ე) იმ შემთხვევაში, თუ პირობების დარღვევის გამო მოხდა რესტრუქტურიზაციის ხელშეკრულებით გათვალისწინებული პირობების ვადამდე შეწყვეტა (გაყინვის, გადავადების პერიოდში), მაშინ გადასახადის გადამხდელის

პირადი აღრიცხვის ბარათზე დაერიცხება რესტრუქტურიზებული თანხა გადასახადის სახეების მიხედვით როგორც ძირითადი, ისე სანქციის თანხები. რაც შეეხება სარგებელს, გაყინვის პერიოდში რეჟიმიდან გამოყვანისას მას სარგებელი არ დაერიცხება, ხოლო გადავადების პერიოდში რეჟიმიდან გამოყვანის შემთხვევაში, სარგებელი დაერიცხება გადავადების პერიოდის იმ თარიღის ჩათვლით, როდესაც მოხდა რესტრუქტურიზაციის რეჟიმში მუშაობის პირობების შეწყვეტა;

მაგალითი 7:

იმ შემთხვევაში, როცა შპს „ელიტის“ რესტრუქტურიზებული დავალიანება 8400.0 ათ. ლარია (ძირითადი 6350.0 ათ. ლარი, საურავისა და ჯარიმის თანხა კი – 2050.0 ათ. ლარი) და მას პირობების დარღვევის, რესტრუქტურიზებული თანხის გადაუხდელობის გამო მთავრობის განკარგულებით ვადამდე შეუწყდა ამ რეჟიმში მუშაობის ვადა, რეჟიმიდან გამოყვანის პერიოდისათვის პირადი აღრიცხვის ბარათზე დარიცხული (აღდგენილი) იყო ძირითადი დავალიანება 3050.0 ათ. ლარი და სანქციის თანხა კი 1025.0 ათ. ლარის ოდენობით. ამ პერიოდისათვის პირადი აღრიცხვის ბარათზე დაერიცხება დარჩენილი ძირითადი გადასახადის დავალიანება 3300.0 ათ. ლარის და სანქციის თანხა 1025.0 ათ. ლარის ოდენობით. გარდა ამისა, რესტრუქტურიზებული ძირითადი დავალიანების გადაუხდელობის თანხას რესტრუქტურიზაციის დაწყების პერიოდიდან დაერიცხება საურავი. საზოგადოება რესტრუქტურიზაციის რეჟიმში იყო 2013 წლის 1 იანვრიდან და ამ პერიოდიდან დაერიცხება საურავი 6350.0 ათ. ლარზე თითოეულ ვადაგადაცილებულ დღეზე 0.06 პროცენტის ოდენობით, რეჟიმიდან გამოყვანის და შემდგომ პერიოდშიც.

მაგალითი 8:

საქართველოს მთავრობის განკარგულებით პირობების დარღვევის გამო მოხდა შპს „ელიტას“ რესტრუქტურიზაციის რეჟიმიდან ვადამდე გამოყვანა. რესტრუქტურიზებული დავალიანება შეადგენდა 25.1 ათ. ლარს, სარგებელი კი – 1500 ლარს. რესტრუქტურიზაციის პერიოდი განისაზღვრა 5 წელი, მათ შორის, გაყინვის პერიოდი 2010 წლის 2 ნოემბრიდან 2012 წლის 2 ნოემბრამდე 2 წელი, ხოლო გადავადების პერიოდი 3 წელი, 2012 წლის 2 ნოემბრიდან 2015 წლის 2 ნოემბრამდე. რესტრუქტურიზაციის რეჟიმში მუშაობის პირობების შეწყვეტა მოხდა 2012 წლის 1 სექტემბრის განკარგულებით. მოხდება მხოლოდ რესტრუქტურიზებული თანხების დარიცხვა (აღდგენა), ანუ პირადი აღრიცხვის ბარათზე დაერიცხება საგადასახადო ვალდებულება 25.1 ათ. ლარის ოდენობით გადასახადის სახეების მიხედვით.

მოცემულ შემთხვევაში:

სარგებლის დარიცხვა (აღდგენა) არ მოხდება, ვინაიდან რეჟიმიდან გამოყვანა მოხდა გაყინვის პერიოდში.

მაგალითი 9:

პირობები იგივეა, რაც მე-8 მაგალითში იმ განსხვავებით, რომ რესტრუქტურისაციის რეჟიმში მუშაობის შეწყვეტის შესახებ მთავრობის განკარგულებით გადაწყვეტილება მიღებულია 2013 წლის 25 მარტს.

მოცემულ შემთხვევაში:

მთლიანად დაერიცხება (აღდგება) რესტრუქტურისებული დავალიანების თანხა (25.1 ათ. ლარი) გადასახადის სახეების მიხედვით. ხოლო სარგებლის თანხა კი რესტრუქტურისაციის ხელშეკრულებით გათვალისწინებული 1500 ლარის ნაცვლად დაერიცხება (აღდგება) 2013 წლის 25 მარტამდე გათვალისწინებული 125 ლარი და მისი ასახვა მოხდება საურავის ნაწილში.

ვ) რესტრუქტურისებული დავალიანება მთლიანად აღდგება ასევე გადასახადის გადამხდელის მიერ ვადის გასვლამდე გადახდის დროსაც;

მაგალითი 10:

სააქციო საზოგადოება „ელიტამ“ რესტრუქტურისებული დავალიანება 8400.0 ათ. ლარი (მ.შ. ძირითადი 6350.0 ათ. ლარი და სანქცია 2050.0 ათ. ლარი) გადაიხადა გრაფიკით გათვალისწინებული

2014 წლის 25 სექტემბრის ნაცვლად ვადაზე ადრე, 2012 წლის 25 დეკემბრისათვის. ამავე პერიოდისათვის პირადი აღრიცხვის ბარათზე დარიცხული (აღდგენილი) იყო 2545.0 ათ. ლარი. ე.ი. დარჩენილი 5855.0 ათ. ლარიც ექვემდებარება დარიცხვას (აღდგენას) პირადი აღრიცხვის ბარათზე.

ზ) საქართველოს მთავრობის განკარგულებით დავალიანების რესტრუქტურისაციის ხელშეკრულებით გათვალისწინებული პირობების დარღვევის გამო ამ რეჟიმში მუშაობის პირობების ვადამდე შეწყვეტა ხდება შემდეგ შემთხვევებში:

ზ.ა) გაყინვის პერიოდში რესტრუქტურისაციის რეჟიმში მუშაობის პირობების შეწყვეტისას მოხდება გადასახადის სახეების მიხედვით რესტრუქტურისებული თანხების დარიცხვა (აღდგენა) პირადი აღრიცხვის ბარათზე. რესტრუქტურისებული დავალიანების ძირითად თანხას რესტრუქტურისაციის რეჟიმში მუშაობის დაწყების პერიოდიდან დაერიცხება საურავი, რაც შეეხება რესტრუქტურისებულ

ჯარიმა-საურავის თანხას, მას საურავი არ ერიცხება;

მაგალითი 11:

შპს „ელიტა“ რესტრუქტურის რეჟიმში მუშაობდა 2010 წლის 2 ნოემბრიდან 5 წლით. (გაყინვის პერიოდი 2010 წლის 2 ნოემბრიდან 2012 წლის 2 ნოემბრამდე, გადავადების პერიოდი 2012 წლის 2 ნოემბრიდან 2015 წლის 2 ნოემბრამდე), რესტრუქტურის დავალიანება გადასახადის სახეების მიხედვით 352.5 ათ. ლარია, მათ შორის ძირითადი – 260.3 ათ. ლარი, ჯარიმა-საურავი –92.2 ათ. ლარი. საზოგადოება ვერ უზრუნველყოფდა საქართველოს ფინანსთა სამინისტროსთან გაფორმებული ხელშეკრულების პირობებს მიმდინარე საგადასახადო ვალდებულებების კუთხით, კერძოდ: 2010 წლის 2 ნოემბრიდან 2012 წლის 1 აპრილის მდგომარეობით მიმდინარე გადასახდელების სახით დარიცხული 154.2 ათ. ლარიდან გადახდილია მხოლოდ 35.5 ათ. ლარი, რის გამოც გაყინვის პერიოდში (2012 წლის 1 აპრილის მდგომარეობით, პირობების შეუსრულებლობის გამო, საქართველოს მთავრობის განკარგულებით ვადამდე შეუწყდა რესტრუქტურის რეჟიმში მუშაობის პირობები.

მოცემულ შემთხვევაში:

გადასახადის სახეების მიხედვით, პირადი აღრიცხვის ბარათზე დაერიცხება დარჩენილი რესტრუქტურის დავალიანება და ძირითად თანხას – 260.3 ათ. ლარს 2010 წლის 2 ნოემბრიდან დაერიცხება საურავი ყოველდღიურად, რაც შეეხება ჯარიმა-საურავს, მათი დარიცხვა მოხდება შესაბამისი სახეობის მიხედვით და მათ საურავი არ დაერიცხება.

ზ.ბ) გადავადების პერიოდში რესტრუქტურის რეჟიმში მუშაობის პირობების შეწყვეტისას მოხდება გადასახადების სახეების მიხედვით პირადი აღრიცხვის ბარათზე დარჩენილი თანხების (ძირითადი, ჯარიმა-საურავი, სარგებელი) დარიცხვა (აღდგენა), რესტრუქტურის დავალიანების დარიცხულ და რესტრუქტურის დავალიანების გადაუხდელ ძირითად თანხას რესტრუქტურის რეჟიმში მუშაობის დაწყების პერიოდიდან დაერიცხება საურავი, ხოლო ჯარიმა-საურავს და სარგებელს საურავი არ დაერიცხება.

მაგალითი 12:

შპს „ელიტა“ რესტრუქტურის რეჟიმში მუშაობდა 2010 წლის 1

ოქტომბრიდან 5 წლით. (გაყინვის პერიოდი 2010 წლის 1 ოქტომბრიდან 2012 წლის 1 ოქტომბრამდე პერიოდი, გადავადების პერიოდი 2012 წლის 1 ოქტომბრიდან 2015 წლის 1 ოქტომბრამდე). რესტრუქტურიზებული დავალიანება სარგებლის ჩათვლით 387.7 ათ. ლარია, მათ შორის ძირითადი – 260.3 ათ. ლარი, ჯარიმა-საურავი 92.2 ათ. ლარი, რომელსაც ემატება სარგებელი 35.2 ათ. ლარის ოდენობით. საზოგადოება ვერ უზრუნველყოფდა საქართველოს ფინანსთა სამინისტროსთან გაფორმებული ხელშეკრულების პირობებს მიმდინარე საგადასახადო ვალდებულებებისა და რესტრუქტურიზებული თანხების სრულად დაფარვის კუთხით, კერძოდ: 2010 წლის 1 ოქტომბრიდან 2013 წლის 1 აპრილის მდგომარეობით მიმდინარე გადასახდელების სახით დარიცხული 254.2 ათ. ლარიდან გადახდილია მხოლოდ 105.6 ათ. ლარი, რაც შეეხება რესტრუქტურიზებული თანხების დაფარვას სარგებლის ჩათვლით, გრაფიკით გათვალისწინებული

64.6 ათ. ლარიდან გადახდილია მხოლოდ 32.3 ათ. ლარი. აღნიშნული პირობების შეუსრულებლობის გამო საქართველოს მთავრობის განკარგულებით საზოგადოებას ვადამდე შეუწყდა რესტრუქტურიზაციის რეჟიმში მუშაობის პირობები.

მოცემულ შემთხვევაში:

პირადი აღრიცხვის ბარათზე დაერიცხება აღსადგენი თანხა 323.1 ათ. ლარი გადასახადის სახეების მიხედვით და რესტრუქტურიზებული დავალიანების დარიცხულ (აღდგენა) ძირითადი თანხის გადაუხდელ ნაწილს რესტრუქტურიზაციის დაწყების პერიოდიდან 2010 წლის 1 ოქტომბრიდან დაერიცხება საურავი, ხოლო ჯარიმა-საურავს და სარგებელს საურავი არ დაერიცხება.

თ) იმ შემთხვევაში, როდესაც რესტრუქტურიზაციის რეჟიმში მუშაობის პერიოდში გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ბარათზე წარმოიქმნება ზედმეტად გადახდილი თანხა, იგი გადასახადის გადამხდელის მოთხოვნის შემთხვევაში შეიძლება მიმართულ იქნეს რესტრუქტურიზებული თანხის ვადამდე ადრე დასაფარავად. თუ ზედმეტად გადახდილი თანხით მთლიანად დაიფარება რესტრუქტურიზებული დავალიანება, მაშინ მოხდება რესტრუქტურიზებული თანხის მთლიანად დარიცხვა (აღდგენა) პირადის აღრიცხვის ბარათზე. დავალიანების ნაწილობრივ დაფარვის შემთხვევაში, რესტრუქტურიზებული თანხის გადაუხდელი ნაწილი ვადამდე ადრე დარიცხვას (აღდგენას) არ ექვემდებარება. რესტრუქტურიზაციის (რეაბილიტაციის) რეჟიმში მუშაობის პერიოდში ზედმეტად გადახდილი თანხის დაბრუნება არ ხდება;

ი) იმ შემთხვევაში, თუ რესტრუქტურიზებული თანხის დაფარვა მოხდა ვადამდე (გაყინვის პერიოდში), გადასახადის გადამხდელთა პირადი აღრიცხვის ბარათზე მთლიანად დაერიცხება (აღდგება) რესტრუქტურიზებული დავალიანება როგორც ძირითადი ნაწილი, ასევე ჯარიმა-საურავის თანხა ცალ-ცალკე. აღნიშნულ თანხას არ დაერიცხება ხელშეკრულებით და დაფარვის გრაფიკით გათვალისწინებული სარგებლის თანხა, ხოლო თუ რესტრუქტურიზებული დავალიანების დაფარვა მოხდა ვადამდე (გადავადების პერიოდში), მაშინ აღდგება მთლიანად რესტრუქტურიზებული თანხა. ამავ დროს მას დაერიცხება სარგებელი გადახდის თარიღამდე.

მაგალითი 13:

სს “ელიტას” 8400.0 ათ. ლარი (მ.შ. ძირითადი 6350.0 ათ. ლარი, საურავი 2050.0 ათ. ლარი) რესტრუქტურიზებული აქვს 5 წლით, 2011 წლის 1 ივლისიდან 2016 წლის 1 ივლისამდე. მათ შორის, გაყინვის პერიოდია 2 წელი, 2011 წლის 1 ივლისიდან 2013 წლის 1 ივლისამდე, გადავადების პერიოდი 2013 წლის 1 ივლისიდან 2016 წლის 1 ივლისამდე. სარგებელი ხელშეკრულების და გრაფიკის მიხედვით 150.0 ათ. ლარია. საზოგადოებამ რესტრუქტურიზებული დავალიანება გადაიხადა მთლიანად გაყინვის პერიოდში და მოხდება რესტრუქტურიზებული დავალიანების მთლიანად დარიცხვა (აღდგენა) პირადი აღრიცხვის ბარათზე ცალ-ცალკე, ძირითადი თანხისა და საურავის ნაწილში, რაც შეეხება ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ სარგებლის თანხას, იგი გაყინვის პერიოდში გადასახდელად დარიცხვას არ ექვემდებარება. იმ შემთხვევაში, თუ რესტრუქტურიზებული თანხის დაფარვა მოხდება გადავადების პერიოდში (2011 წლის 1 ივლისის შემდეგ პერიოდში), მაშინ რესტრუქტურიზებული თანხის მთლიანად აღდგენასთან ერთად დაერიცხება სარგებელი ხელშეკრულების და გრაფიკის მიხედვით 2011 წლის 1 ივლისიდან გადახდის თარიღამდე გამოანგარიშებული თანხით, რომელიც აისახება საურავის ნაწილში.

კ) რესტრუქტურიზაციის რეჟიმში მუშაობის დაწყების პერიოდიდან ხდება დავალიანების გაყინვა ანუ საგადასახადო დავალიანების გადახდის შეჩერება, საქართველოს ფინანსთა სამინისტროსა და რესტრუქტურიზაციის რეჟიმში მომუშავე საწარმოს შორის დადებულ ხელშეკრულებაში განსაზღვრული ვადით. პირადი აღრიცხვის ბარათზე მოხდება გაყინული საგადასახადო დავალიანების დარიცხვა დავალიანებათა დაფარვის გრაფიკით გათვალისწინებული თანხით, წლების მიხედვით, რომლის დარიცხვა მოხდება ცალ-ცალკე დავალიანების ძირითადი

თანხა, ჯარიმა და საურავი;

ლ) რესტრუქტურიზებული თანხების დარიცხვა (აღდგენა) უნდა მოხდეს გადასახადის გადამხდელის მიერ საქართველოს ფინანსთა სამინისტროში წარდგენილი იმ მონაცემებთან პროპორციით, რომელიც აღნიშნულია ცნობაში გადასახადის სახეების მიხედვით დავალიანების თაობაზე. გადასახადის სახეების მიხედვით დავალიანების დარიცხვა (აღდგენა) უნდა მოხდეს გადასახადის სახეებთან პროპორციით, რომელიც ნაჩვენებია საგადასახადო ორგანოს მიერ გაცემულ ცნობაში შემდეგი თანმიმდევრობით:

- ა) გადასახადის ძირითადი თანხა;
- ბ) ფინანსური სანქციის თანხა;
- გ) დარიცხული საურავის თანხა.

მაგალითი 14:

შპს „ელიტის“ რესტრუქტურიზებული დავალიანება სარგებლის ჩათვლით 233200 ლარია. მათ შორის, რესტრუქტურიზებული დავალიანება 219995 ლარი, ხოლო სარგებელი 13205 ლარი. რესტრუქტურიზებული თანხების დაფარვის დაწყება გათვალისწინებულია 2011 წლის 1 აპრილიდან.

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროსთან გაფორმებული ხელშეკრულების მიხედვით 2011 წლის ივნისის თვეში გრაფიკით გადასახდელად უნდა დაერიცხოს (აღდგეს) 15515 ლარის პროპორციით რესტრუქტურიზებულ თანხასთან (233200 ლარი) მიმართებაში. 15515 ლარიდან საგადასახადო დავალიანებაა 12500 ლარი, სარგებელი 3015 ლარი.

მოცემულ შემთხვევაში:

საგადასახადო დავალიანების დარიცხვა უნდა მოხდეს 5.68%-ის ოდენობით $(12500:219995) \times 100$ გადასახადის სახეების მიხედვით, ხოლო დარიცხული სარგებლის თანხა ერთი ციფრით უნდა აისახოს ბარათზე საურავის სვეტში. საგადასახადო ორგანოს მიერ გაცემული ცნობის მიხედვით, რომელიც წარდგენილია საქართველოს ფინანსთა სამინისტროში, გადასახადის სახეების მიხედვით ძირითადი დავალიანება იყო 154210 ლარი, ხოლო ჯარიმა – საურავი კი – 65785 ლარი. ამიტომ ძირითადი დავალიანების კუთხით გადასახადის სახეების მიხედვით დაერიცხება 8760 $(154210 \times 5.68\%)$ ლარი, ხოლო სანქცია და საურავის კუთხით გადასახადის სახეების მიხედვით დაერიცხება 3740 $(65785 \times 5.68\%)$ ლარი. ამდენად, სულ გადასახადის სახეების მიხედვით დაერიცხება 12500 $(8760 + 3740)$ ლარი. იმის გამო, რომ ცალკეული გადასახადის გადამხდელების მიხედვით რესტრუქტურიზებული თანხა, შესაბამისად, დასარიცხი სარგებელი და გრაფიკით გათვალისწინებული თანხა ყველა კონკრეტულ შემთხვევაში განსხვავებულია, იგი

გათვალისწინებული უნდა იქნეს რესტრუქტურის გრაფიკით კუთვნილი თანხების დარიცხვის მოდულის განსაზღვრისას.

11. გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ძირითად ბარათზე რეაბილიტაციის და გაკოტრების რეჟიმში მყოფი საწარმოების მონაცემების, ასევე საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ კომერციული ბანკისა და მზღვეველის ლიკვიდაციის პროცესის შეწყვეტის შესახებ გადაწყვეტილების აღრიცხვას და ჩანაწერების ასახვას ახორციელებს შემოსავლების სამსახურის მომსახურების დეპარტამენტის უფლებამოსილი წარმომადგენელი, რომელიც ხორციელდება შემდეგი წესით:

ა) იმ შემთხვევაში, როდესაც სასამართლოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილება გადასახადის გადამხდელის რეაბილიტაციის რეჟიმში მუშაობაზე, გადასახადის გადამხდელის ბარათზე გადაწყვეტილების დღისათვის არსებული საგადასახადო დავალიანების თანხა ძირითადი გადასახადი, ჯარიმა და საურავი შემცირებული უნდა იქნეს პირადი აღრიცხვის ძირითად ბარათზე. თანხ(ებ)ის განაწილება უნდა მოხდეს სასამართლოს მიერ მიღებული გრაფიკის მიხედვით. გადასახადის სახეები და ჯარიმები უნდა გადანაწილდეს გადაწყვეტილების დღისათვის არსებული პროპორციის გათვალისწინებით. შესაბამისად, რეაბილიტაციის რეჟიმში მყოფი საწარმოს გრაფიკით გათვალისწინებული გადახდის ვადის დადგომისას პირადი აღრიცხვის ძირითად ბარათზე თანხები უნდა აისახოს ავტომატურად;

ბ) იმ შემთხვევაში, თუ რეაბილიტაციის რეჟიმი ვადაზე ადრე შეწყდა, პირადი აღრიცხვის ძირითად ბარათზე აისახება თანხის ის ნაწილი, რომელიც დარჩენილია რეაბილიტაციის გრაფიკით, რომლის ასახვას ახორციელებს უფლებამოსილი პირი შესაბამისი გადაწყვეტილების საფუძველზე;

გ) იმ შემთხვევაში, როდესაც საწარმოს მიმართ სასამართლოს მიერ გაკოტრების საქმის წარმოების დაწყების შესახებ გამოტანილი განჩინება გამოქვეყნდება, ან საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ კომერციული ბანკისა და მზღვეველის შესაბამისი საქმიანობის ლიცენზიის ჩამორთმევისა და მისი ლიკვიდაციის შესახებ შესაბამისი გადაწყვეტილება მიღებულ იქნა, ამ შემთხვევაში, გადაწყვეტილების საფუძველზე მომსახურების დეპარტამენტის უფლებამოსილი წარმომადგენლის მიერ ხორციელდება შესაბამისი აღიარებული საგადასახადო დავალიანების შემცირება პირადი აღრიცხვის ძირითად ბარათზე;

დ) გაკოტრების საქმის წარმოების დამთავრების თარიღისათვის, ან საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ კომერციული ბანკისა და მზღვეველის ლიკვიდაციის პროცესის შეწყვეტის შესახებ გადაწყვეტილების მიღების

თარიღისათვის, მოხდება საგადასახადო დავალიანების თანხის ასახვა პირადი აღრიცხვის ძირითად ბარათზე.

მაგალითი 15:

შპს „ელიტას“ 2009 წლის 1 დეკემბრის მდგომარეობით გადასახადის სახეების მიხედვით ერიცხებოდა ვადაგადაცილებული საგადასახადო დავალიანება 3240.4 ათ. ლარი (მ.შ. ძირითადი –

2130.2 ათ. ლარი, ჯარიმა – 205.1 ათ. ლარი და საურავი – 905.1 ათ. ლარი). სასამართლოს შესაბამისი გადაწყვეტილებით/განჩინებით შპს „ელიტა“ ამავე თარიღიდან გადაყვანილია რეაბილიტაციის რეჟიმში. რეაბილიტაციის პერიოდი განსაზღვრულია 15 წლით, ხოლო დავალიანების გადახდა გადავადებულია 5 წლით. გადავადებული საგადასახადო დავალიანება გადახდილი იქნება თანაბარწილად, გადასახადის სახეების მიხედვით ბიუჯეტში ყოველი თვის 30 რიცხვში განხორციელებული შენატანის სახით 10 წლის განმავლობაში (5 წლის თავდაპირველი მორატორიუმის ვადის გასვლის შემდგომ პერიოდში). სასამართლოს გადაწყვეტილებიდან/განჩინებიდან გამომდინარე პირადი აღრიცხვის ბარათზე გაკეთდება შემდეგი სახის ჩანაწერი:

ა) ბარათის მე-7 ან/და 8 სვეტში – „შემცირებულია“ (გადავადებულია) სასამართლოს გადაწყვეტილებით/განჩინებით (გადასახადების და ჯარიმების სახეების მიხედვით);

ბ) ბარათის მე-12 სვეტში – „შემცირებულია საურავი“;

ხუთი წლის გასვლის შემდეგ, ყოველთვიურად 30 რიცხვისათვის, მომდევნო 10 წლის განმავლობაში, გადასახადის და ჯარიმების სახეების მიხედვით, თანაბარწილად, ბარათზე მოხდება თანხების დარიცხვა (აღდგენა) მე-5 ან/და 6 სვეტში „დარიცხვის“ ოპერაციის განხორციელების გზით; თანხების დარიცხვის ოპერაციები განხორციელდება აგრეთვე ბარათის მე-12 სვეტში – „დაერიცხა გადავადებული საურავი.“ იმ შემთხვევაში, თუ რეაბილიტაციის/გადავადების რეჟიმი ვადაზე ადრე შეწყდება, ბარათზე დაერიცხება თანხის ის ნაწილი, რომელიც დარჩენილია რეაბილიტაციის რეჟიმის ვადაზე ადრე შეწყვეტის შედეგად და ამ თანხის ძირითად ნაწილზე გაგრძელდება საურავის დარიცხვა.

12. გადახდისუუნარობის საქმის წარმოების შემთხვევაში, რომელიც აღირიცხება დანართი №11-ის შესაბამისად, გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ბარათზე ჩანაწერების გაკეთება ხორციელდება შემდეგი წესით:

ა) იმ შემთხვევაში, როდესაც საწარმოს მიმართ სასამართლოს მიერ გაკოტრების საქმის წარმოების დაწყების შესახებ გამოტანილი განჩინება გამოქვეყნდება, ან საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ კომერციული ბანკისა და

მზღვეველის შესაბამისი საქმიანობის ლიცენზიის ჩამორთმევისა და მისი ლიკვიდაციის შესახებ შესაბამისი გადაწყვეტილების მიღების შემთხვევაში ბარათზე მოხდება აღიარებული საგადასახადო დავალიანების გამიჯვნა (შემცირება) მიმდინარე გადასახდელებისაგან, რომელიც ერიცხებოდა გაკოტრების პროცესში მყოფ საწარმოს განჩინების გამოქვეყნების დღისათვის;

ბ) გაკოტრების საქმის წარმოების დამთავრების თარიღისათვის, ან საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ კომერციული ბანკისა და მზღვეველის ლიკვიდაციის პროცესის შეწყვეტის შესახებ გადაწყვეტილების მიღების თარიღისათვის, ბარათზე მოხდება ზემოთ აღნიშნული აღიარებული საგადასახადო დავალიანების თანხების დარიცხვა (აღდგენა). რაც შეეხება ბიუჯეტთან ანგარიშსწორების შესახებ შედარების აქტს, მასში შენიშვნის სახით აღინიშნება, რომ საწარმო იმყოფება გაკოტრების საქმის წარმოების პროცესში, ან, შესაბამისად, კომერციული ბანკის შემთხვევაში – ბანკი იმყოფება ლიკვიდაციის პროცესში, რომელსაც ამ პროცესის დაწყების მომენტისათვის ერიცხებოდა აღიარებული საგადასახადო დავალიანება და აღნიშნული დავალიანება აღირიცხება შედარების აქტში (გადავადებული აღიარებული ვალდებულებები). ბარათზე გაკოტრების პროცესში მომუშავე საწარმოების აღიარებული საგადასახადო დავალიანებების გამიჯვნა (შემცირება) მოხდება იმ საწარმოებზე, რომლებიც ამ პროცესში მუშაობას იწყებენ „გადახდისუნარობის საქმის წარმოების შესახებ“ საქართველოს კანონის მოთხოვნებიდან გამომდინარე;

გ) იმ შემთხვევაში, თუ გაკოტრების პროცესში ან, შესაბამისად, კომერციული ბანკის შემთხვევაში – ლიკვიდაციის პროცესში მომუშავე საწარმო (დაწესებულება) ამ პროცესში მუშაობის პერიოდში აწარმოებს გაკოტრების (კომერციული ბანკის შემთხვევაში – ლიკვიდაციის) პროცესში მუშაობის დაწყების პერიოდისათვის არსებული დავალიანების დაფარვას, პირადი აღრიცხვის ბარათზე აღნიშნული თანხების ასახვა არ გამოიწვევს გადახდისუნარობის გამო გადატანილი თანხების ბარათზე დარიცხვას (აღდგენას), შესაბამისად გადახდილი თანხები ჩაითვლება ზედმეტად გადახდილად. შემცირებული საგადასახადო დავალიანების თანხების პირადი აღრიცხვის ბარათზე დარიცხვა (აღდგენა) მოხდება ამ პროცესში მუშაობის დასრულებისთანავე;

მაგალითი 16:

სასამართლოს შესაბამისი განჩინების საფუძველზე დაწყებულია შპს „ელიტის“ გადახდისუნარობის საქმის წარმოება. სასამართლოს ზემოაღნიშნული განჩინება გამოქვეყნებულია 2012 წლის 1 თებერვალს, ამ პერიოდისათვის მისი

აღიარებული საგადასახადო დავალიანება შეადგენდა 8400 ათას ლარს (ძირითადი – 6350 ათასი ლარი, საურავი – 2050 ათასი ლარი) ბარათზე გადასახადის სახეების მიხედვით მოხდება არსებული დავალიანების თანხების შემცირება, რის შესახებაც გაკეთდება ჩანაწერი „შემცირებულია გაკოტრების საქმის წარმოების დაწყებასთან დაკავშირებით“, ან ბანკის შემთხვევაში – „შემცირებულია ლიკვიდაციის პროცესის დაწყებასთან დაკავშირებით“, ხოლო გაკოტრების საქმის წარმოების დასრულების თარიღისათვის დაერიცხება (აღდგება) გაკოტრების საქმის წარმოების დაწყების პერიოდისათვის შემცირებული დავალიანების თანხა (გადასახადის სახეების მიხედვით) და გაკეთდება ჩანაწერი „დარიცხულია გაკოტრების საქმის წარმოების დასრულებასთან დაკავშირებით, ან ბანკის შემთხვევაში – „დარიცხულია ლიკვიდაციის პროცესის დასრულების გამო“.

დ) იმ შემთხვევაში, როდესაც მოხდება სამეურვეო ქონების რეალიზაციის შედეგად მიღებული შემოსავლებიდან გაკოტრების საქმის წარმოების დაწყების პერიოდისათვის არსებული დავალიანების დაფარვის ანგარიშში თანხის ბიუჯეტში გადარიცხვა და იგი ფიქსირდება ზედმეტად გადახდილად, მაშინ აღნიშნული ოდენობის თანხების ბარათზე დარიცხვა უნდა მოხდეს გაკოტრების საქმის წარმოების დაწყების პერიოდისათვის არსებულ დავალიანებასთან პროპორციით, ძირითადი გადასახადის, ჯარიმისა და საურავის თანხების გამოყოფით, გადასახადის სახეების მიხედვით;

მაგალითი 17:

სასამართლოს შესაბამისი გადაწყვეტილებით/განჩინებით შპს „ელიტის“ მიმართ 2012 წლის 1 აპრილიდან გახსნილია გაკოტრების საქმე. ამავე პერიოდისათვის შპს „ელიტის“ აღიარებული საგადასახადო დავალიანება შეადგენდა 209.5 ათ. ლარს (მათ შორის, ძირითადი 95.5 ათ. ლარი, ჯარიმა 16.9 ათ. ლარი და საურავი 97.1 ათ. ლარი). ჩატარებული აუქციონების შედეგად სამეურვეო ქონების რეალიზაციიდან მიღებულმა შემოსავალმა 151.9 ათ. ლარი შეადგინა, რომელიც საზოგადოების მიერ მიმართულ იქნა გაკოტრების საქმის წარმოების გახსნის პერიოდისათვის (2012 წლის 1 აპრილი) არსებული აღიარებული საგადასახადო დავალიანების დასაფარავად და შესაბამისად ჩარიცხულია ბიუჯეტში.

იმის გამო, რომ ბარათზე მოხდენილია განჩინების გამოქვეყნების დღისათვის რიცხული აღიარებული საგადასახადო დავალიანების გამიჯვნა (შემცირება) მიმდინარე გადასახდელებისაგან, რომელიც ბარათზე გატარებულია შემცირების ოპერაციით, აღნიშნულიდან გამომდინარე ბიუჯეტში გადარიცხული 151.9 ათ. ლარი

ავტომატურად დაფიქსირდება ზედმეტად გადახდილად. აღნიშნული 151.9 ათ. ლარი გაკოტრების საქმის წარმოების გახსნის პერიოდისათვის არსებული დავალიანების (209.5 ათ. ლარი) 72.5%-ს შეადგენს, ამიტომ გადასახადის გადამხდელის ბარათზე გადასახადის სახეების მიხედვით ძირითად დავალიანებას დაერიცხება 69.3 ათ. ლარი (95.5X72.5%), ჯარიმა – 12.2 ათ. ლარი (16.9X72.5) და საურავი – 70.4 ათ. ლარი (97.1X72.5%), ხოლო დარჩენილი თანხის დარიცხვა პირადი აღრიცხვის ბარათზე მოხდება გადახდისუუნარობის პროცესის დასრულების შემდეგ.

ე) იმ შემთხვევაში, თუ სასამართლოს მიერ მიღებულია გადაწყვეტილება გაკოტრების საქმის წარმოების დასრულებისა და სამეწარმეო რეესტრში რეგისტრაციის გაუქმების შესახებ, პირადი აღრიცხვის ბარათებზე მოხდება გაკოტრების საქმის წარმოების დასრულების თარიღისათვის რიცხული საგადასახადო დავალიანების დარიცხვა (აღდგენა) გაკოტრების საქმისწარმოების პერიოდში ქონების რეალიზაციიდან მიღებული შემოსავლებიდან დავალიანების დასაფარავად მიმართული თანხების გათვალისწინებით გადასახადის სახეების მიხედვით. თუ გაკოტრების საქმისწარმოების პერიოდში არ მომხდარა ქონების რეალიზაციიდან დავალიანების დასაფარავად თანხების მიმართვა, დაერიცხება (აღდგება) ის თანხა, რაც ირიცხებოდა გაკოტრების საქმისწარმოების გახსნის თარიღისათვის. ხოლო, რაც შეეხება საგადასახადო აღრიცხვის გაუქმებას, იგი მოხდება საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 252-ე მუხლის და „მიმდინარე კონტროლის პროცედურების ჩატარების, სასაქონლო-მატერიალურ ფასეულობათა ჩამოწერის, აღიარებული საგადასახადო დავალიანების დაფარვის, საგადასახადო დავალიანების გადახდევინების უზრუნველყოფის ღონისძიებების განხორციელების, სამართალდარღვევათა საქმისწარმოების წესის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2010 წლის 31 დეკემბრის №994 ბრძანებით განსაზღვრული პროცედურებით საგადასახადო დავალიანებების ჩამოწერის შემდეგ.

მაგალითი 18:

სასამართლოს გადაწყვეტილებით მიღებულია შპს „ელიტას“ გაკოტრების საქმისწარმოების დასრულების და მისი სამეწარმეო რეესტრში რეგისტრაციის გაუქმების შესახებ. გაკოტრების საქმისწარმოების გახსნის თარიღისათვის აღიარებული საგადასახადო დავალიანება ერიცხებოდა 452.2 ათ. ლარის ოდენობით, რომელიც გამიჯნული (შემცირებული) იყო გაკოტრების საქმისწარმოების პერიოდში.

სასამართლოს მიერ მიღებულია გადაწყვეტილება გაკოტრების საქმისწარმოების დასრულების და სამეწარმეო რეესტრში რეგისტრაციის გაუქმების შესახებ.

მოცემულ შემთხვევაში:

პირადი აღრიცხვის ბარათზე მოხდება საგადასახადო დავალიანებათა დარიცხვა (აღდგენა) გადასახადის სახეების მიხედვით. გაკოტრების საქმისწარმოების პერიოდში ქონების რეალიზაციიდან თანხები დავალიანების დასაფარავად არ იქნა მიმართული და პირადი აღრიცხვის ბარათებზე სრულად დაერიცხება (აღდგება) საგადასახადო დავალიანება 452.2 ათ. ლარის ოდენობით.

13. გადასახადის გადამხდელისათვის შეცდომით/განმეორებით მინიჭებული საიდენტიფიკაციო ნომრის გაუქმებისას ხდება პირადი აღრიცხვის ბარათების გაერთიანება. ბარათზე არსებული ყველა ჩანაწერი, შესაბამისი სავადო თარიღით, გადაიტანება აქტიურ საიდენტიფიკაციო ნომერზე.

მუხლი 5. გადასახადის გადამხდელთა პირადი აღრიცხვის ბარათების წარმოების წესი საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერისას

1. თუ კანონმდებლობით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული, საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერა ხორციელდება საგადასახადო კანონმდებლობით განსაზღვრულ ქვემოთ ჩამოთვლილ შემთხვევებში:

ა) საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი წესით საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 252-ე მუხლის მიხედვით;

ბ) საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი წესით, საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 252-ე მუხლის მოთხოვნათა გათვალისწინებლად, საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე, 45-ე და 50-ე ნაწილების მიხედვით;

გ) ქონების სახელმწიფო საკუთრებაში მიქცევისა და ნატურით გადაცემისას.

მუხლი 6. გადასახადის გადამხდელთა პირადი აღრიცხვის ბარათების წარმოების წესი საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 252-ე მუხლის გათვალისწინებით საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერისას

1. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 252-ე მუხლის მიხედვით, საგადასახადო დავალიანება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი წესით ჩამოიწერება:

ა) თუ დადგენილია, რომ პირს არ აქვს ქონება ან/და აქტივები;

ბ) საგადასახადო კოდექსის 57-ე და 58-ე მუხლებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში;

გ) თუ პირს არ განუხორციელებია საგადასახადო ანგარიშგება ბოლო 6

კალენდარული წლის განმავლობაში და საქართველოს კანონმდებლობა ადარ ითვალისწინებს მის სამართლებრივ ფორმას;

დ) საბიუჯეტო ორგანიზაციის ლიკვიდაციის შემთხვევაში;

ე) თუ იურიდიული პირი საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით ამოიშალა მეწარმეთა და არასამეწარმეო (არაკომერციულ) იურიდიულ პირთა რეესტრიდან;

ვ) „გადახდისუუნარობის საქმის წარმოების შესახებ“ საქართველოს კანონის 38-ე მუხლის მე-13 პუნქტით დადგენილ შემთხვევაში, როდესაც კერძო სამართლის სამეწარმეო იურიდიული პირის სამეურვეო ქონების ერთიანი ქონებრივი კომპლექსის სახით შემძენი (შემძენები) რეგისტრირდება ამ საწარმოს ერთადერთ პარტნიორად;

ზ) ამ მუხლის პირველი ნაწილის „ა“-„ვ“ ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული შემთხვევების გარდა, საბიუჯეტო ორგანიზაციას საგადასახადო დავალიანება საქართველოს მთავრობის მიერ დადგენილი წესით შეიძლება ჩამოეწეროს საქართველოს მთავრობის გადაწყვეტილებით.

2. თუ პირი, რომელსაც ჩამოეწერა საგადასახადო დავალიანება, აგრძელებს ეკონომიკურ საქმიანობას, მის მიმართ განახლდება ადრე ჩამოწერილი საგადასახადო ვალდებულების დარიცხვა ან/და სანქციის დაკისრება, გარდა ამ მუხლის პირველი პუნქტის “ვ” და “ზ” ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული შემთხვევისა.

3. საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერის ადმინისტრაციული წარმოების წესს არეგულირებს „მიმდინარე კონტროლის პროცედურების ჩატარების, სასაქონლო-მატერიალურ ფასეულობათა ჩამოწერის, აღიარებული საგადასახადო დავალიანების დაფარვის, საგადასახადო დავალიანების გადახდევინების უზრუნველყოფის ღონისძიებების განხორციელების, სამართალდარღვევათა საქმისწარმოების წესის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს ფინანსთა მინისტრის №994 ბრძანება, რომელიც განსაზღვრავს საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 252-ე მუხლის მიხედვით საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერის საკითხის განხილვის, საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერის საკითხზე გადაწყვეტილების მიღების და საგადასახადო ვალდებულების განახლების პროცედურებს.

4. საგადასახადო დავალიანება ჩამოწერილად ითვლება, „მიმდინარე კონტროლის პროცედურების ჩატარების, სასაქონლო-მატერიალურ ფასეულობათა ჩამოწერის, აღიარებული საგადასახადო დავალიანების დაფარვის, საგადასახადო დავალიანების გადახდევინების უზრუნველყოფის ღონისძიებების განხორციელების, სამართალდარღვევათა საქმისწარმოების წესის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს ფინანსთა მინისტრის №994 ბრძანებით განსაზღვრული საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 252-ე მუხლის მიხედვით ჩამოწერის წესის

შესაბამისად, საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერის საკითხის განხილვის შედეგად მიღებული საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ან შემოსავლების სამსახურის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტში (ბრძანებაში) მითითებული თარიღიდან აქტში (ბრძანებაში) განსაზღვრული პირობებით და საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერის შემთხვევაში, გადასახადის გადამხდელთა პირადი აღრიცხვის ბარათზე, გადასახადის სახეების მიხედვით გაკეთდება შემდეგი ჩანაწერი: „ჩამოწერილია, საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 252-ე მუხლის „ა“ (მითითება ის ნაწილი, რომლის მიხედვითაც ხდება ჩამოწერა) ნაწილით, საქართველოს ფინანსთა მინისტრის (შემოსავლების სამსახურის) „...“ წლის ...ბრძანებით“.

5. თუ პირს ჩამოეწერა საგადასახადო დავალიანება და ჩამოწერის შემდეგ, საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 252-ე მუხლით განსაზღვრულ შემთხვევებში, მოხდება „მიმდინარე კონტროლის პროცედურების ჩატარების, სასაქონლო-მატერიალურ ფასეულობათა ჩამოწერის, აღიარებული საგადასახადო დავალიანების დაფარვის, საგადასახადო დავალიანების გადახდევინების უზრუნველყოფის ღონისძიებების განხორციელების, სამართალდარღვევათა საქმისწარმოების წესის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს ფინანსთა მინისტრის №99 ბრძანებით განსაზღვრული საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 252-ე მუხლის მიხედვით ჩამოწერის წესის შესაბამისად საგადასახადო ვალდებულებების აღდგენა, კერძოდ, საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ გამოიცა ჩამოწერის შესახებ შესაბამისი ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის ბათილად ცნობის შესახებ ბრძანება, გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ბარათებზე უკუოპერაციებით მოხდება ჩამოწერილი თანხების აღდგენა და გაკეთდება ჩანაწერი „აღდგენილია საქართველოს ფინანსთა მინისტრის „...“ წლის № ბრძანებით ჩამოწერილი საგადასახადო დავალიანება“.

მუხლი 7. გადასახადის გადამხდელთა პირადი აღრიცხვის ბარათების წარმოების წესი საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის გათვალისწინებით საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერისას

1. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის მიხედვით: „2005 წლის 1 იანვრამდე წარმოშობილი და ამ ქვეპუნქტის ამოქმედებამდე გადაუხდელი აღიარებული საგადასახადო დავალიანება და მასზე დარიცხული საურავი, თუ პირს 2005 წლის 1 იანვრის შემდგომი პერიოდისათვის (თანხის ჩამოწერამდე) საგადასახადო ორგანოში არ წარუდგენია საგადასახადო

დეკლარაცია/გაანგარიშება (გარდა პირის ქონების გადასახადის დეკლარაციისა/გაანგარიშებისა, აგრეთვე ამ კოდექსის 176¹ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული ოპერაციის მიხედვით განხორციელებული დეკლარირებისა) ან საგადასახადო ორგანოში წარდგენილი საგადასახადო დეკლარაციის/გაანგარიშების (გარდა პირის ქონების გადასახადის დეკლარაციისა/გაანგარიშებისა, აგრეთვე, ამ კოდექსის 176¹ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული ოპერაციის მიხედვით განხორციელებული დეკლარირებისა) საფუძველზე გადასახდელად დასარიცხი გადასახადის თანხა ნულის ტოლია (გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც წარდგენილი საგადასახადო დეკლარაციით/გაანგარიშებით ერთობლივი შემოსავლის თანხა ნულზე მეტია ან/და ჩასათვლელი თანხა დარიცხულ თანხას აღემატება).

2. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევებში, გადასახადის გადამხდელის საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერის შესახებ ადმინისტრაციული წარმოების წესს განსაზღვრავს „მიმდინარე კონტროლის პროცედურების ჩატარების, სასაქონლო-მატერიალურ ფასეულობათა ჩამოწერის, აღიარებული საგადასახადო დავალიანების დაფარვის, საგადასახადო დავალიანების გადახდევინების უზრუნველყოფის ღონისძიებების განხორციელების, სამართალდარღვევათა საქმისწარმოების წესის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს ფინანსთა მინისტრის №994 ბრძანება, რომლის მიხედვით ადმინისტრაციული წარმოების დაწყების საფუძველია:

- ა) გადასახადის გადამხდელის განცხადება;
- ბ) დავის განმხილველი ორგანოს გადაწყვეტილება.

3. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევებში, საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერა ასევე შესაძლებელია განხორციელდეს საგადასახადო ორგანოს ინიციატივით.

4. ამ მუხლის პირველი პუნქტის მიხედვით დავალიანების ჩამოწერის საკითხის შესწავლას შეიძლება დაექვემდებაროს ყველა ის პირი, რომელთაც ერიცხებათ 2005 წლის 1 იანვრამდე წარმოშობილი და 2014 წლის 25 დეკემბრამდე გადაუხდელი საგადასახადო დავალიანება და მასზე დარიცხული საურავი.

მაგალითი 1:

ფიზიკურ პირს 2005 წლის 1 იანვრისათვის ერიცხება საგადასახადო დავალიანება 6000 ლარის ოდენობით. მათ შორის: საშემოსავლო გადასახადში

ძირითადი თანხა – 1000 ლარი, ჯარიმა – 300 ლარი და საურავი – 1500 ლარი; არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწაზე ქონების გადასახადში ძირითადი თანხა – 2000 ლარი, საურავი – 1200 ლარი. ფიზიკურ პირს 2005 წლის 1 იანვრის შემდეგ დავალიანების თანხის ჩამოწერამდე ბიუჯეტთან ანგარიშსწორება არ უწარმოებია და 2015 წლის 6 იანვარს საგადასახადო ორგანოში შეიტანა განცხადება 2005 წლის 1 იანვრამდე წარმოშობილი საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერის მოთხოვნით.

მოცემულ შემთხვევაში:

ფიზიკური პირი აკმაყოფილებს საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის პირობებს და უნდა ჩამოეწეროს 2014 წლის 25 დეკემბრამდე არსებული საგადასახადო დავალიანება სრულად.

5. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის მიხედვით, საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერის მიზნით ამ ქვეპუნქტის ამოქმედებამდე პირის მიერ გადახდილი თანხები უნდა მიმართულიყო ვალდებულ პირზე აღნიშნული პერიოდისათვის რიცხული საერთო დავალიანების დასაფარავად საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 253-ე მუხლით დადგენილი თანმიმდევრობით:

- ა) გადასახადის თანხა (ძირითადი თანხა);
- ბ) ჯარიმა;
- გ) საურავი.

მაგალითი 2:

პირს 2005 წლის 1 იანვრისათვის ერიცხება საგადასახადო დავალიანება საშემოსავლო გადასახადში ძირითადი თანხა – 1000 ლარი, ჯარიმა – 300 ლარი და საურავი – 1500 ლარი; არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწაზე ქონების გადასახადში - 400 ლარი.

პირს 2005 წლის 1 იანვრის შემდეგ დავალიანების თანხის ჩამოწერამდე დაერიცხა 2005 წლის კუთვნილი არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწაზე ქონების გადასახადი 15.11.2005 წლის სავადოთი 100 ლარი. ამასთან, პირს 02.12.2005 წელს გადახდილი აქვს არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწაზე ქონების გადასახადის ნაწილში 100 ლარი. სხვა მხრივ ბიუჯეტთან ანგარიშსწორება არ უწარმოებია და 2015 წლის 6 იანვარს საგადასახადო ორგანოში შეიტანა განცხადება 2005 წლის 1 იანვრამდე წარმოშობილი საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერის მოთხოვნით.

მოცემულ შემთხვევაში:

პირი აკმაყოფილებს საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის პირობებს და უნდა ჩამოეწეროს 2014 წლის 24 დეკემბრისათვის არსებული სალდირებული საგადასახადო დავალიანება ნაწილობრივ. კერძოდ, ჩამოიწერება საშემოსავლო გადასახადში ძირითადი თანხა - 1000 ლარი, ჯარიმა - 300 ლარი და საურავი 1500 ლარი. ამასთან, ვინაიდან 02.12.2005 წელს არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწაზე ქონების გადასახადის ნაწილში გადახდილი 100 ლარით დაფარულია 2005 წლის 1 იანვრისათვის რიცხული ქონების გადასახადში არსებული დავალიანების ძირითადი თანხის - 400 ლარის ნაწილი, არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწაზე ქონების გადასახადში ჩამოსაწერ დავალიანებას წარმოადგენს ძირითადი თანხა - 300 ლარი (400 ლარი მცირდება 02.12.2005 წელს გადახდილი 100 ლარით) და საურავი (15.11.2005 წლის სავადოთი დარიცხულ 100 ლარზე საურავი არ ჩამოიწერება).

მაგალითი 3:

პირს 2005 წლის 1 იანვრისათვის ერიცხება საგადასახადო დავალიანება 2800 ლარის ოდენობით. მათ შორის: საშემოსავლო გადასახადში ძირითადი თანხა - 1000 ლარი, ჯარიმა - 300 ლარი და საურავი - 1500 ლარი. პირს 2005 წლის 1 იანვრის შემდეგ საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის მიხედვით დავალიანების თანხის ჩამოწერამდე ბიუჯეტთან ანგარიშსწორება არ უწარმოებია და 2015 წლის 6 იანვარს საგადასახადო ორგანოში შეიტანა განცხადება 2005 წლის 1 იანვრამდე წარმოშობილი საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერის მოთხოვნით. დადგენილია, რომ 2008 წლის 15 იანვარს საშემოსავლო გადასახადში გადახდილი 1200 ლარი პირადი აღრიცხვის ბარათზე აისახა დაგვიანებით (საგადახდო დავალებში გადასახადის გადამხდელის რეკვიზიტებში ხარვეზის შედეგად) 2015 წლის 5 იანვარს.

მოცემულ შემთხვევაში:

გადასახადის გადამხდელი აკმაყოფილებს საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის პირობებს სრულად და უნდა ჩამოეწეროს 2014 წლის 24 დეკემბრის სავადოთი (2015 წლის 5 იანვარს ასახული 2008 წლის 15 იანვარს განხორციელებული საბიუჯეტო გადარიცხვის გათვალისწინებით) საშემოსავლო გადასახადში ჯარიმა 100 ლარი და საურავი სრულად.

მაგალითი 4:

პირს 2005 წლის 1 იანვრისათვის ერიცხება საგადასახადო დავალიანება 2800 ლარის ოდენობით. მათ შორის: საშემოსავლო გადასახადში ძირითადი თანხა - 1000 ლარი, ჯარიმა - 300 ლარი და საურავი - 1500 ლარი. პირს 2005 წლის 1 იანვრის

შემდეგ საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის მიხედვით დავალიანების თანხის ჩამოწერამდე ბიუჯეტთან ანგარიშსწორება არ უწარმოებია და 2015 წლის 6 იანვარს საგადასახადო ორგანოში შეიტანა განცხადება 2005 წლის 1 იანვრამდე წარმოშობილი საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერის მოთხოვნით. საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერის შემდგომ გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ბარათზე დაგვიანებით (საგადახდო დავალებაში გადასახადის გადამხდელის რეკვიზიტებში ხარვეზის შედეგად) აისახა 2008 წლის 15 იანვარს საშემოსავლო გადასახადში გადახდილი 1200 ლარი.

მოცემულ შემთხვევაში:

ჩამოწერილი საგადასახადო დავალიანება ექვემდებარება კორექტირებას აღნიშნული გადახდის (1200 ლარი) გათვალისწინებით.

მაგალითი 5:

საწარმოს 2005 წლის 1 იანვრისათვის ერიცხება საგადასახადო დავალიანება 3600 ლარის ოდენობით. მათ შორის: არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის გადასახადში ძირითადი თანხა 2100 ლარი და საურავი 1500 ლარი. 2005 წლის შემდგომ პერიოდში გადასახადის გადამხდელს დაერიცხა არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწაზე 2005 წლის კუთვნილი გადასახადი 2005 წლის 15 აგვისტოს და 2005 წლის 15 ნოემბრის მდგომარეობით 500-500 ლარი. 2010 წლის 1 მარტს გადასახადის გადამხდელმა გადაიხადა მიწის გადასახადი 3000 ლარი. შემდგომში გადასახადის გადამხდელს ბიუჯეტთან ანგარიშსწორება გადასახადების დარიცხვისა და გადახდის მხრივ არ უწარმოებია. პირმა საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის ამოქმედების შემდეგ 2015 წლის 6 იანვარს საგადასახადო ორგანოში შეიტანა განცხადება 2005 წლის 1 იანვრამდე პერიოდისათვის არსებული ვადაგადაცილებული დავალიანების ჩამოწერის მოთხოვნით.

მოცემულ შემთხვევაში:

გადასახადის გადამხდელის მიერ 2010 წლის 1 მარტს გადახდილი 3000 ლარით დაიფარება:

- 2005 წლის 1 იანვრამდე არსებული ძირითადი დავალიანების თანხა სრულად 2100 ლარი;
- 2005 წლის 15 აგვისტოს სავადოთი დარიცხული 2005 წლის მიწაზე ქონების გადასახადის ძირითადი თანხა სრულად 500 ლარი;
- 2005 წლის 15 ნოემბრის სავადოთი დარიცხული მიწაზე ქონების გადასახადის ძირითადი თანხიდან (500 ლარი) 400 ლარი.

ამასთან, გადასახადის გადამხდელი აკმაყოფილებს საქართველოს

საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის პირობებს, კერძოდ, გადასახადის დარიცხვა განხორციელებულია მხოლოდ ქონების გადასახადში. შესაბამისად, საწარმოს უნდა ჩამოეწეროს 2014 წლის 25 დეკემბრამდე არსებული დავალიანება ნაწილობრივ. კერძოდ, ჩამოეწერას არ ექვემდებარება 2005 წლის 1 იანვრის შემდეგ დარიცხული და გადაუხდელი ძირითადი გადასახადი და მასზე დარიცხული გადაუხდელი საურავი.

6. თუ გადასახადის გადამხდელს 2005 წლის 1 იანვრისათვის გააჩნია საგადასახადო დავალიანება რომელიმე გადასახადში და ამავდროულად ზედმეტად გადახდილი თანხა სხვა გადასახადში, იგი გათვალისწინებული უნდა იქნეს 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის მიხედვით დავალიანების ჩამოწერისას. კერძოდ, ჩამოწერისას გათვალისწინებული უნდა იქნეს 2005 წლის 1 იანვრის შემდეგ არსებული ზედმეტად გადახდილი თანხა, მათ შორის, 2014 წლის 25 დეკემბრამდე არსებული ზედმეტად გადახდილი თანხაც. შესწავლილი უნდა იქნეს ზედმეტად გადახდილი თანხით რა ოდენობის დავალიანების დაფარვა მოხდა სალდირებულად. ზედმეტად გადახდილი თანხის არსებობის შემთხვევაში, ჩამოწერა უნდა განხორციელდეს სალდირებული საგადასახადო დავალიანების ფარგლებში.

მაგალითი 6:

პირს 2005 წლის 1 იანვრისათვის ერიცხება საგადასახადო დავალიანება საშემოსავლო გადასახადში ძირითადი თანხა – 1000 ლარი, ჯარიმა – 300 ლარი და საურავი – 1500 ლარი; ამავდროულად ზედმეტად გადახდილი თანხა არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწაზე ქონების გადასახადში 400 ლარი.

პირმა 2005 წლის 1 იანვრის შემდეგ დავალიანების თანხის ჩამოწერამდე განახორციელა საბიუჯეტო გადარიცხვა არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის გადასახადში 10.11.2005 წელს 500 ლარი და დაერიცხა 2005 წლის კუთვნილი არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწაზე ქონების გადასახადი 15.11.2005 წლის სავადოთი 700 ლარი. სხვა მხრივ ბიუჯეტთან ანგარიშსწორება არ უწარმოებია და 2015 წლის 6 იანვარს საგადასახადო ორგანოში შეიტანა განცხადება 2005 წლის 1 იანვრამდე წარმოშობილი საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერის მოთხოვნით.

მოცემულ შემთხვევაში:

პირი აკმაყოფილებს საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის პირობებს და უნდა ჩამოეწეროს 2014 წლის 24 დეკემბრისათვის არსებული სალდირებული საგადასახადო დავალიანება ნაწილობრივ. კერძოდ, ჩამოიწერება საშემოსავლო გადასახადში ძირითადი დავალიანება 600 ლარი (1000 – 400), ჯარიმა – 300 ლარი და 2005 წლის 1 იანვრამდე

არსებულ ძირითად დავალიანებაზე (600 ლარი) დარიცხული საურავი.

მაგალითი 7:

პირის საგადასახადო დავალიანება 2005 წლის 1 იანვრისათვის საშემოსავლო გადასახადში შეადგენს – ძირითადი გადასახადი 1000 ლარს და საურავი 1500 ლარს. პირს 2005 წლის 1 იანვრისათვის ამავდროულად ერიცხება ზედმეტად გადახდილი თანხა დღგ-ის გადასახადში 2000 ლარი. პირს 2005 წლის 1 იანვრის შემდეგ საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის მიხედვით დავალიანების თანხის ჩამოწერამდე ბიუჯეტთან ანგარიშსწორება არ უწარმოებია და, ამასთან, დღგ-ში არსებული ზედმეტად გადახდილი თანხის გამო საშემოსავლო გადასახადში არსებულ ძირითად თანხას საურავი არ დაერიცხა. პირმა საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის ახალი რედაქციით ამოქმედების შემდეგ 2015 წლის 6 იანვარს საგადასახადო ორგანოში შეიტანა განცხადება 2005 წლის 1 იანვრამდე პერიოდისათვის არსებული ვადაგადაცილებული დავალიანების და მასზე დარიცხული საურავის ჩამოწერის მოთხოვნით.

მოცემულ შემთხვევაში:

გადასახადის გადამხდელი აკმაყოფილებს საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის პირობებს და საშემოსავლო გადასახადში უნდა ჩამოეწეროს 2014 წლის 24 დეკემბრისათვის არსებული საურავი – 500 ლარი (1500 – (2000-1000)).

7. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის მიხედვით, 2005 წლის 1 იანვრისათვის არსებული ვადაგადაცილებული დავალიანების ჩამოწერის შემდეგ 2014 წლის 25 დეკემბრიდან გადახდილი გადასახადის თანხა ჩაითვლება ზედმეტად გადახდილად.

8. იმ შემთხვევაში, როდესაც 2005 წლის 1 იანვრამდე პერიოდისათვის კუთვნილი საგადასახადო ვალდებულებები გადასახადის გადამხდელთა პირადი აღრიცხვის ბარათზე დარიცხულია დაგვიანებით, საგადასახადო ორგანოებმა თითოეული გადასახადის გადამხდელის მიხედვით უნდა მოახდინონ იდენტიფიცირება 2005 წლის 1 იანვრამდე პერიოდისათვის დავალიანებების ოდენობის შესახებ, ხოლო შემდგომ მათ მიმართ უნდა გავრცელდეს საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით განსაზღვრული მოთხოვნები.

მაგალითი 8:

2004 წლის ნოემბრის თვეში პირის მიერ საგადასახადო ორგანოში

დაგვიანებით წარდგენილ იქნა 2003 წლის მოგების გადასახადის დეკლარაცია 1000 ლარის დარიცხვით, რომელზეც 2004 წლის ნოემბრის თვეშივე (01.01.2005 წლამდე) საგადასახადო ორგანოს გადაწყვეტილებით გადასახადის გადამხდელს შეეფარდა სანქცია 200 ლარის ოდენობით. აღნიშნული დეკლარაციის და საგადასახადო სანქციის ასახვა პირადი აღრიცხვის ბარათზე მოხდა დაგვიანებით, 2005 წლის 1 იანვრის შემდგომ პერიოდში. პირს 2005 წლის 1 იანვრის შემდეგ საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის მიხედვით დავალიანების თანხის ჩამოწერამდე ბიუჯეტთან ანგარიშსწორება არ უწარმოებია და 2015 წლის 6 იანვარს საგადასახადო ორგანოში შეიტანა განცხადება 2005 წლის 1 იანვრამდე წარმოშობილი საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერის მოთხოვნით.

მოცემულ შემთხვევაში:

გადასახადის გადამხდელი აკმაყოფილებს საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის პირობებს და უნდა ჩამოეწეროს 2014 წლის 25 დეკემბრამდე არსებული დავალიანება სრულად, ვინაიდან მოგების გადასახადის დეკლარაციის წარდგენის თარიღი, საგადასახადო სანქციის შეფარდება და აღნიშნული დეკლარაციით გადასახადის დარიცხვის სავადო, წარმოიშვა 2005 წლის 1 იანვრამდე პერიოდში.

მაგალითი 9:

პირს 2005 წლის 1 იანვრამდე ერიცხება საგადასახადო დავალიანება 2000 ლარის ოდენობით. 2006 წელს საგადასახადო შემოწმების შედეგად (შესამოწმებელი პერიოდი 01.01.2004-31.12.2004) დაერიცხა 2004 წლის იანვრის თვის და 2004 წლის თებერვლის დღგ-ის გადასახადი, შესაბამისად, 1500 ლარი და 2500 ლარი, ან 2006 წელს პირის მიერ საგადასახადო ორგანოში დაგვიანებით წარდგენილ იქნა 2004 წლის იანვრის თვის და 2004 წლის თებერვლის დღგ-ის დეკლარაციები, შესაბამისად, 1000 ლარის და 2000 ლარის დარიცხვით. პირს 2005 წლის 1 იანვრის შემდეგ საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის მიხედვით დავალიანების თანხის ჩამოწერამდე ბიუჯეტთან ანგარიშსწორება არ უწარმოებია და 2015 წლის 6 იანვარს საგადასახადო ორგანოში შეიტანა განცხადება 2005 წლის 1 იანვრამდე წარმოშობილი საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერის მოთხოვნით.

მოცემულ შემთხვევაში:

გადასახადის გადამხდელს, საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, ჩამოეწერება 2005 წლის 1 იანვრამდე არსებული საგადასახადო დავალიანება 2000 ლარის ოდენობით, ხოლო ჩამოწერას არ ექვემდებარება 2005 წლის 1 იანვრის შემდეგ დარიცხული და

გადაუხდელი ძირითადი გადასახადი და მასზე დარიცხული გადაუხდელი საურავი, ვინაიდან 2004 წლის იანვრის და 2004 წლის თებერვლის დღგ-ის საგადასახადო ვალდებულებებზე საგადასახადო დავალიანება წარმოიშვა 2005 წლის 1 იანვრის შემდგომ პერიოდში.

9. გადასახადის გადამხდელის 2004 წლის საანგარიშო პერიოდის დეკლარაციის (რომელთა მიხედვით გადასახადის გადახდის ვალდებულება დგება (დავალიანება წარმოიშვა) 2005 წლის 1 იანვრის შემდეგ), საბაჟო/სასაქონლო დეკლარაციის, დაუბეგრავი მინიმუმის გამოქვეითვის შესახებ დეკლარაციის, გამოწერილი სასაქონლო ზედნადების, საგადასახადო ანგარიშ-ფატურის (მიღებული/დადასტურებული/გამოწერილი), სალარო აპარატის შესახებ მონაცემების საგადასახადო ორგანოში არსებობა არ წარმოადგენს საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერაზე უარის თქმის საფუძველს.

10. იმ შემთხვევაში, თუ საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის მიხედვით, გადასახადის გადამხდელს ჩამოეწერა 2005 წლის 1 იანვრამდე წარმოშობილი საგადასახადო დავალიანება და ჩამოწერის შემდეგ გადასახადის გადამხდელის მიერ წარმოდგენილი იქნება 2005 წლის 1 იანვრის შემდგომი პერიოდიდან საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით ჩამოწერამდე პერიოდზე საგადასახადო დეკლარაცია/გაანგარიშება (გარდა პირის ქონების გადასახადის დეკლარაციისა/გაანგარიშებისა), რომლის საფუძველზე გადასახდელად დასარიცხი გადასახადის თანხა ნულის ტოლი არ არის, ჩამოწერილი თანხები არ ექვემდებარება აღდგენას. ჩამოწერილი თანხები ასევე არ ექვემდებარება აღდგენას, თუ საგადასახადო ანგარიშგების ვალდებულება (რომლის საფუძველზე გადასახდელად დასარიცხი გადასახადის თანხა ნულის ტოლი არ არის) საგადასახადო ორგანოს მიერ გამოვლენილი იქნება საგადასახადო შემოწმების საფუძველზე. ხოლო დავალიანების თანხის ჩამოწერის შემდეგ, 2014 წლის 25 დეკემბრამდე საანგარიშო პერიოდზე შემცირებით წარმოდგენილი დეკლარაციების/გაანგარიშებების (მათ შორის დაზუსტებულის) შედეგად წარმოშობილი ზედმეტობა ჩაითვლება მართლზომიერად.

11. საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 45-ე ნაწილის გათვალისწინებით, საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის საფუძველზე გადაუხდელი დავალიანების ჩამოწერისას, საგადასახადო ორგანოს მიერ საგადასახადო დავალიანების აღიარების საკითხის შესწავლა არ ხორციელდება.

მაგალითი 10:

პირს 2005 წლის 1 იანვრამდე ერიცხება საგადასახადო დავალიანება 2000 ლარის ოდენობით, მათ შორის, საგადასახადო ორგანოს მიერ დამატებით დარიცხულია 500 ლარი, რომელზეც საგადასახადო მოთხოვნის ჩაბარების საკითხი გაურკვეველია. დავალიანება ამ ქვეპუნქტის ამოქმედებამდე (2014 წლის 25 დეკემბრამდე) გადაუხდელია. პირს 2005 წლის 1 იანვრის შემდეგ საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის მიხედვით დავალიანების თანხის ჩამოწერამდე ბიუჯეტთან ანგარიშსწორება არ უწარმოებია და 2015 წლის 5 იანვარს საგადასახადო ორგანოში შეიტანა განცხადება 2005 წლის 1 იანვრამდე წარმოშობილი საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერის მოთხოვნით.

მოცემულ შემთხვევაში:

გადასახადის გადამხდელს, საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის მიხედვით, უნდა ჩამოეწეროს საგადასახადო დავალიანება სრულად.

12. იმის გათვალისწინებით, რომ საგადასახადო დავალიანება (2011 წლამდე წარმოშობილი საბაჟო დავალიანების ჩათვლით) არის გადაუხდელი გადასახადების ან/და სანქციების თანხასა და ზედმეტად გადახდილი გადასახადების ან/და სანქციების თანხას შორის სხვაობა, ჩამოწერისას მოსაკრებლის და ადმინისტრაციული ბარათის ნარჩენი ან ზედმეტობა, არ უნდა იქნეს გაითვალისწინებული.

13. იმ შემთხვევაში, თუ საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის ამოქმედების შემდგომ გადასახადის გადამხდელების მიერ, ხანდაზმულობის ვადების გათვალისწინებით, დაზუსტებული დეკლარაციების წარდგენის საფუძველზე განულებულია პირველადი დეკლარაციების (2005 წლის 1 იანვრის შემდგომ პერიოდის დეკლარაციების) მონაცემები, საგადასახადო ორგანო უფლებამოსილია დაადგინოს პირის პირადი აღრიცხვის ბარათზე არსებული საგადასახადო დავალიანების თანხის საქართველოს კანონმდებლობასთან შესაბამისობა, მათ შორის, საგადასახადო შემოწმების ჩატარებით. აღნიშნული საკითხის შესწავლამდე საგადასახადო ორგანოს მიერ საგადასახადო დავალიანება არ ჩამოიწერება.

14. მემკვიდრის მიერ გარდაცვლილი პირის საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერის მოთხოვნით მიმართვის შემთხვევაში, საგადასახადო ორგანო შეისწავლის როგორც მემკვიდრის, ასევე გარდაცვლილი პირის პირადი აღრიცხვის ბარათებს (მიუხედავად იმისა, მემკვიდრე აგრძელებს თუ არა გარდაცვლილის ეკონომიკურ

საქმიანობას), საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტთან შესაბამისობის დადგენის მიზნით. იმ შემთხვევაში, თუ გარდაცვლილი პირის საგადასახადო დავალიანება გადატანილია მემკვიდრის პირადი აღრიცხვის ბარათზე და მემკვიდრემ მიმართა საგადასახადო ორგანოს საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერის მიზნით, აღნიშნული დავალიანების წარმოშობის პერიოდის დადგენისას გაითვალისწინება გარდაცვლილ პირზე მისი წარმოშობის პერიოდი. თუ მემკვიდრემ მიმართა საგადასახადო ორგანოს გარდაცვლილი პირის საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერის მიზნით, ხოლო გარდაცვლილ პირზე რიცხული საგადასახადო დავალიანება არ არის გადატანილი მემკვიდრის პირადი აღრიცხვის ბარათზე და ჩამოწერის პირობები შეესაბამება საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის მოთხოვნებს, საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერა შესაძლებელია გარდაცვლილის პირადი აღრიცხვის ბარათზეც.

15. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტით განსაზღვრული დავალიანების ჩამოწერა განხორციელდება გადასახად(ებ)ის სახეების მიხედვით, გადასახადის გადამხდელთა პირადი აღრიცხვის ბარათზე ასახვით. კერძოდ, ამისთვის შექმნილი ოპერაციით – „ჩამოწერილია საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის შესაბამისად“.

16. ამ მუხლით გათვალისწინებულ შემთხვევებში, საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერის თაობაზე დასკვნის შედგენის თარიღისათვის საგადასახადო ორგანომ უნდა შეისწავლოს ინფორმაცია გადასახადის გადამხდელის მიერ დეკლარაციების წარმოდგენის შესახებ.

მუხლი 8. გადასახადის გადამხდელთა პირადი აღრიცხვის ბარათების წარმოების წესი საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტის გათვალისწინებით საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერისას

1. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტის მიხედვით: „ 2009 წლის 1 იანვრამდე წარმოშობილ აღიარებულ საგადასახადო დავალიანებაზე დარიცხული საურავი და 2009 წლის 1 იანვრამდე დარიცხული აღიარებული ჯარიმა, თუ გადახდილია 2009 წლის 1 იანვრისათვის არსებული აღიარებული საგადასახადო დავალიანება – გადასახადის თანხის ნაწილში და პირს 2009 წლის 1 იანვრის შემდგომი პერიოდისათვის (თანხის ჩამოწერამდე) საგადასახადო ორგანოში არ წარუდგენია საგადასახადო

დეკლარაცია/გაანგარიშება (გარდა პირის ქონების გადასახადის დეკლარაციისა/გაანგარიშებისა, აგრეთვე ამ კოდექსის 176¹ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული ოპერაციის მიხედვით განხორციელებული დეკლარირებისა) ან საგადასახადო ორგანოში წარდგენილი საგადასახადო დეკლარაციის/გაანგარიშების (გარდა პირის ქონების გადასახადის დეკლარაციისა/გაანგარიშებისა, აგრეთვე ამ კოდექსის 176¹ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული ოპერაციის მიხედვით განხორციელებული დეკლარირებისა) საფუძველზე გადასახდელად დასარიცხი გადასახადის თანხა ნულის ტოლია (გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც წარდგენილი საგადასახადო დეკლარაციით/გაანგარიშებით ერთობლივი შემოსავლის თანხა ნულზე მეტია ან/და ჩასათვლელი თანხა დარიცხულ თანხას აღემატება).

2. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევებში გადასახადის გადამხდელის საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერის წარმოების წესს განსაზღვრავს „მიმდინარე კონტროლის პროცედურების ჩატარების, სასაქონლო-მატერიალურ ფასეულობათა ჩამოწერის, აღიარებული საგადასახადო დავალიანების დაფარვის, საგადასახადო დავალიანების გადახდევინების უზრუნველყოფის ღონისძიებების განხორციელების, სამართალდარღვევათა საქმისწარმოების წესის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს ფინანსთა მინისტრის №994 ბრძანება, რომლის მიხედვით ადმინისტრაციული წარმოების დაწყების საფუძველია:

- ა) გადასახადის გადამხდელის განცხადება;
- ბ) დავის განმხილველი ორგანოს გადაწყვეტილება.

მაგალითი 1:

ფიზიკურ პირს 2009 წლის 1 იანვრისათვის ერიცხება საგადასახადო დავალიანება 2800 ლარის ოდენობით. მათ შორის: საშემოსავლო გადასახადში ძირითადი თანხა – 1000 ლარი, ჯარიმა – 300 ლარი და საურავი – 1500 ლარი. პირს 2009 წლის 1 იანვრის შემდეგ საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტის მიხედვით დავალიანების თანხის ჩამოწერამდე ბიუჯეტთან ანგარიშსწორება არ უწარმოებია და 2015 წლის 6 იანვარს საგადასახადო ორგანოში განაცხადა 2009 წლის 1 იანვრამდე წარმოშობილ საგადასახადო დავალიანებაზე დარიცხული ჯარიმებისა და საურავების ჩამოწერის მოთხოვნით და ამავდროულად გადაიხადა საშემოსავლო გადასახადში არსებული დავალიანების ძირითადი თანხა 1000 ლარი.

მოცემულ შემთხვევაში:

გადასახადის გადამხდელს შესრულებული აქვს საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტის პირობები და ჩამოწერის თაობაზე დასკვნის შედგენის თარიღისათვის უნდა ჩამოეწეროს საშემოსავლო გადასახადში არსებული ჯარიმა და საურავი (2009 წლის 1 იანვრისათვის საშემოსავლო გადასახადში არსებული საურავისა და 2009 წლის 1 იანვრიდან საშემოსავლო გადასახადის ძირითად თანხაზე დარიცხული საურავის ჯამი) მთლიანად.

მაგალითი 2:

პირს 2009 წლის 1 იანვრისათვის ერიცხება საგადასახადო დავალიანება 2800 ლარის ოდენობით. მათ შორის: საშემოსავლო გადასახადში ძირითადი თანხა – 1000 ლარი, ჯარიმა – 300 ლარი და საურავი – 1500 ლარი. პირს 2009 წლის 1 იანვრის შემდეგ საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტის მიხედვით დავალიანების თანხის ჩამოწერამდე ბიუჯეტთან ანგარიშსწორება არ უწარმოებია. გადასახადის გადამხდელმა 2015 წლის 5 იანვარს გადაიხადა საშემოსავლო გადასახადში არსებული ძირითადი გადასახადი 1000 ლარი და 2015 წლის 24 იანვარს საგადასახადო ორგანოში შეიტანა განცხადება 2009 წლის 1 იანვრამდე წარმოშობილ საგადასახადო დავალიანებაზე დარიცხული ჯარიმებისა და საურავების ჩამოწერის მოთხოვნით. საგადასახადო ორგანოს მიერ ჩამოწერის თაობაზე გადაწყვეტილების მიღებამდე 2015 წლის 2 თებერვალს პირს საინკასო დავალებით ჩამოეჭრა დამატებით 200 ლარი საშემოსავლო გადასახადში.

მოცემულ შემთხვევაში:

გადასახადის გადამხდელს შესრულებული აქვს საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტის პირობა (ძირითადი გადასახადი დაფარულია). ჩამოწერის თაობაზე დასკვნის შედგენის თარიღისათვის უნდა ჩამოეწეროს საშემოსავლო გადასახადში ჯარიმა 300 ლარი (ინკასოთი ჩამოჭრილი 200 ლარი ჩაითვლება ზედმეტად გადახდილად) და საურავი (2009 წლის 1 იანვრისათვის არსებული საურავისა და 2009 წლის 1 იანვრიდან იმ დროისთვის არსებული დავალიანების ძირითად თანხაზე ჩამოწერის თაობაზე მიღებული გადაწყვეტილების შესახებ დასკვნის შედგენის თარიღამდე დარიცხული და გადაუხდელი მთლიანად).

3. იმის გათვალისწინებით, რომ საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევებში ჩამოწერას ექვემდებარება გადასახადის გადამხდელის მხოლოდ 2009 წლის 1 იანვრამდე წარმოშობილ აღიარებულ საგადასახადო დავალიანებაზე დარიცხული საურავი და

2009 წლის 1 იანვრამდე დარიცხული აღიარებული ჯარიმა, რომელიც სხვადასხვა თარიღის მდგომარეობით შეიძლება იყოს განსხვავებული და ამასთან ჩამოწერა განხორციელდება, თუ გადახდილია 2009 წლის 1 იანვრისათვის არსებული აღიარებული საგადასახადო დავალიანება – გადასახადის თანხის ნაწილში, რომლის გადახდა (დაფარვა) შეიძლება მოხდეს როგორც ჩამოწერის ადმინისტრაციული წესით განხილვამდე, ასევე განხილვის პროცესში, ჩამოწერა უნდა განხორციელდეს ქვემოთ ჩამოთვლილ შემთხვევებში მითითებული სავადო თარიღის მიხედვით არსებული დავალიანების მიხედვით, კერძოდ:

ა) თუ ადმინისტრაციული წარმოების დაწყების საფუძველია გადასახადის გადამხდელის განცხადება და:

ა.ა) გადასახადის გადამხდელის მიერ 2009 წლის 1 იანვრისათვის არსებული აღიარებული საგადასახადო დავალიანება – გადასახადის თანხის ნაწილში გადახდილია (დაფარულია) განცხადების შემოტანამდე, ჩამოწერის თაობაზე დადებითი გადაწყვეტილების მიღების შემთხვევაში, გადასახადის გადამხდელს ჩამოეწერება განცხადების შემოტანის სავადო თარიღისათვის არსებული ჩამოსაწერი დავალიანება;

ა.ბ) გადასახადის გადამხდელის მიერ 2009 წლის 1 იანვრისათვის არსებული აღიარებული საგადასახადო დავალიანება – გადასახადის თანხის ნაწილში გადახდილია (დაფარულია) განცხადების შემოტანის შემდეგ ადმინისტრაციული წარმოების დამთავრებამდე, ჩამოწერის თაობაზე დადებითი გადაწყვეტილების მიღების შემთხვევაში, გადასახადის გადამხდელს ჩამოეწერება 2009 წლის 1 იანვრისათვის არსებული აღიარებული საგადასახადო დავალიანება – გადასახადის თანხის ნაწილში პირველი გადახდის (დაფარვის) სავადო თარიღისათვის არსებული ჩამოსაწერი დავალიანება;

ბ) თუ ადმინისტრაციული წარმოების დაწყების საფუძველია დავის განმხილველი ორგანოს გადაწყვეტილება, დავალიანების ჩამოწერა უნდა განხორციელდეს დავის განმხილველი ორგანოს გადაწყვეტილების მიღების ან/და გადაწყვეტილებაში მითითებული სავადო თარიღის მიხედვით.

4. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტის მიხედვით, საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერის მიზნით ამ დავალიანების თანხის ჩამოწერამდე პირის მიერ გადახდილი თანხები უნდა მიმართულიყო ვალდებულ პირზე აღნიშნული პერიოდისათვის რიცხული საერთო დავალიანების დასაფარავად საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 253-ე მუხლით დადგენილი თანმიმდევრობით:

ა) გადასახადის თანხა (ძირითადი თანხა);

- ბ) ჯარიმა;
- გ) საურავი.

მაგალითი 3:

პირს 2009 წლის 1 იანვრისათვის ერიცხება საგადასახადო დავალიანება 2800 ლარის ოდენობით. მათ შორის: საშემოსავლო გადასახადში ძირითადი თანხა – 1000 ლარი, ჯარიმა – 300 ლარი და საურავი – 1500 ლარი. პირს 2009 წლის 1 იანვრის შემდეგ საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტის მიხედვით დავალიანების თანხის ჩამოწერამდე ბიუჯეტთან ანგარიშსწორება არ უწარმოებია, და შესაბამისად, ძირითადი თანხის 2015 წლის 5 იანვარს გადახდის შემდგომ, წარდგენილი განცხადების საფუძველზე, საგადასახადო დავალიანება ჩამოწერა 2015 წლის 12 იანვარს. საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერის შემდგომ გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ბარათზე დაგვიანებით (საგადასახადო დავალებაში გადასახადის გადამხდელის რეკვიზიტებში ხარვეზის შედეგად) აისახა 2010 წლის 15 იანვარს საშემოსავლო გადასახადში გადახდილი 200 ლარი.

მოცემულ შემთხვევაში:

ჩამოწერილი საგადასახადო დავალიანება ექვემდებარება კორექტირებას აღნიშნული გადახდის (200 ლარი) გათვალისწინებით.

მაგალითი 4:

საწარმოს 2009 წლის 1 იანვრისათვის ერიცხება საგადასახადო დავალიანება 3600 ლარის ოდენობით არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის გადასახადში: ძირითადი თანხა 2100 ლარი და საურავი 1500 ლარი. 2009 წლის შემდგომ პერიოდში გადასახადის გადამხდელს დაერიცხა არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწაზე 2009 წლის კუთვნილი გადასახადი 2009 წლის 15 ნოემბრის მდგომარეობით 1000 ლარი. 2010 წლის 1 მარტს გადასახადის გადამხდელმა გადაიხადა მიწის გადასახადი 3000 ლარი. შემდგომში გადასახადის გადამხდელს ბიუჯეტთან ანგარიშსწორება გადასახადების დარიცხვისა და გადახდის მხრივ არ უწარმოებია. პირმა საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტის ამოქმედების შემდეგ 2015 წლის 6 იანვარს საგადასახადო ორგანოში შეიტანა განცხადება 2009 წლის 1 იანვრამდე პერიოდისათვის არსებული ვადაგადაცილებული საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერის მოთხოვნით.

მოცემულ შემთხვევაში:

გადასახადის გადამხდელის მიერ 2010 წლის 1 მარტს გადახდილი 3000 ლარით დაიფარება:

– 2009 წლის 1 იანვრისათვის არსებული ძირითადი დავალიანების თანხა სრულად 2100 ლარი;

– 2009 წლის 15 ნოემბრის სავადოთი დარიცხული 2009 წლის არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწაზე ქონების გადასახადის ძირითადი თანხის (1000 ლარი) ნაწილი 900 ლარი. ამასთან, გადასახადის გადამხდელი აკმაყოფილებს საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტის პირობებს, კერძოდ, გადასახადის დარიცხვა განხორციელებულია მხოლოდ ქონების გადასახადში. შესაბამისად, საწარმოს უნდა ჩამოეწეროს დასკვნის შედგენის თარიღისათვის არსებული დავალიანება ნაწილობრივ. ამდენად, ჩამოწერას არ ექვემდებარება 2009 წლის 1 იანვრის შემდეგ დარიცხული და გადაუხდელი ძირითადი გადასახადი და მასზე დარიცხული გადაუხდელი საურავი.

5. თუ გადასახადის გადამხდელს 2009 წლის 1 იანვრისათვის გააჩნია საგადასახადო დავალიანება რომელიმე გადასახადში და ამავდროულად ზედმეტად გადახდილი თანხა სხვა გადასახადში, იგი გათვალისწინებული უნდა იქნეს 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტის მიხედვით დავალიანების ჩამოწერისას. კერძოდ, ჩამოწერისას გათვალისწინებული უნდა იქნეს ასევე 2009 წლის 1 იანვრის შემდეგ არსებული ზედმეტად გადახდილი თანხა. შესწავლილი უნდა იქნეს ზედმეტად გადახდილი თანხით რა ოდენობის დავალიანების დაფარვა მოხდა სალდირებულად.

მაგალითი 5:

პირის საგადასახადო დავალიანება 2009 წლის 1 იანვრისათვის საშემოსავლო გადასახადში შეადგენს ძირითადი გადასახადი 1000 ლარს და საურავი 1500 ლარს. პირს 2009 წლის 1 იანვრისათვის ამავდროულად ერიცხება ზედმეტად გადახდილი თანხა დღგ-ის ნაწილში 2000 ლარი. პირს 2009 წლის 1 იანვრის შემდეგ საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტის მიხედვით დავალიანების თანხის ჩამოწერამდე ბიუჯეტთან ანგარიშსწორება არ უწარმოებია და ამასთან, დღგ-ში არსებული ზედმეტად გადახდილი თანხის გამო საშემოსავლო გადასახადში არსებულ ძირითად თანხას საურავი არ დაერიცხა. პირმა საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის ახალი რედაქციით ამოქმედების შემდეგ 2015 წლის 6 იანვარს საგადასახადო ორგანოში შეიტანა განცხადება 2009 წლის 1 იანვრამდე პერიოდისათვის არსებული ვადაგადაცილებული დავალიანების და მასზე დარიცხული საურავის ჩამოწერის მოთხოვნით.

მოცემულ შემთხვევაში:

გადასახადის გადამხდელი აკმაყოფილებს საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტის პირობებს და სამემოსავლო გადასახადში უნდა ჩამოეწეროს დასკვნის შედგენის დღისათვის არსებული საურავი – 500 ლარი (1500 – (2000-1000)).

6. 2016 წლის 1 იანვრიდან (ერთიანი სახაზინო კოდის ამოქმედებიდან) საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტის მიხედვით დავალიანების თანხის ჩამოწერის საკითხის შესწავლისას გათვალისწინებული უნდა იქნეს პირადი აღრიცხვის ბარათების წარმოების ახალი წესის თავისებურებანი გადასახადის გადამხდელის მიერ 2009 წლის 1 იანვრისათვის არსებული აღიარებული საგადასახადო დავალიანების – გადასახადის თანხის ნაწილში გადახდასთან მიმართებაში. კერძოდ:

ა) თუ 2015 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით არსებული ნაშთების გადაფარვის შედეგად, დაიფარა მთლიანად ან ნაწილობრივ ის გადასახადი, რომელშიც გადასახადის გადამხდელს გააჩნდა 2009 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით ძირითადი ნარჩენი დავალიანება, რომლის გადახდის ვალდებულებაც გააჩნია გადასახადის გადამხდელს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტის მიხედვით დავალიანების თანხის ჩამოწერისას, გადაფარვით გამოწვეული ცვლილება (შემცირება) ჩაითვლება პირველ რიგში 2009 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით ამ გადასახადში არსებული ძირითადი დავალიანების დაფარვად.

ბ) თუ 2015 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით არსებული ნაშთების გადაფარვის შედეგად, დაიფარა მათ შორის მთლიანად ან ნაწილობრივ სანქციის თანხა, გადაფარვით გამოწვეული ცვლილება (შემცირება) ჩაითვლება პირველ რიგში 2009 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით არსებული სანქციის დაფარვად.

გ) თუ 2016 წლის 1 იანვრის შემდეგ გადასახადის გადამხდელის მიერ განხორციელებულია საბიუჯეტო გადარიცხვა, იგი პირველ რიგში ფარავს 2015 წლის 31 დეკემბრისათვის არსებული ნაშთების გადაფარვის შედეგად დარჩენილ ძირითად გადასახდელ თანხებს პრიორიტეტების მიხედვით და შესაბამისად, თუ ამ გადახდით დაიფარა მთლიანად ან ნაწილობრივ ის გადასახადი, რომელშიც გადასახადის გადამხდელს გააჩნდა 2009 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით ძირითადი ნარჩენი დავალიანება, რომლის გადახდის ვალდებულებაც გააჩნია გადასახადის გადამხდელს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტის მიხედვით დავალიანების თანხის ჩამოწერისას, გადახდით გამოწვეული ცვლილება (შემცირება) ჩაითვლება პირველ რიგში 2009 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით ამ

გადასახადში არსებული ძირითადი დავალიანების დაფარვად, მათ შორის, სანქციის დაფარვის შემთხვევაში.

7. იმ შემთხვევაში, როდესაც 2009 წლის 1 იანვრამდე პერიოდისათვის კუთვნილი საგადასახადო ვალდებულებები გადასახადის გადამხდელთა პირადი აღრიცხვის ბარათზე დარიცხულია დაგვიანებით, საგადასახადო ორგანოებმა თითოეული გადასახადის გადამხდელის მიხედვით უნდა მოახდინონ იდენტიფიცირება 2009 წლის 1 იანვრამდე პერიოდისათვის დავალიანებების ოდენობის შესახებ, ხოლო შემდგომ მათ მიმართ უნდა გავრცელდეს საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით განსაზღვრული მოთხოვნები

მაგალითი 6:

პირს 2009 წლის 1 იანვრისათვის ერიცხება საგადასახადო დავალიანება საშემოსავლო გადასახადში ძირითადი თანხა – 1000 ლარი, ჯარიმა – 300 ლარი და საურავი – 1500 ლარი; ამავდროულად ზედმეტად გადახდილი თანხა არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწაზე ქონების გადასახადში – 400 ლარი. პირს 2009 წლის 1 იანვრის შემდეგ დავალიანების თანხის ჩამოწერამდე დაერიცხა 2009 წლის კუთვნილი არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწაზე ქონების გადასახადი 15.11.2009 წლის სავადოთი 700 ლარი, ხოლო 02.12.2009 წელს გადახდილი აქვს 100 ლარი. 2015 წლის 6 იანვარს გადაიხადა საშემოსავლო გადასახადის ძირითადი თანხის ნარჩენი 600 ლარი და საგადასახადო ორგანოში შეიტანა განცხადება 2009 წლის 1 იანვრამდე წარმოშობილი საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერის მოთხოვნით.

მოცემულ შემთხვევაში:

პირი აკმაყოფილებს საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტის პირობებს და დასკვნის შედგენის დღისათვის, 2015 წლის 12 იანვრისათვის, არსებული დავალიანება ჩამოიწერება ნაწილობრივ. კერძოდ, საშემოსავლო გადასახადში ჯარიმა – 300 ლარი და 2009 წლის 1 იანვრისთვის არსებულ ძირითად (600 ლარი) გადასახადზე დარიცხული საურავი ძირითადი დავალიანების თანხის დაფარვამდე.

მაგალითი 7:

2008 წლის ნოემბრის თვეში პირის მიერ საგადასახადო ორგანოში დაგვიანებით წარდგენილ იქნა 2003 წლის მოგების გადასახადის დეკლარაცია 1000 ლარის დარიცხვით, რომელზეც 2008 წლის ნოემბრის თვეშივე (01.01.2009 წლამდე) საგადასახადო ორგანოს გადაწყვეტილებით გადასახადის გადამხდელს შეეფარდა

სანქცია 200 ლარის ოდენობით. აღნიშნული დეკლარაციის და საგადასახადო სანქციის ასახვა პირადი აღრიცხვის ბარათზე მოხდა დაგვიანებით, 2009 წლის 1 იანვრის შემდგომ პერიოდში. ძირითადი თანხის დაფარვისთანავე, 2015 წლის 6 იანვარს საგადასახადო ორგანოში შეიტანა განცხადება 2009 წლის 1 იანვრამდე წარმოშობილი საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერის მოთხოვნით.

მოცემულ შემთხვევაში:

გადასახადის გადამხდელი აკმაყოფილებს საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტის პირობებს და უნდა ჩამოეწეროს დასკვნის შედგენის დღისათვის არსებული დავალიანება სრულად, ვინაიდან მოგების გადასახადის დეკლარაციის წარდგენის თარიღი, საგადასახადო სანქციის შეფარდება და აღნიშნული დეკლარაციით გადასახადის დარიცხვის სავადო, წარმოიშვა 2009 წლის 1 იანვრამდე პერიოდში.

მაგალითი 8:

პირს 2009 წლის 1 იანვრისათვის ერიცხება საგადასახადო დავალიანება 2000 ლარის ოდენობით. მათ შორის: დღგ-ის ძირითადი თანხა – 1000 ლარი, ჯარიმა – 300 ლარი და საურავი – 700 ლარი. 2010 წელს საგადასახადო შემოწმების შედეგად (შესამოწმებელი პერიოდი 01.01.2008 – 31.12.2008) დაერიცხა 2007 და 2008 წლების მოგების გადასახადი, შესაბამისად, 1500 ლარი და 2500 ლარი, ან 2010 წელს პირის მიერ საგადასახადო ორგანოში დაგვიანებით წარდგენილ იქნა 2007 და 2008 წლების მოგების გადასახადის დეკლარაციები, შესაბამისად, 1000 ლარის და 2000 ლარის დარიცხვით. პირს 2009 წლის 1 იანვრის შემდეგ საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტის მიხედვით დავალიანების თანხის ჩამოწერამდე ბიუჯეტთან ანგარიშსწორება არ უწარმოებია და 2009 წლის 1 იანვრისათვის არსებული დავალიანების ძირითადი თანხის (1000 ლარის) გადახდისთანავე 2015 წლის 6 იანვარს საგადასახადო ორგანოში შეიტანა განცხადება 2009 წლის 1 იანვრამდე წარმოშობილი საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერის მოთხოვნით.

მოცემულ შემთხვევაში:

გადასახადის გადამხდელს საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად ჩამოეწერება 2009 წლის 1 იანვრამდე არსებული ჯარიმა 300 ლარი და საურავი (2009 წლის 1 იანვრისათვის არსებული საურავისა და 2009 წლის 1 იანვრიდან იმ დროისთვის არსებული დავალიანების ძირითად თანხაზე ჩამოწერის თაობაზე მიღებული გადაწყვეტილების

შესახებ დასკვნის შედგენის თარიღამდე დარიცხული და გადაუხდელი მთლიანად). ხოლო ჩამოწერას არ ექვემდებარება 2009 წლის 1 იანვრის შემდეგ დარიცხული და გადაუხდელი ძირითადი გადასახადი და მასზე დარიცხული გადაუხდელი საურავი, ვინაიდან 2007 და 2008 წლების მოგების გადასახადის საგადასახადო ვალდებულებებზე საგადასახადო დავალიანება წარმოიშვა 2009 წლის 1 იანვრის შემდგომ პერიოდში.

8. გადასახადის გადამხდელის 2008 წლის საანგარიშო პერიოდის დეკლარაციის (რომლის მიხედვით გადასახადის გადახდის ვალდებულება დგება (დავალიანება წარმოიშვა) 2009 წლის 1 იანვრის შემდეგ), საბაჟო/სასაქონლო დეკლარაციის, დაუბეგრავი მინიმუმის გამოქვითვის შესახებ დეკლარაციის, გამოწერილი სასაქონლო ზედნადების, საგადასახადო ანგარიშ-ფაქტურის (მიღებული/ დადასტურებული/გამოწერილი), სალარო აპარატის შესახებ მონაცემების საგადასახადო ორგანოში არსებობა არ წარმოადგენს საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერაზე უარის თქმის საფუძველს.

9. იმ შემთხვევაში, თუ საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტის მიხედვით გადასახადის გადამხდელს ჩამოწერა 2009 წლის 1 იანვრამდე წარმოშობილი საგადასახადო დავალიანება და ჩამოწერის შემდეგ გადასახადის გადამხდელის მიერ იქნება წარმოდგენილი 2009 წლის 1 იანვრის შემდგომი პერიოდიდან საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით დავალიანების თანხის ჩამოწერამდე პერიოდზე საგადასახადო დეკლარაცია/გაანგარიშება (გარდა პირის ქონების გადასახადის დეკლარაციისა/გაანგარიშებისა), რომლის საფუძველზე გადასახდელად დასარიცხი გადასახადის თანხა ნულის ტოლი არ არის, ჩამოწერილი თანხები არ ექვემდებარება აღდგენას. ჩამოწერილი თანხები ასევე არ ექვემდებარება აღდგენას, თუ საგადასახადო ანგარიშგების ვალდებულება (რომლის საფუძველზე გადასახდელად დასარიცხი გადასახადის თანხა ნულის ტოლი არ არის) საგადასახადო ორგანოს მიერ გამოვლენილი იქნება საგადასახადო შემოწმების საფუძველზე. ხოლო დავალიანების თანხის ჩამოწერის შემდეგ, ამ ქვეპუნქტის ამოქმედებამდე საანგარიშო პერიოდზე შემცირებით წარმოდგენილი დეკლარაციების/გაანგარიშებების (მათ შორის, დაზუსტებულის) შედეგად წარმოშობილი ზედმეტობა ჩაითვლება მართლზომიერად.

10. საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 45-ე ნაწილის გათვალისწინებით, საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტის საფუძველზე გადაუხდელი დავალიანების ჩამოწერისას, საგადასახადო ორგანოს მიერ

საგადასახადო დავალიანების აღიარების საკითხის შესწავლა არ ხორციელდება.

მაგალითი 9:

პირს 2009 წლის 1 იანვრამდე ერიცხება საგადასახადო დავალიანება 2000 ლარის ოდენობით, მათ შორის, საგადასახადო ორგანოს მიერ დამატებით დარიცხულია 500 ლარი, რომელზეც საგადასახადო მოთხოვნის ჩაბარების საკითხი გაურკვეველია. პირს 2009 წლის 1 იანვრის შემდეგ საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტის მიხედვით დავალიანების თანხის ჩამოწერამდე ბიუჯეტთან ანგარიშსწორება არ უწარმოებია. გადასახადის გამდამხდელმა ძირითადი თანხის დაფარვისთანავე 2015 წლის 5 იანვარს საგადასახადო ორგანოში შეიტანა განცხადება 2009 წლის 1 იანვრამდე წარმოშობილი საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერის მოთხოვნით.

მოცემულ შემთხვევაში:

გადასახადის გამდამხდელს, საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტის მიხედვით, უნდა ჩამოეწეროს საგადასახადო დავალიანება სრულად.

11. იმის გათვალისწინებით, რომ საგადასახადო დავალიანება (2011 წლამდე წარმოშობილი საბაჟო დავალიანების ჩათვლით) არის გადაუხდელი გადასახადების ან/და სანქციების თანხასა და ზედმეტად გადახდილი გადასახადების ან/და სანქციების თანხას შორის სხვაობა, შესაბამისად, ჩამოწერისას მოსაკრებლის და ადმინისტრაციული ბარათის ნარჩენი ან ზედმეტობა არ უნდა იქნეს გათვალისწინებული.

12. თუ საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტის ამოქმედების შემდგომ გადასახადის გამდამხდელის მიერ დაზუსტებული დეკლარაციების წარდგენის საფუძველზე განულებულია პირველადი დეკლარაციების (2009 წლის 1 იანვრის შემდგომი პერიოდის დეკლარაციების) მონაცემები, საგადასახადო ორგანო უფლებამოსილია დაადგინოს პირის პირადი აღრიცხვის ბარათზე არსებული საგადასახადო დავალიანების თანხის საქართველოს კანონმდებლობასთან შესაბამისობა, მათ შორის, საგადასახადო შემოწმების ჩატარებით. აღნიშნული საკითხის შესწავლამდე საგადასახადო ორგანოს მიერ საგადასახადო დავალიანება არ ჩამოიწერება.

13. მემკვიდრის მიერ გარდაცვლილი პირის საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერის მოთხოვნით მიმართვის შემთხვევაში, საგადასახადო ორგანო შეისწავლის როგორც მემკვიდრის, ასევე გარდაცვლილი პირის პირადი აღრიცხვის ბარათებს (მიუხედავად იმისა, მემკვიდრე აგრძელებს თუ არა გარდაცვლილი პირის

ეკონომიკურ საქმიანობას), საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტთან შესაბამისობის დადგენის მიზნით. იმ შემთხვევაში, თუ გარდაცვლილი პირის საგადასახადო დავალიანება გადატანილია მემკვიდრის პირადი აღრიცხვის ბარათზე და მემკვიდრემ მიმართა საგადასახადო ორგანოს საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერის მიზნით, აღნიშნული დავალიანების წარმოშობის პერიოდის დადგენისას გაითვალისწინება გარდაცვლილ პირზე მისი წარმოშობის პერიოდი. თუ მემკვიდრემ მიმართა საგადასახადო ორგანოს გარდაცვლილი პირის საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერის მიზნით, ხოლო გარდაცვლილ პირზე რიცხული საგადასახადო დავალიანება არ არის გადატანილი მემკვიდრის პირადი აღრიცხვის ბარათზე და ჩამოწერის პირობები შეესაბამება საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტის მოთხოვნებს, საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერა შესაძლებელია გარდაცვლილის პირადი აღრიცხვის ბარათზეც.

14. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით განსაზღვრული დავალიანების ჩამოწერა განხორციელდება გადასახად(ებ)ის სახეების მიხედვით, გადასახადის გადამხდელთა პირადი აღრიცხვის ბარათზე ასახვით. კერძოდ, ამისთვის შექმნილი ოპერაციით – „ჩამოწერილია საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად“.

15. ამ მუხლით გათვალისწინებულ შემთხვევებში, საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერის თაობაზე დასკვნის შედგენის თარიღისათვის საგადასახადო ორგანომ უნდა შეისწავლოს ინფორმაცია გადასახადის გადამხდელის მიერ დეკლარაციების წარმოდგენის შესახებ.

მუხლი 9. გადასახადის გადამხდელთა პირადი აღრიცხვის ბარათების წარმოების წესი საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტის გათვალისწინებით საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერისას

1. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტის მიხედვით, ამ კოდექსის 252-ე მუხლის მოთხოვნათა გაუთვალისწინებლად, საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი წესით ჩამოწერას ექვემდებარება ამ კოდექსის 281-ე მუხლის და 2011 წლის 1 იანვრამდე მოქმედი საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 139-ე მუხლის საფუძველზე ფიზიკური პირისათვის 2013 წლის 1 იანვრამდე დაკისრებული/დარიცხული და ამ ნორმის ამოქმედებამდე გადაუხდელი ჯარიმა.

2. იმის გათვალისწინებით, რომ საგადასახადო დავალიანება (2011 წლამდე წარმოშობილი საბაჟო დავალიანების ჩათვლით) არის გადაუხდელი გადასახადების ან/და სანქციების თანხასა და ზედმეტად გადახდილი გადასახადების ან/და სანქციების თანხას შორის სხვაობა, შესაბამისად, ჩამოწერისას მოსაკრებლის და ადმინისტრაციული ბარათის ნარჩენი ან ზედმეტობა, არ უნდა იქნეს გათვალისწინებული.

3. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევებში გადასახადის გადამხდელის სალარო აპარატების გადაუხდელი ჯარიმის ჩამოწერის შესახებ წარმოების წესს განსაზღვრავს „მიმდინარე კონტროლის პროცედურების ჩატარების, სასაქონლო-მატერიალურ ფასეულობათა ჩამოწერის, აღიარებული საგადასახადო დავალიანების დაფარვის, საგადასახადო დავალიანების გადახდევინების უზრუნველყოფის ღონისძიებების განხორციელების, სამართალდარღვევათა საქმისწარმოების წესის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს ფინანსთა მინისტრის №994 ბრძანება, რომლის მიხედვით ადმინისტრაციული წარმოების დაწყების საფუძველია:

- ა) გადასახადის გადამხდელის განცხადება;
- ბ) დავის განმხილველი ორგანოს გადაწყვეტილება.

4. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ შემთხვევებში, საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერა ასევე შესაძლებელია განხორციელდეს საგადასახადო ორგანოს ინიციატივით.

5. 2013 წლის 1 იანვრამდე დაკისრებული/დარიცხული და საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტის ამოქმედებამდე (2014 წლის 25 დეკემბრამდე) სალარო აპარატების გადაუხდელი ჯარიმის თანხის ჩამოწერის თაობაზე ფიზიკური პირის განცხადების განხილვისას გათვალისწინებული უნდა იქნეს 2013 წლის 1 იანვრის და 2014 წლის 25 დეკემბრის მდგომარეობით არსებული სალდირებული საგადასახადო დავალიანება.

მაგალითი 1:

ფიზიკურ პირს 2013 წლის 1 იანვრამდე ერიცხება საგადასახადო დავალიანება 2500 ლარის ოდენობით. მათ შორის: საშემოსავლო გადასახადში ძირითადი თანხა – 1000 ლარი, ჯარიმა – 300 ლარი და საურავი – 700 ლარი; საგადასახადო კოდექსის 281-ე მუხლის საფუძველზე დაკისრებული/დარიცხული სალარო აპარატის ჯარიმა – 500 ლარი. 2013 წლის იანვრის დღე-ის საგადასახადო დეკლარაციით მიღებული აქვს საგადასახადო ჩათვლა 3000 ლარი, ხოლო მარტის დღე-ის საგადასახადო დეკლარაციით გადასახდელად დაერიცხა 3000 ლარი.

მოცემულ შემთხვევაში:

პირს ჩამოეწერება საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის „გ“ ქვეპუნქტის ამოქმედებამდე 2014 წლის 25 დეკემბრამდე რიცხული სალარო აპარატის ჯარიმა – 500 ლარი.

მაგალითი 2:

ფიზიკურ პირს 2013 წლის 1 იანვრამდე ერიცხება საგადასახადო დავალიანება 1000 ლარის ოდენობით. მათ შორის: საშემოსავლო გადასახადში ჯარიმა – 500 ლარი, საგადასახადო კოდექსის 281-ე მუხლის საფუძველზე დაკისრებული/დარიცხული სალარო აპარატის ჯარიმა – 500 ლარი, დღ-ში ზედმეტობა – 500 ლარი. პირადი აღრიცხვის ბარათებზე აღნიშნული მდგომარეობა შენარჩუნებულია საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის „გ“ ქვეპუნქტის ამოქმედებამდე, 2014 წლის 25 დეკემბრამდე.

მოცემულ შემთხვევაში:

პირადი აღრიცხვის ბარათზე დღ-ის ზედმეტობით პირველ რიგში დაფარულად ჩაითვლება ჯარიმის ის თანხა, რომელიც პირველად იქნა დაკისრებული/დარიცხული. ხოლო, თუ დაკისრება/დარიცხვა განხორციელებულია ერთსა და იმავე დღეს – გამოიყენება პროპორციის პრინციპი.

იმ შემთხვევაში, თუ სალარო აპარატის ჯარიმა დარიცხულ იქნა საშემოსავლო გადასახადის ჯარიმის შემდგომ, შესაბამისად, დღ-ში ზედმეტობის ხარჯზე დაფარულად ჩაითვლება საშემოსავლო გადასახადის ჯარიმა, ხოლო სალარო აპარატის ჯარიმა ჩაითვლება გადაუხდელად და ექვემდებარება ჩამოწერას.

მაგალითი 3:

ფიზიკურ პირს 2013 წლის 1 იანვრამდე ერიცხება სალდირებული საგადასახადო დავალიანება

800 ლარის ოდენობით. მათ შორის: საგადასახადო კოდექსის 281-ე მუხლის საფუძველზე დაკისრებული/დარიცხული სალარო აპარატის ჯარიმა – 1500 ლარი, დღ-ში ზედმეტობა – 700 ლარი. პირადი აღრიცხვის ბარათების მიხედვით საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის „გ“ ქვეპუნქტის ამოქმედების თარიღისათვის 2014 წლის 25 დეკემბრამდე პირის სალდირებული დავალიანება შეადგენს 2500 ლარს. მათ შორის, საგადასახადო კოდექსის 281-ე მუხლის საფუძველზე დაკისრებული/დარიცხული სალარო აპარატის ჯარიმა – 1500 ლარი, დღ-ში დავალიანება – 1000 ლარი.

მოცემულ შემთხვევაში:

პირს ჩამოეწერება მხოლოდ 2013 წლის 1 იანვრისათვის სალდირებულად

არსებული სალარო აპარატების პირადი აღრიცხვის ბარათზე რიცხული დავალიანება 800 ლარი, მიუხედავად იმისა, რომ 2014 წლის 25 დეკემბრამდე სალარო აპარატების ჯარიმაზე ასრებული დავალიანება შეადგენს 1500 ლარს.

მაგალითი 4:

ფიზიკურ პირს 2013 წლის 1 იანვრამდე ერიცხება სალდირებული საგადასახადო დავალიანება 2200 ლარის ოდენობით. მათ შორის, საგადასახადო კოდექსის 281-ე მუხლის საფუძველზე დაკისრებული/დარიცხული სალარო აპარატის ჯარიმა – 1500 ლარი, დღგ-ში დავალიანება – 700 ლარი. პირადი აღრიცხვის ბარათების მიხედვით საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის „გ“ ქვეპუნქტის ამოქმედების თარიღისათვის 2014 წლის 25 დეკემბრამდე პირის სალდირებული დავალიანება შეადგენს 200 ლარს. მათ შორის: საგადასახადო კოდექსის 281-ე მუხლის საფუძველზე დაკისრებული/დარიცხული სალარო აპარატის ჯარიმა – 1500 ლარი, დღგ-ში ზედმეტობა – 1300 ლარი.

მოცემულ შემთხვევაში:

პირს ჩამოეწერება მხოლოდ საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის „გ“ ქვეპუნქტის ამოქმედების თარიღისათვის 2014 წლის 25 დეკემბრამდე არსებული სალარო აპარატების პირადი აღრიცხვის ბარათზე არსებული სალდირებული დავალიანება 200 ლარი, მიუხედავად იმისა, რომ 2014 წლის 25 დეკემბრამდე სალარო აპარატების ჯარიმაზე არსებული დავალიანება შეადგენს 1500 ლარს.

6. იმ შემთხვევაში, თუ 2013 წლის 1 იანვრამდე პერიოდისათვის დაკისრებული (შეფარდებული) ჯარიმა გადასახადის გადამხდელთა პირადი აღრიცხვის ბარათზე დარიცხულია

2013 წლის 1 იანვრის შემდეგ, მათ მიმართ უნდა გავრცელდეს საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით განსაზღვრული მოთხოვნები.

7. მემკვიდრის მიერ გარდაცვლილი პირის საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერის მოთხოვნით მიმართვის შემთხვევაში, საგადასახადო ორგანო შეისწავლის როგორც მემკვიდრის, ასევე გარდაცვლილი პირის პირადი აღრიცხვის ბარათებს (მიუხედავად იმისა, მემკვიდრე აგრძელებს თუ არა გარდაცვლილი პირის ეკონომიკურ საქმიანობას), საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტთან შესაბამისობის დადგენის მიზნით. იმ შემთხვევაში, თუ გარდაცვლილი პირის საგადასახადო დავალიანება გადატანილია მემკვიდრის

პირადი აღრიცხვის ბარათზე და მემკვიდრემ მიმართა საგადასახადო ორგანოს საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერის მიზნით, აღნიშნული დავალიანების წარმოშობის პერიოდის დადგენისას გაითვალისწინება გარდაცვლილ პირზე მისი წარმოშობის პერიოდი. თუ მემკვიდრემ მიმართა საგადასახადო ორგანოს გარდაცვლილი პირის საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერის მიზნით, ხოლო გარდაცვლილ პირზე რიცხული საგადასახადო დავალიანება არ არის გადატანილი მემკვიდრის პირადი აღრიცხვის ბარათზე და ჩამოწერის პირობები შეესაბამება საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტის მოთხოვნებს, საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერა შესაძლებელია გარდაცვლილის პირადი აღრიცხვის ბარათზეც.

8. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტით განსაზღვრული სალარო აპარატების გადაუხდელი ჯარიმის ჩამოწერა განხორციელდება გადასახადის გადამხდელთა პირადი აღრიცხვის ბარათზე ასახვით. კერძოდ, ამისთვის შექმნილი ოპერაციით – „ჩამოწერილია საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად“.

9. იმ შემთხვევაში, თუ საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 37-ე ნაწილის „გ“ ქვეპუნქტის მიხედვით, გადასახადის გადამხდელს ჩამოეწერა საგადასახადო დავალიანება და ჩამოწერის შემდეგ გადასახადის გადამხდელის მიერ წარმოდგენილ იქნა დეკლარაცია/გაანგარიშება (მათ შორის, დაზუსტებული) 2013 წლის 1 იანვრამდე და 2014 წლის 25 დეკემბრამდე საანგარიშო პერიოდზე, ჩამოწერილი თანხები არ ექვემდებარება აღდგენას. ჩამოწერილი თანხები ასევე არ ექვემდებარება აღდგენას, თუ აღნიშნული გამოვლენილი იქნება საგადასახადო ორგანოს მიერ, მათ შორის, საგადასახადო შემოწმების საფუძველზე.

მუხლი 10. გადასახადის გადამხდელთა პირადი აღრიცხვის ბარათების წარმოების წესი საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 45-ე ნაწილის გათვალისწინებით საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერისას

1. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 45-ე ნაწილის მიხედვით, ამ კოდექსის 252-ე მუხლის მოთხოვნათა გაუთვალისწინებლად, შემოსავლების სამსახური უფლებამოსილია, საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი წესით ჩამოწეროს საგადასახადო დავალიანება, მასზე დარიცხული საურავი და ჯარიმა, თუ იგი საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობით არ ითვლება აღიარებულად, აღნიშნული დავალიანების თანხის დარიცხვასთან დაკავშირებით გადასახადის გადამხდელისათვის არ ყოფილა წარდგენილი საგადასახადო ორგანოს შეტყობინება/საგადასახადო მოთხოვნა და გასულია მისი

წარდგენის ხანდაზმულობის ვადა.

2. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის ზემოაღნიშნული ნაწილით საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერის თაობაზე ადმინისტრაციული წარმოების წესს განსაზღვრავს „მიმდინარე კონტროლის პროცედურების ჩატარების, სასაქონლო-მატერიალურ ფასეულობათა ჩამოწერის, აღიარებული საგადასახადო დავალიანების დაფარვის, საგადასახადო დავალიანების გადახდევინების უზრუნველყოფის ღონისძიებების განხორციელების, სამართალდარღვევათა საქმისწარმოების წესის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს ფინანსთა მინისტრის №994 ბრძანება, რომლის მიხედვით ადმინისტრაციული წარმოების დაწყების საფუძველია:

ა) გადასახადის გადამხდელის განცხადება;

ბ) დავის განმხილველი ორგანოს გადაწყვეტილება.

3. ეს ნორმა ეხება პირს, რომელსაც საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერის მოთხოვნით, შემოსავლების სამსახურში განცხადების წარმოდგენის მომენტისათვის საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 45-ე ნაწილის ამოქმედების შემდეგ პირადი აღრიცხვის ბარათზე ერიცხება საგადასახადო დავალიანება, მასზე დარიცხული საურავი და ჯარიმა, თუ იგი საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობით არ ითვლება აღიარებულად, აღნიშნული დავალიანების თანხის დარიცხვასთან დაკავშირებით გადასახადის გადამხდელისათვის არ ყოფილა წარდგენილი საგადასახადო ორგანოს შეტყობინება/საგადასახადო მოთხოვნა და გასულია მისი წარდგენის ხანდაზმულობის ვადა.

4. მესამე პუნქტით განსაზღვრული პირობების დაკმაყოფილების შემთხვევაში, პირს ჩამოეწერება დავალიანება განცხადების წარმოდგენის მომენტისათვის, ხოლო თუ არ არსებობს გადასახადის გადამხდელის მოთხოვნა (განცხადება) საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 45-ე ნაწილის მიხედვით დავალიანების ჩამოწერაზე და ადმინისტრაციული წარმოების დაწყების საფუძველია დავის განმხილველი ორგანოს გადაწყვეტილება, დავის განმხილველი ორგანოს გადაწყვეტილების მიღების თარიღისისათვის არსებული საგადასახადო დავალიანება აღიარებული საგადასახადო დავალიანების გამოკლებით.

5. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 45-ე ნაწილით განსაზღვრული დავალიანების ჩამოწერა განხორციელდება გადასახად(ებ)ის სახეების მიხედვით, გადასახადის გადამხდელთა პირადი აღრიცხვის ბარათზე ასახვით. კერძოდ, ამისთვის შექმნილი ოპერაციით – „ჩამოწერილია საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 45-ე ნაწილის შესაბამისად.

მუხლი 11. გადასახადის გადამხდელთა პირადი აღრიცხვის ბარათების წარმოების წესი საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 50-ე ნაწილის გათვალისწინებით საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერისას

1. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 50-ე ნაწილის მიხედვით, „ამ კოდექსის 252-ე მუხლის მოთხოვნათა გაუთვალისწინებლად, საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი წესით ჩამოწერას ექვემდებარება:

ა) „ოკუპირებული ტერიტორიების შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილ ტერიტორიებზე არსებული ქონების მიხედვით დარიცხული და გადაუხდელი ქონების გადასახადი, მასზე დარიცხული საურავი და ჯარიმა;

ბ) პირის მფლობელობაში/საკუთრებაში არსებული მიწის მიხედვით დარიცხული და გადაუხდელი ქონების გადასახადი, მასზე დარიცხული საურავი და ჯარიმა, თუ მიწა მდებარეობს „ოკუპირებული ტერიტორიების შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილი ტერიტორიების მიმდებარედ, რის გამოც პირი ვერ სარგებლობს მოცემული მიწის ნაკვეთით, რაც დასტურდება ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოს მიერ გაცემული ცნობით;

გ) პირის მფლობელობაში/საკუთრებაში არსებული ქონების და მასზე დამაგრებული მიწის მიხედვით დარიცხული თუ გადაუხდელი ქონების გადასახადი, მასზე დარიცხული საურავი და ჯარიმა, თუ იგი ამ ქონებით ვერ სარგებლობს იძულებით გადაადგილებულ პირთა – დევნილთა მიერ საცხოვრებლად გამოყენების გამო და ეს ქონება რეგისტრირებულია, როგორც დევნილთა კომპაქტურად (ორგანიზებულად) განსახლების ობიექტი, რაც დასტურდება საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა სამინისტროს მიერ გაცემული ცნობით.

2. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის ზემოაღნიშნული ნაწილით საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერის თაობაზე ადმინისტრაციული წარმოების წესს განსაზღვრავს „მიმდინარე კონტროლის პროცედურების ჩატარების, სასაქონლო-მატერიალურ ფასეულობათა ჩამოწერის, აღიარებული საგადასახადო დავალიანების დაფარვის, საგადასახადო დავალიანების გადახდევინების უზრუნველყოფის ღონისძიებების განხორციელების, სამართალდარღვევათა საქმისწარმოების წესის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს ფინანსთა მინისტრის №994 ბრძანება, რომლის მიხედვით ადმინისტრაციული წარმოების დაწყების საფუძველია:

ა) გადასახადის გადამხდელის განცხადება;

ბ) დავის განმხილველი ორგანოს გადაწყვეტილება.

3. ეს ნორმა ეხება პირს, რომელსაც ერიცხება საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 50-ე ნაწილის მიხედვით განსაზღვრული გადაუხდელი საგადასახადო დავალიანება, მასზე დარიცხული საურავი და ჯარიმა.

4. მეორე პუნქტით განსაზღვრული პირობების დაკმაყოფილების და დავალიანების ჩამოწერის წესით განსაზღვრული ადმინისტრაციული წარმოების დასრულების შემდეგ, საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 50-ე ნაწილის მიხედვით, საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერის თაობაზე საგადასახადო ორგანოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილებით, პირს ჩამოეწერება განცხადების წარმოდგენის მომენტისათვის, ხოლო თუ არ არსებობს გადასახადის გადამხდელის მოთხოვნა (განცხადება) საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 50-ე ნაწილის მიხედვით დავალიანების ჩამოწერაზე და ადმინისტრაციული წარმოების დაწყების საფუძველია დავის განმხილველი ორგანოს გადაწყვეტილება, დავის განმხილველი ორგანოს გადაწყვეტილების მიღების თარიღისათვის საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 50-ე ნაწილის მიხედვით დათვლილი შესაბამისი გადაუხდელი საგადასახადო დავალიანება.

5. საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 50-ე ნაწილით განსაზღვრული დავალიანების ჩამოწერა განხორციელდება გადასახად(ებ)ის სახეების მიხედვით, გადასახადის გადამხდელთა პირადი აღრიცხვის ბარათზე ასახვით. კერძოდ, ამისთვის შექმნილი ოპერაციით – „ჩამოწერილია საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 309-ე მუხლის 50-ე ნაწილის შესაბამისად.

მუხლი 12. გადასახადის გადამხდელთა პირადი აღრიცხვის ბარათების წარმოების წესი ქონების სახელმწიფო საკუთრებაში მიქცევისა და ნატურით გადაცემის შემთხვევაში საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერისას

1. ქონების სახელმწიფო საკუთრებაში მიქცევისა და ნატურით გადაცემის შემთხვევაში საგადასახადო ორგანო ახდენს გადასახადის გადამხდელის აღიარებული საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერას „მიმდინარე კონტროლის პროცედურების ჩატარების, სასაქონლო-მატერიალურ ფასეულობათა ჩამოწერის, აღიარებული საგადასახადო დავალიანების დაფარვის, საგადასახადო დავალიანების გადახდევინების უზრუნველყოფის ღონისძიებების განხორციელების, სამართალდარღვევათა საქმისწარმოების წესის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს ფინანსთა მინისტრის №994 ბრძანების – 55² მუხლის (ქონების სახელმწიფო საკუთრებაში მიქცევა და ნატურით გადაცემა) შესაბამისად.

2. ამავე მუხლის პირველი პუნქტით განსაზღვრული საფუძველის არსებობის შემთხვევაში საგადასახადო დავალიანების ჩამოწერა განხორციელდება

გადასახად(ებ)ის სახეების მიხედვით შესაბამისი გადაწყვეტილების თარიღით, გადასახადის გადამხდელთა პირადი აღრიცხვის ბარათზე ასახვით. კერძოდ, ყველა ოპერაციის შინაარსით - „ჩამოწერილია ქონების სახელმწიფო საკუთრებაში მიქცევისა და ნატურით გადაცემის გამო“.

მუხლი 13. გადასახადის გადამხდელის დროებითი აღრიცხვის ბარათზე ოპერაციების ჩაწერის წესი

1. გადასახადის გადამხდელის დროებითი აღრიცხვის ბარათზე (დანართი №2) აისახება დამატებით დარიცხული საგადასახადო და არასაგადასახადო (რომელთა ადმინისტრირებას ახორციელებს საგადასახადო ორგანო) ვალდებულები, რომელიც არ არის აღიარებული (მიმდინარეობს დავა) და საგადასახადო შეთანხმებით გათვალისწინებული დავალიანების თანხები.

2. ბარათი შედგება 14 სვეტისაგან და მასში მონაცემები შეიტანება შემდეგი წესით:

ა) პირველ სვეტში აღინიშნება ოპერაციის ჩაწერის თარიღი – დღე, თვე, წელი. ყველა სახის ოპერაციის ჩანაწერები წლის განმავლობაში ამ სვეტში კეთდება ქრონოლოგიურად. თითოეულ სტრიქონზე ჩაიწერება მხოლოდ ერთი ოპერაცია და თავისუფალი სტრიქონები არ დაიტოვება;

ბ) მე-2 სვეტში იწერება დარიცხული გადასახადი ან ჯარიმის სახე, რომლის მიხედვით მოხდა ბარათზე ვალდებულების დარიცხვა. ასევე შემცირებული გადასახადის ან სანქციის სახე;

გ) მე-3 სვეტში იწერება ოპერაციის მოკლე შინაარსი, ამ ბარათზე დროებით აღრიცხული საგადასახადო და არასაგადასახადო (რომელთა ადმინისტრირებას ახორციელებს საგადასახადო ორგანო) ვალდებულებები, შემცირების, გადასახადის გადახდის ვადის გაგრძელების და სხვათა შესახებ, შესაბამისი პერიოდის მითითებით. ამავე სვეტში მიეთითება დოკუმენტები, რომელთა საფუძველზეც განხორციელდა ეს ოპერაციები: საგადასახადო მოთხოვნა ან საგადასახადო ორგანოს მიერ მიღებული შესაბამისი გადაწყვეტილება, საგადასახადო შეთანხმების საფუძვლები და სხვა;

დ) მე-4 სვეტში „გადახდის ვადა“ ბარათზე აღრიცხული საგადასახადო ვალდებულებების/საგადასახადო სანქციების/სხვა თანხების გადახდის ვადები, კერძოდ: ვალდებულებები მათი გადახდის სავადოებით ანუ ის თარიღები, რომლის მიხედვით ამ ვალდებულების აღიარების შემთხვევაში მოხდება მათი დარიცხვა გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ბარათზე;

ე) მე-5-მე-6 სვეტებში იწერება ინფორმაცია დროებით ბარათზე აღრიცხული

ძირითადი გადასახადებისა და სანქციების მიხედვით, კერძოდ:

ე.ა) მე-5 სვეტში იწერება საგადასახადო მოთხოვნით ან საგადასახადო ორგანოს სხვა შესაბამისი გადაწყვეტილებით დამატებით დარიცხული საგადასახადო და არასაგადასახადო ვალდებულებები ძირითადი გადასახადისა და სანქციების თანხები. ასევე საგადასახადო შეთანხმებით განსაზღვრული დავალიანების ძირითადი გადასახადისა და ჯარიმის თანხა;

ე.ბ) მე-6 სვეტი იწერება საგადასახადო და არასაგადასახადო ვალდებულებების შემცირება. მე-5 და მე-6 სვეტების სხვაობა დადგენილი წესით გადაიტანება გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ძირითად ბარათზე.

ვ) მე-7 სვეტში იწერება საგადასახადო შეთანხმებით გათვალისწინებული საგადასახადო დავალიანების თანხების საურავი, რომელზეც გაფორმდა საგადასახადო შეთანხმება და ვალდებულების შესრულებამდე გადმოტანილი იქნა პირადი აღრიცხვის ძირითადი ბარათიდან;

ზ) მე-8–11 სვეტები განკუთვნილია ამ ბარათზე არსებული ჯამური ანგარიშსწორების სალდოსათვის, კერძოდ:

ზ.ა) მე-8 სვეტში ჩაიწერება ბარათზე აღრიცხული საგადასახადო და არასაგადასახადო ვალდებულებების/დავალიანების თანხის ჯამი, რომელიც წარმოადგენს მე-9, მე-10 და მე-11 სვეტების ჯამს;

ზ.ბ) მე-9 სვეტში - ძირითადი გადასახადის მიხედვით ვალდებულების/დავალიანების თანხა;

ზ.გ) მე-10 სვეტში - ჯარიმის მიხედვით ვალდებულების/დავალიანების თანხა;

ზ.დ) მე-11 სვეტში - საურავის მიხედვით დავალიანების თანხა;

თ) მე-12 სვეტში იწერება საგადასახადო ორგანოს მიერ საგადასახადო მოთხოვნის ან საგადასახადო ორგანოს მიერ დამატებით დარიცხული თანხების შესახებ მიღებული სხვა შესაბამისი გადაწყვეტილების ჩაბარების თარიღი;

ი) მე-13 სვეტში იწერება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ საგადასახადო ორგანოს მიერ გამოცემული საგადასახადო მოთხოვნა ან საგადასახადო ორგანოს მიერ დამატებით დარიცხული თანხების შესახებ მიღებული სხვა შესაბამისი გადაწყვეტილება გასაჩივრდა დადგენილ ვადაში, შესაბამისად იწერება გასაჩივრების თარიღი;

კ) მე-14 სვეტში იწერება საგადასახადო მოთხოვნის ან საგადასახადო ორგანოს მიერ დამატებით დარიცხული თანხების შესახებ მიღებული სხვა შესაბამისი გადაწყვეტილების აღიარების თარიღი. დროებით ბარათზე არსებული ვალდებულებები შესაბამისი გადაწყვეტილების (ბრძანება, საგადასახადო მოთხოვნა და ა.შ.) გასაჩივრების ვადის ამოწურვიდან 3 სამუშაო დღის გასვლისთანავე ასახული

უნდა იქნეს გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ძირითად ბარათზე.

3. გადასახადის გადამხდელის დროებითი აღრიცხვის ბარათზე საგადასახადო შეთანხმების გაფორმების შემთხვევაში მონაცემების აღრიცხვას და ჩაწერას ახორციელებს შემოსავლების სამსახურის ადმინისტრირების დეპარტამენტის უფლებამოსილ წარმომადგენელი, რომელიც ხორციელდება შემდეგი წესით:

ა) დროებით ბარათზე უნდა აისახოს საგადასახადო ვალდებულების ის ოდენობა, რომლის შემცირებაც ხდება საგადასახადო შეთანხმების საფუძველზე გადასახადის და ჯარიმის მიხედვით. საგადასახადო შეთანხმებით გათვალისწინებული თანხა აისახება დროებითი ბარათის მე-5-6 სვეტში, ხოლო საურავი - მე-7 სვეტში;

ბ) საგადასახადო შეთანხმებით გათვალისწინებული ვალდებულების სრულად შესრულების შემთხვევაში უფლებამოსილი პირის მიერ ბარათის მე-3 სვეტში იწერება შემოსავლების სამსახურის უფროსის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის მონაცემები (თარიღი და ნომერი), ბარათის მე-2 სვეტში იწერება ამ აქტით განსაზღვრული გადასახადის სახე - ჯარიმები. შესაბამისად, დროებით ბარათზე ზემოაღნიშნული ოპერაციის განხორციელებასთან ერთად ბარათზე უკუოპერაციით ნულდება ამ მუხლის „ა“ ქვეპუნქტით დადგენილი წესით ასახული თანხები;

გ) იმ შემთხვევაში, თუ გადასახადის გადამხდელის მიერ მოხდება საგადასახადო შეთანხმებით გათვალისწინებული პირობების დარღვევა საგადასახადო ვალდებულება, რომელიც გადმოტანილი იქნა დროებითი აღრიცხვის ბარათზე, გადმოტანის სავადო თარიღით დაერიცხება (აღდგება) პირადი აღრიცხვის ძირითად ბარათზე.

4. შემოსავლების სამსახურის შესაბამისმა დეპარტამენტებმა, რომლებიც უფლებამოსილნი არიან კომპეტენციის ფარგლებში დამატებით დაარიცხონ გადასახადის ან/და სანქციის თანხები (გარდა ელექტრონულად წარდგენილი/ჩაბარებული მოთხოვნების), დარიცხულ თანხებზე ინფორმაციის შეტანა უნდა განახორციელონ დროებით აღრიცხვის ბარათზე. ასევე, დეპარტამენტის უფლებამოსილმა პირმა უნდა გააკონტროლოს დამატებით დარიცხულ თანხებზე საგადასახადო მოთხოვნის/სამართალდარღვევის ოქმის/საგადასახადო ორგანოს სხვა შესაბამისი გადაწყვეტილების გადასახადის გადამხდელზე საგადასახადო კანონმდებლობით დადგენილი წესით ჩაბარება, ხოლო ჩაბარების თარიღის აღრიცხვა განახორციელოს გადასახადების ადმინისტრირების საინფორმაციო სისტემაში, რის საფუძველზეც აღნიშნული თარიღი აისახება დროებითი ბარათის მე-12 სვეტში.

5. საგადასახადო მოთხოვნის/ოქმის ან საგადასახადო ორგანოს მიერ დამატებით დარიცხული თანხების შესახებ მიღებული სხვა შესაბამისი გადაწყვეტილების ჩაბარების თარიღიდან 30 კალენდარული დღის ვადაში გაუსაჩივრებლობის შემთხვევაში მოთხოვნა/ოქმში ან საგადასახადო ორგანოს მიერ დამატებით დარიცხული თანხების შესახებ მიღებული სხვა შესაბამისი გადაწყვეტილების დაფიქსირებული თანხები შესაბამისი სავადოებით გასაჩივრების ვადის ამოწურვიდან, 3 სამუშაო დღის გავლისთანავე ავტომატურ რეჟიმში დროებითი აღრიცხვის ბარათიდან გადატანილი უნდა იქნას პირადი აღრიცხვის ძირითად ბარათზე.

6. საგადასახადო მოთხოვნის/ოქმის ან საგადასახადო ორგანოს მიერ დამატებით დარიცხული თანხების შესახებ მიღებული სხვა შესაბამისი გადაწყვეტილების სრულად ან ნაწილობრივ გასაჩივრების შემთხვევაში მოთხოვნა/ოქმში ან საგადასახადო ორგანოს მიერ დამატებით დარიცხული თანხების შესახებ მიღებული სხვა შესაბამისი გადაწყვეტილებაში დაფიქსირებული თანხები სრულად შესაბამისი სავადოებით ავტომატურ რეჟიმში აღრიცხული უნდა იქნას დროებით აღრიცხვის ბარათზე.

7. იმ შემთხვევაში, თუ საგადასახადო მოთხოვნა ან საგადასახადო ორგანოს მიერ დამატებით დარიცხული თანხების შესახებ მიღებული სხვა შესაბამისი გადაწყვეტილების გასაჩივრდა საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სისტემაში და დავების განმხილველმა ორგანომ მიიღო გადაწყვეტილება, რომელიც ჩაბარდა გადასახადის გადამხდელს:

ა) თუ მიღებული გადაწყვეტილებით გადასახადის გადამხდელს უარი ეთქვა საჩივრის დაკმაყოფილებაზე, მისი ჩაბარებიდან 20 კალენდარული დღის ვადაში ან სასამართლოს მიერ დავაზე მიღებული განჩინების საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილ ვადაში არ გასაჩივრდა, საგადასახადო მოთხოვნით დამატებით დარიცხული ვალდებულება შესაბამისი სავადოებით დროებითი აღრიცხვის ბარათიდან ავტომატურად გადატანილი უნდა იქნას პირადი აღრიცხვის ბარათზე;

ბ) თუ მიღებული გადაწყვეტილებით მოხდა საჩივრის დაკმაყოფილება, დროებით აღრიცხვის ბარათზე არსებული დავალიანება პირადი აღრიცხვის ძირითად ბარათზე გადადის მას შემდეგ, როდესაც მიღებულ გადაწყვეტილებაზე გამოიცა შესწორებული საგადასახადო მოთხოვნა/საგადასახადო ორგანოს სხვა შესაბამისი გადაწყვეტილება. ამ შემთხვევაში გათვალისწინებული უნდა იქნას ასევე შესწორებული საგადასახადო მოთხოვნის/საგადასახადო ორგანოს სხვა შესაბამისი გადაწყვეტილების გასაჩივრების ვადები;

გ) თუ მიღებული გადაწყვეტილებით მოხდა საჩივრის ნაწილობრივ

დაკმაყოფილება და მისი ჩაბარებიდან 20 კალენდარული დღის ვადაში ან სასამართლოს მიერ დავაზე მიღებული განჩინების საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილ ვადაში არ გასაჩივრდა, დროებით აღრიცხვის ბარათზე არსებული საგადასახადო დავალიანება პირადი აღრიცხვის ბარათზე გადადის მხოლოდ მას შემდეგ, როდესაც მიღებულ გადაწყვეტილებაზე გამოიკა შესწორებული საგადასახადო მოთხოვნა. ამ შემთხვევაში გათვალისწინებული უნდა იქნას ასევე შესწორებული საგადასახადო მოთხოვნის გასაჩივრების ვადები;

დ) თუ მიღებული გადაწყვეტილებით მოხდა საჩივრის ნაწილობრივ დაკმაყოფილება და მისი გასაჩივრება მოხდა კანონმდებლობით დადგენილი წესით, დროებით ბარათზე აისახება მიღებული გადაწყვეტილების საფუძველზე გამოცემული შესწორებული საგადასახადო მოთხოვნით განსაზღვრული თანხები;

ე) თუ მიღებული გადაწყვეტილებით მოხდა საჩივრის განუხილველად (გარდა საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 301-ე მუხლის „თ“ ქვეპუნქტისა) დატოვება დროებით ბარათიდან გასაჩივრებული თანხები ავტომატურ რეჟიმში გადატანილი უნდა იქნეს გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ბარათზე.

8. ამ მუხლის მე-7 პუნქტით განსაზღვრული დებულებების შესრულების უზრუნველსაყოფად ხორციელდება საჩივრების პროგრამაში ასახვა, რომელსაც უზრუნველყოფს დავების დეპარტამენტი და ფინანსთა სამინისტროსთან არსებული დავების განხილვის საბჭოს აპარატი.

9. იმ შემთხვევაში, თუ გადამხდელმა 30 კალენდარული დღის ამოწურვამდე გასაჩივრა საგადასახადო მოთხოვნა/ოქმი ან საგადასახადო ორგანოს მიერ დამატებით დარიცხული თანხების შესახებ მიღებული სხვა შესაბამისი გადაწყვეტილება საჩივრების პროგრამის მეშვეობით საჩივრის მიღების თარიღი უნდა ჩაწეროს ბარათის მე-13 სვეტში.

10. იმ შემთხვევაში, თუ საგადასახადო მოთხოვნით ან საგადასახადო ორგანოს მიერ დამატებით დარიცხული თანხების შესახებ მიღებული სხვა შესაბამისი გადაწყვეტილებით დარიცხული თანხა ავტომატურად გადატანილი იქნა გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ძირითად ბარათზე და შემდგომში აღმოჩნდა, რომ საგადასახადო მოთხოვნა ან საგადასახადო ორგანოს მიერ დამატებით დარიცხული თანხების შესახებ მიღებული სხვა შესაბამისი გადაწყვეტილება გასაჩივრებულია დადენილ ვადაში (30 კალენდარული დღე) ან ახლად აღმოჩენილი გარემოების საფუძველზე აღიარებული საგადასახადო ვალდებულება გასაჩივრდა და მიღებულია გადაწყვეტილება მისი წარმოებაში მიღებაზე, საჩივრების პროგრამაში აღიარდება გასაჩივრებული დოკუმენტის რეკვიზიტები, რის შემდგომაც პროგრამა ავტომატურად განახორციელებს

გასაჩივრებული საგადასახადო მოთხოვნით/ოქმით დარიცხული თანხის შესაბამისი სავადოებით დროებით ბარათზე გადატანას ან საგადასახადო ორგანოს მიერ დამატებით დარიცხული თანხების შესახებ მიღებული სხვა შესაბამისი გადაწყვეტილებით სავადოების მიხედვით გაუქმებას და მის გადატანას დროებითი აღრიცხვის ბარათზე.

11. საგადასახადო ორგანოს მიერ გადასახადის გადამხდელის მიმართ მიღებული გადაწყვეტილების გასაჩივრების შემთხვევაში, თუ აღნიშნული არ წარმოადგენს საგადასახადო მოთხოვნას/ოქმს, აღიარებული საგადასახადო დავალიანება პირადი აღიცხვის ბარათიდან არ გადაიტანება დროებითი აღრიცხვის ბარათზე და ამ ბარათზე გასაჩივრებასთან დაკავშირებით რაიმე სახის ჩანაწერები არ იწარმოება, გარდა ამ მუხლის მე-10 პუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევისა.

12. გადასახადის გადამხდელის საგადასახადო დავის წარმოების პერიოდში დროებითი აღრიცხვის ბარათზე ჩანაწერების წარმოება ხორციელდება შემდეგი წესით:

ა) საგადასახადო მოთხოვნის/საგადასახადო ორგანოს სხვა შესაბამისი გადაწყვეტილების გასაჩივრების შემთხვევაში ავტომატურ რეჟიმში აისახება:

ა.ა) საგადასახადო მოთხოვნის/საგადასახადო ორგანოს სხვა შესაბამისი გადაწყვეტილების გასაჩივრების შემთხვევაში საჩივრის მიღების თარიღი, თვე და წელი იწერება დროებითი აღრიცხვის ბარათის მე-13 სვეტში;

ა.ბ) საჩივარზე მიღებული გადაწყვეტილების მიღების შემთხვევაში, გადაწყვეტილების გადასახადის გადამხდელისათვის ჩაბარების თარიღი იწერება დროებითი აღრიცხვის ბარათის მე-12 სვეტში;

ა.გ) საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით საგადასახადო მოთხოვნის/საგადასახადო ორგანოს სხვა შესაბამისი გადაწყვეტილების აღიარების შემთხვევაში, მისი აღიარების თარიღი იწერება დროებითი აღრიცხვის ბარათის მე-14 სვეტში და ამ თარიღიდან საგადასახადო ვალდებულება შესაბამისი სავადოების მიხედვით აისახება პირადი აღრიცხვის ძირითად ბარათზე;

ბ) იმ შემთხვევაში, როდესაც საჩივრის განხილვის შედეგებით გამოტანილია გადაწყვეტილება საჩივრის მთლიანად ან ნაწილობრივ დაკმაყოფილების თაობაზე, მაშინ უფლებამოსილი დეპარტამენტის მიერ უნდა მოხდეს საგადასახადო მოთხოვნით ან საგადასახადო ორგანოს მიერ დამატებით დარიცხული თანხების შესახებ მიღებული სხვა შესაბამისი გადაწყვეტილებით დარიცხული თანხების გადაანგარიშება, გამოიცეს შესწორებული საგადასახადო მოთხოვნა, რომელშიც აისახება გადაანგარიშების შემდეგ დარჩენილი დამატებით დარიცხული/შემცირებული გადასახადისა და სანქციის თანხები, შესაბამისად ამ

მოთხოვნის საფუძველზე მისმა გამომცემმა დეპარტამენტმა უნდა მოახდინოს დროებით ბარათზე თანხების ასახვა და ასევე, მე-12 სვეტში ჩაწეროს მისი გადასახადის გადამხდელზე ჩაბარების თარიღი.

მაგალითი 1:

სასამართლოს მიერ მიღებულია გადაწყვეტილება შპს „ელიტის“ მიმართ საგადასახადო მოთხოვნით დარიცხული გადასახადების თანხების (16500 ლარი) გაუქმების თაობაზე, კერძოდ: დღგ-ში – 6500 ლარის, მოგების გადასახადში 4000 ლარის და საშემოსავლო გადასახადში 4000 ლარის ოდენობით.

მოცემულ შემთხვევაში:

აღნიშნულიდან გამომდინარე, შემოსავლების სამსახურის უფლებამოსილი დეპარტამენტი, რომლის მიერ გამოცემული საგადასახადო მოთხოვნით დარიცხული საგადასახადო ვალდებულების შემცირება მოხდა საგადასახადო ორგანოს მიერ, გამოსცემს შესწორებულ საგადასახადო მოთხოვნას, რომელშიც აისახება დარჩენილი საგადასახადო ვალდებულება სასამართლოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილებიდან გამომდინარე (გადასახადის სახეების მიხედვით). ზემოაღნიშნული მოთხოვნის გამოცემის შემდეგ უფლებამოსილი პირი აუქმებს იმ საგადასახადო მოთხოვნის ჩანაწერებს, რომლის კორექტირებაც ხდება შესწორებული საგადასახადო მოთხოვნით. ჩანაწერი იწარმოება დარიცხული თანხების სავადო თარიღების გათვალისწინებით.

13. შემოსავლების სამსახურის მიერ საჩივარზე მიღებული გადაწყვეტილება, მაკონტროლებელი ან სამართალდამცავი ორგანოების მიერ საგადასახადო ორგანოსათვის მიწოდებული ინფორმაციის საფუძველზე გამოცემული საგადასახადო მოთხოვნა, რომელიც საჩივრდება ფინანსთა სამინისტროსთან არსებულ დავეების განხილვის საბჭოში, საჩივრის საჩივრების პროგრამაში დარეგისტრირება ჩაითვალოს შესაბამის ინფორმაციად და გასაჩივრებულ აქტ(ებ)ში ასახული თანხები ავტომატურ რეჟიმში პირადი აღრიცხვის ძირითად ბარათიდან გადატანილი იქნეს დროებით აღრიცხვის ბარათზე. ასევე ავტომატურად მოხდეს ჩანაწერის წარმოება შესაბამისი წესით იმ შემთხვევაშიც, როდესაც დავაზე ფინანსთა სამინისტროსთან არსებული დავეების განხილვის საბჭოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილება ჩაბარდა გადასახადის გადამხდელს.

მუხლი 14. ტერიტორიული ერთეულების ბიუჯეტების კუთვნილი

გადასახადის აღრიცხვის ფორმა

1. ტერიტორიული ერთეულების ბიუჯეტების კუთვნილი გადასახადის აღრიცხვის მიზნით იხსნება აღრიცხვის ფორმა (დანართი №3), რომელშიც აისახება:

ა) ქონების გადასახადის (ქონების გადასახადი (გარდა მიწისა), ქონების გადასახადი სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწაზე, ქონების გადასახადი არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწაზე) აღიარებული საგადასახადო ვალდებულებები და გადახდილი თანხები ტერიტორიული ერთეულების მიხედვით;

ბ) საშემოსავლო გადასახადის აღიარებული საგადასახადო ვალდებულებები და გადახდილი თანხები: აჭარის და აფხაზეთის ა.რ. და ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის ბიუჯეტის მიხედვით.

2. გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ბარათზე ქონების გადასახადში არსებული საგადასახადო ვალდებულების შემთხვევაში აღრიცხვის ფორმაში აღრიცხება ეს ვალდებულება ტერიტორიული ერთეულების მიხედვით. ასევე ამ ფორმაში აღრიცხება აჭარისა და აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკების და ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის ბიუჯეტის კუთვნილი საშემოსავლო გადასახადის თანხები.

3. აღრიცხვის ფორმაში გადასახადის გადამხდელის მიერ წარდგენილი ქონების გადასახადის დეკლარაციის მიხედვით, შესაბამისად დეკლარაციაში მითითებული თვითმმართველი ერთეულების მიხედვით ფორმაში ნაწილდება დარიცხული ქონების გადასახადის თანხები. საგადასახადო შემოწმებით დარიცხული საგადასახადო ვალდებულების აღიარების შემთხვევაში აღრიცხვის ფორმაში ქონების გადასახადის შესახებ მონაცემები თვითმმართველი ერთეულების მიხედვით შეიტანება შემოწმების აქტის სპეციალური დანართიდან.

4. ქონების გადასახადის მიხედვით საგადასახადო ვალდებულება ნაწილდება იმ დონეზე ჩაშლილად როგორც ეს აისახება ქონების გადასახადის დეკლარაციაში.

5. აჭარისა და აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკების კუთვნილი საშემოსავლო გადასახადის შესახებ მონაცემები აისახება გადახდის წყაროსთან დაკავებული გადასახადების დეკლარაციის ფორმის შესაბამისი სვეტებიდან ან/და საგადასახადო აღრიცხვის ადგილის მიხედვით. საგადასახადო შემოწმებით დარიცხული საგადასახადო ვალდებულების აღიარების შემთხვევაში აღრიცხვის ფორმაში მონაცემები აისახება აქტის დანართის მიხედვით.

6. ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის ბიუჯეტის კუთვნილი საშემოსავლო გადასახადის შესახებ მონაცემები აისახება საშემოსავლო გადასახადის წლიური დეკლარაციის ფორმის შესაბამისი გრაფიდან ან/და საგადასახადო

აღრიცხვის ადგილის მიხედვით. საგადასახადო შემოწმებით დარიცხული საგადასახადო ვალდებულების აღიარების შემთხვევაში აღრიცხვის ფორმაში მონაცემები აისახება აქტის დანართის მიხედვით.

7. აღრიცხვის ფორმის მიხედვით ხორციელდება გადასახადის გადამხდელის მიერ გადახდილი თანხების გადანაწილება თვითმმართველი ერთეულების მიხედვით. თუ გადახდილი თანხით არ ხდება ქონების/საშემოსავლო გადასახადში არსებული დავალიანების სრულად დაფარვა, მაშინ გადახდილი თანხით ქონების/საშემოსავლო გადასახადში დავალიანება თვითმმართველი ერთეულების მიხედვით იფარება დარიცხული ვალდებულების პროპორციულად.

8. გადასახადის გადამხდელის მიერ გადახდილი თანხების თვითმმართველი ერთეულების მიხედვით განაწილების შესახებ ინფორმაცია ეგზავნება სახელმწიფო ხაზინას.

მუხლი 15. ბიუჯეტთან ანგარიშსწორების შედარების აქტი

1. ბიუჯეტთან ანგარიშსწორების შედარების აქტის (დანართი №5) ფორმაში მონაცემების ასახვა უნდა მოხდეს გადასახადის გადამხდელისთვის გახსნილი ყველა ბარათიდან.

2. გადასახადის გადამხდელის მიერ ბიუჯეტთან ანგარიშსწორების შედარების მოთხოვნის შემთხვევაში, საგადასახადო ორგანო შემოსავლების სამსახურის ერთიან კომპიუტერულ ბაზაში არსებულ მონაცემებზე დაყრდნობით გასცემს ელექტრონული წესით ამობეჭდილ შედარების აქტს.

3. ბიუჯეტთან ანგარიშსწორების შედარების აქტში საგადასახადო ვალდებულებების სალდო პერიოდის დასაწყისისათვის და პერიოდის ბოლოსთვის აისახება მხოლოდ გადასახადების სახეების მიხედვით, ხოლო ჯარიმა, საურავი და ზედმეტად გადახდილი თანხების ჯამური მაჩვენებლები გადასახადების მიხედვით ჩაშლის გარეშე. ხოლო არასაგადასახადო (რომელთა ადმინისტრირებას ახორციელებს საგადასახადო ორგანო) ვალდებულებებზე რიცხული ჯარიმა, საურავი და ზედმეტად გადახდილი თანხები აისახება გადასახადის სახეების მიხედვით.

4. შედარების აქტის ნაწილში - „ანგარიშგება საანგარიშო პერიოდის ვალდებულებების მიხედვით“ აისახება გადასახადის სახეების მიხედვით დარიცხული აღიარებული (მ.შ. დამატებით დარიცხული) საგადასახადო ვალდებულებები და ბიუჯეტში გადახდილი თანხები.

5. შედარების აქტის მე-13 სვეტში აისახება დამატებით დარიცხული საგადასახადო ვალდებულებები, რომელიც არ არის აღიარებული.

6. ანგარიშგების ფორმის მე-14 სვეტში აისახება გადავადებული აღიარებული

საგადასახადო ვალდებულების თანხები.

7. გადასახადის გადამხდელის მოთხოვნის შემთხვევაში შემოსავლების სამსახურის ერთიან კომპიუტერულ ბაზაში არსებულ მონაცემებზე დაყრდნობით გაიცემა ელექტრონული წესით ამობეჭდილი ცნობა აღიარებული საგადასახადო/არასაგადასახადო დავალიანების შესახებ. ასევე, მიეთითება ინფორმაცია არაღიარებული და გადავადებული ვალდებულებების/დავალიანების თაობაზე.

მუხლი 16. ბარათებზე საურავების ასახვის წესები

1. საურავის დარიცხვა ხორციელდება გადასახადის თანხაზე, რომელიც არის სხვაობა გადასახადის გადამხდელის შეუსრულებელ საგადასახადო ვალდებულებებსა და ზედმეტად გადახდილი გადასახადების ჯამს შორის. თუ ამ კოდექსით სხვა რამ არ არის დადგენილი, საურავის დარიცხვა ხორციელდება თითოეული ვადაგადაცილებული დღისათვის, გადასახადის გადახდის ვადის ამოწურვის მომდევნო დღიდან.

2. ამ მუხლის პირველი პუნქტით დადგენილი წესით საურავის დარიცხვა ხორციელდება გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ძირითად და დროებითი აღრიცხვის ბარათებზე არსებული საგადასახადო ვალდებულებების მიხედვით ცალ-ცალკე. ამასთან, დროებითი აღრიცხვის ბარათზე ასახულ არაღიარებულ საგადასახადო ვალდებულებებზე საურავის დაანგარიშება ხორციელდება პირადი აღრიცხვის ძირითად ბარათზე არსებული საგადასახადო ვალდებულებების გათვალისწინებით, ხოლო პირადი აღრიცხვის ძირითად ბარათზე საურავის დაანგარიშებაზე გავლენას არ ახდენს დროებითი აღრიცხვის ბარათზე არსებული არაღიარებული საგადასახადო ვალდებულებები.

3. გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ძირითად ბარათზე და დროებითი აღრიცხვის ბარათზე არსებული საგადასახადო ვალდებულებებზე ამ მუხლის პირველი პუნქტით დადგენილი წესით საურავის დარიცხვა ხორციელდება მხოლოდ ზედმეტად გადახდილი თანხების გაანგარიშების მიზნებისათვის ან საგადასახადო დავალიანების გადახდევინების უზრუნველყოფის ღონისძიებების მიზნებისათვის. ამ პუნქტში აღწერილი პრინციპით დროებით ბარათზე დარიცხული საურავის თანხები აისახება ბიუჯეტთან ანგარიშსწორების შედარების აქტის მე-13 სვეტის შესაბამის გრაფაში.

4. საგადასახადო ორგანოს მიერ ადმინისტრირებადი არასაგადასახადო (რომელთა ადმინისტრირებას ახორციელებს საგადასახადო ორგანო) ვალდებულებების აღრიცხვის ბარათებზე ამ მუხლის პირველი პუნქტით

დადგენილი წესით საურავის დარიცხვა ხორციელდება საგადასახადო ვალდებულებებისაგან დამოუკიდებლად, თითოეულ გადასახადზე ცალ-ცალკე, მათ შორის, დამატებით დარიცხულ თანხებზე.

5. საურავი წარმოადგენს ძირითად საგადასახადო სანქციას, რომელიც ეკისრება ნებისმიერ პირს, თუ მან საგადასახადო კანონმდებლობით დადგენილ ვადაში არ გადაიხადა ან არასრულად გადაიხადა ძირითადი გადასახადის თანხა. საურავის დარიცხვა წარმოებს იმ შემთხვევაშიც, როდესაც გადასახადის გადამხდელი დამოუკიდებლად აღმოაჩენს დაშვებულ შეცდომას და ბიუჯეტში გადარიცხავს გადასახადის შემცირებულ თანხებს.

6. თუ გადასახადის გადამხდელი საურავის დარიცხვის ვალდებულების ვადის დადგომის შემდეგ გადაიხდის გადასახადის ძირითადი თანხის ნაწილს, გადახდის მომდევნო კალენდარული დღიდან საურავის დარიცხვა გაგრძელდება აღიარებული საგადასახადო დავალიანების ფაქტობრივად დარჩენილ ნაწილზე, ხოლო თუ გადასახადის გადამხდელი მთლიანად დაფარავს აღიარებულ საგადასახადო დავალიანებას, ამ შემთხვევაში დავალიანების დაფარვის მომდევნო კალენდარული დღიდან მთლიანად შეწყდება საურავის დარიცხვა.

7. საურავი შეადგენს გადაუხდელი გადასახადის თანხის 0,05 პროცენტს ყოველი ვადაგადაცილებული დღისათვის. მისი გაანგარიშება ხორციელდება შედეგი ფორმულით: საურავი = (დავალიანების თანხა X ვადაგადაცილებულ დღეთა რაოდენობა X 0.05%).

მაგალითი 1:

შპს „ელიტას“ 2016 წლის 9 თებერვალს ბიუჯეტში გადახდილი აქვს 150 ლარი, 20 თებერვალს 300 ლარი. ამასთანავე, 2016 წლის 15 თებერვალს დაერიცხა დღგ-ში 300 ლარი.

მოცემულ შემთხვევაში:

ვინაიდან 16 თებერვლიდან 20 თებერვლამდე გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ბარათზე ერიცხება დავალიანება 150 ლარი, მას 4 დღეზე დაერიცხება საურავი 0.3 ლარი ($150 \times 4 \times 0.05\%$).

8. გადასახადის გადახდის ვადის გადაცილების შემთხვევაში გადასახადის გადახდის დღე ითვლება ვადაგადაცილებულ დღედ.

9. საგადასახადო სანქციას საურავი არ ერიცხება.

10. იმ შემთხვევაში, როდესაც გადასახადის გადახდის ვადა ემთხვევა დასვენების დღეს, ვადაგადაცილებული დავალიანების თანხაზე საურავის დარიცხვა იწყება დასვენების დღის შემდეგ მეორე სამუშაო დღიდან.

11. საურავის დარიცხვა ბარათზე მიმდინარეობს ყოველდღიურად და ჩანაწერები მის შესახებ წარმოებს ყოველი გატარებული ოპერაციის დროს. ინფორმაცია საურავის შესახებ ითვლება ნებისმიერი მითითებული პერიოდისათვის.

12. თუ გადასახადის გადამხდელს, საგადასახადო მოთხოვნა, მათ შორის, ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების მიერ ქონების გადასახადის განაკვეთების ცვლილებასთან (შემოღებასთან) დაკავშირებით, ასევე ზონების დაკონკრეტების გამო, ხელახლა გადაანგარიშებული ქონების გადასახადის შესახებ, ჩაბარდა გადასახადის გადახდის ვადის დადგომის შემდეგ, მაშინ საურავის დარიცხვა განხორციელდება ამ პირისათვის საგადასახადო მოთხოვნის ჩაბარების დღის შემდეგ 30-ე დღიდან.

მაგალითი 2:

ვთქვათ, ფ/პ გიორგის წარმოექმნა საგადასახადო ვალდებულება 25000 ლარზე, რომლის გადახდის ვადა არის 2015 წლის 15 ნოემბერი, რაზედაც „საგადასახადო მოთხოვნა“ ჩაბარდა 2015 წლის 17 ნოემბერს.

მოცემულ შემთხვევაში:

ფ/პ გიორგის მიმართ საურავის დარიცხვის პროცედურა, საგადასახადო დავალიანების (25000 ლარი) გადაუხდელობის შემთხვევაში დაიწყება მისთვის „საგადასახადო მოთხოვნის“ ჩაბარების დღის შემდეგ 30-ე დღიდან, ანუ 2015 წლის 17 დეკემბერს.

13. საურავი არ დაეკისრებათ (იმ გადასახადების გარდა, რომელთა მიმართაც გადასახადის გადამხდელს ეკისრება საგადასახადო აგენტის ფუნქცია):

ა) საქონლის/მომსახურების მიმწოდებლებს – იმ საგადასახადო ვალდებულებებზე, რომელიც წარმოქმნილია საქართველოს სახელმწიფო და ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულების ბიუჯეტებით გათვალისწინებული ასიგნებების საფუძველზე მიწოდებული საქონლის/გაწეული მომსახურების ღირებულების შემსყიდველი ორგანიზაციის მიერ თანხის აუნაზღაურებლობის შედეგად, მათი ღირებულების ფაქტობრივი დაფინანსების ოდენობისა და მიწოდებული საქონლის/გაწეული მომსახურების საერთო მოცულობაში ხვედრითი წილის პროპორციულად.

მაგალითი 3:

ვთქვათ შპს „ელიტამ“ საქართველოს სახელმწიფო და ადგილობრივი

თვითმმართველი ერთეულების ბიუჯეტებით გათვალისწინებული ასიგნებების საფუძველზე გაწია 10 000 ლარის ღირებულების მომსახურება. შემსყიდველმა ორგანიზაციამ (სახელმწიფო და ადგილობრივი თვითმმართველი ორგანოები) ვერ აუნაზღაურა ამ მომსახურების ღირებულება. შპს „ელიტას“ ფაქტობრივი დაფინანსების ოდენობის შესაბამისად გაწეული მომსახურების საერთო მოცულობაში ხვედრითი წილის შესაბამისად გადასახდელად დაერიცხა დღგ 2000 ლარის ოდენობით, რომელიც გადაუხდელი დარჩა.

მოცემულ შემთხვევაში:

შპს „ელიტას“ დღგ-ში წარმოქმნილ საგადასახადო დავალიანების თანხის (2000 ლარი) გადაუხდელობის გამო ბარათზე საურავის დარიცხვის ოპერაცია არ განხორციელდება.

ბ) საქართველოს პარლამენტის მიერ რატიფიცირებული საერთაშორისო ხელშეკრულებებით განსაზღვრული პროექტების (მათ შორის, პროექტის მოსამზადებელი ეტაპის) განმახორციელებელ საჯარო სამართლის იურიდიულ პირებს, რომლებთანაც საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს დადებული აქვს „პროექტის განხორციელების უფლებამოსილების შესახებ“ ხელშეკრულება – ამ პროექტების ფარგლებში წარმოშობილ საგადასახადო ვალდებულებებზე.

მაგალითი 4:

საქართველოს საქართველოს პარლამენტის მიერ რატიფიცირებული საერთაშორისო ხელშეკრულებებით განსაზღვრული პროექტების (მათ შორის, მოსამზადებელი ეტაპის) განმახორციელებელ საჯარო სამართლის იურიდიულ პირებთან დადებული აქვს „პროექტის განხორციელების უფლებამოსილების შესახებ“ ხელშეკრულება. ამ პროექტის განხორციელების ფარგლებში ამ საჯარო სამართლის იურიდიულ პირებს წარმოექმნათ საგადასახადო ვალდებულება 6000 ლარის ოდენობით, რომელიც არ არის გადახდილი ბიუჯეტში.

მოცემულ შემთხვევაში:

საჯარო სამართლის იურიდიულ პირებს, რომლებსაც ზემოთ აღნიშნული პროექტის ფარგლებში წარმოექმნათ საგადასახადო დავალიანება (კონკრეტულ შემთხვევაში 6000 ლარი), აღნიშნულ დავალიანებაზე საურავი არ დაერიცხებათ.

14. იმ გადასახადის გადამხდელების პირადი აღრიცხვის ბარათებზე რომლებსაც მონაცემთა ბაზაში უფიქსირდებათ ლიკვიდირებული გადამხდელის სტატუსი, მოხდება ყველა ოპერაციის გაჩერება და შესაბამისად, საურავების დათვლა, ბოლო ცვლილების თარიღამდე ან არსებულ ბოლო ოპერაციამდე. ყველა ის

საურავი, რომლის შემცირება ვრცელდება ბარათების ელექტრონული ვერსიის არსებობამდე პერიოდზე (მაგალითად: საურავის ნაშთის წლის დასაწყისისათვის შემცირების დროს), უნდა გატარდეს ოპერაცია „შემცირებულია დასკვნით“ ან სხვა საურავის შემცირების ოპერაციით, გარდა „შემცირებულია ზედმეტობის საფუძველზე“. თუ ხდება შეცდომით (აქტით, დასკვნით ან სხვა) დარიცხული საურავის შემცირება – უნდა გატარდეს ოპერაცია „შემცირებულია დასკვნით“ ან სხვა საურავის შემცირების ოპერაციით, გარდა „შემცირებულია ზედმეტობის საფუძველზე“. ყველა ის საურავი, რომლის შემცირება ვრცელდება ბარათების ელექტრონული ვერსიის არსებობის პერიოდზე, მცირდება ავტომატურად და საგადასახადო ორგანოს მიერ გატარებული ჩანაწერები არ აისახება ბარათებზე და ბიუჯეტთან ანგარიშსწორების შედარების აქტში. იმ შემთხვევაში, თუ საჭირო გახდება უკვე გატარებული შემცირებული საურავის გამიჯვნა ზემოაღნიშნული პრინციპით, საგადასახადო ორგანო წარუდგენს ინფორმაციას შემოსავლების სამსახურის საინფორმაციო ტექნოლოგიების ცენტრს ამ მეთოდური მითითების დანართი №8-ის „მონაცემები ბარათზე შემცირებული გასამიჯნი საურავების შესახებ“ შესაბამისად, რის შემდეგ განხორციელდება კორექტირება.

მუხლი 17. ბარათზე შედეგების გამოყვანის წესები

1. ყოველი მითითებული პერიოდისთვის გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ბარათზე ხდება შედეგების გამოყვანა გამონაგარიშებული, დარიცხული, შემცირებული, ბიუჯეტში გადახდილი, ჩათვლილი და ბიუჯეტიდან უკან დაბრუნებული გადასახადის (ასევე არასაგადასახადო ვალდებულებების, რომელთა ადმინისტრირებას ახორციელებს საგადასახადო ორგანო) თანხების, ჯარიმებისა და საურავების მიხედვით, გარდა იმ სვეტებისა, რომლებშიც ასახულია საბოლოო ნაშთები და საბოლოო ნაშთების გამოყვანა ხდება ნაზარდი ჯამით წლის დასაწყისიდან. მიღებული შედეგები ჩაიწერება „შედეგი პერიოდისათვის“ ჩანაწერის გასწვრივ.

2. გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ბარათზე (დანართი №1 ჩანაწერების ხორციელდება შემდეგი წესით:

ა) ოპერაციის ჩანაწერის ყოველი თარიღისათვის განისაზღვრება „ანგარიშსწორების სალდო“ ნარჩენი (-), ზედმეტად გადახდილი (+), როგორც ძირითადი გადასახადების, ისე ჯარიმებისა და საურავის თანხების მიხედვით;

ბ) შედეგების გამოყვანისას „ანგარიშსწორების სალდო ნარჩენი (-), აღირიცხება სრულად საგადასახადო დავალიანება, რომელიც იყოფა ძირითადი თანხა (-), ჯარიმა (-) და საურავი (-) მათი ჯამი იძლევა სულ საგადასახადო

დავალიანების თანხა (-). ზედმეტად გადახდილი (+) თანხების ველში ჩანაწერი იწარმოება მხოლოდ იმ შემთხვევაში თუ არ არსებობს საგადასახადო დავალიანება;

გ) გადასახადების და ჯარიმების დარიცხვის, შემცირების, გადახდის და დაბრუნების შესახებ ყველა ჩანაწერი ბარათზე წარმოებს განაყოფში „ანგარიშსწორება ძირითადი გადასახადების და ჯარიმის მიხედვით“, რომელიც იყოფა სვეტებად: „დარიცხულია“ მ.შ. დარიცხული გადასახადი რომელსაც საურავი არ ერიცხება, „შემცირებულია“, „გადახდილია ბიუჯეტში“, „ბიუჯეტიდან უკან დაბრუნებულია“, „ზედმეტად გადახდილი თანხა“;

დ) ბარათზე მიმდინარე გადასახადის დარიცხვისა და გადახდის შესახებ ჩანაწერების ერთი და იმავე თარიღით გატარების დროს, უპირატესობა მიენიჭება დარიცხვის ჩანაწერს;

ე) ყველა ჩანაწერი საურავის დარიცხვის, შემცირების და გადახდის შესახებ წარმოებს ველში „ანგარიშსწორება საურავის თანხაზე“, რომელიც იყოფა შემდეგ გრაფებად: „დროის პერიოდი“, „საურავის თანხა“, „გადახდილი საურავი“.

მუხლი 18. ბარათის შემოწმების წესი

1. გადასახდელების აღრიცხვის სწორად წარმოების კონტროლის მიზნით საგადასახადო ორგანოები ახორციელებენ ბარათებზე წარმოებული ჩანაწერების სისწორის შემოწმებას. ბარათის შემოწმება შესაძლებელია განხორციელდეს შემდეგ შემთხვევებში:

ა) საწარმოს (ორგანიზაციის) ლიკვიდაციის/რეორგანიზაციის შემთხვევაში; ბ) პირის გარდაცვალების შემთხვევაში;

გ) სასამართლოს მიერ ფიზიკური პირის უგზო - უკვლოდ დაკარგულად ან ქმედუუნაროდ აღიარების შემთხვევაში;

დ) საგადასახადო დავალიანების რესტრუქტურიზაცია/რეაბილიტაციის შემთხვევაში;

ე) ბიუჯეტში ზედმეტად ან შეცდომით გადახდილი შემოსულობის თანხის დაბრუნების შემთხვევაში;

ვ) საგადასახადო შეთანხმების გაფორმების შემთხვევაში;

ზ) საგადასახადო კანონმდებლობით დადგენილ სხვა შემთხვევებში.

2. გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ბარათის შემოწმების პროცესში საგადასახადო ორგანოს უფლებამოსილი პირის მოთხოვნის შემთხვევაში გადასახადის გადამხდელი ვალდებულია საგადასახადო ორგანოს წარუდგინოს ინფორმაცია დანართი №12 შესაბამისად.

3. გადასახადის გადამხდელთან ბარათების შემოწმებით უნდა დადგინდეს ბარათზე დარიცხული, შემცირებული, ბიუჯეტში ჩარიცხული და ბიუჯეტიდან უკან

დაბრუნებული გადასახადის თანხების შესახებ წარმოებული ჩანაწერების სისრულე.

4. ბარათების შემოწმებისას შემოსავლების სამსახურის ერთიან კომპიუტერული ბაზის მონაცემებსა და გადასახადის გადამხდელის მიერ წარმოდგენილ ინფორმაციას შორის უზუსტობის გამოვლენის შემთხვევაში ხდება შესაბამისი პირველადი დოკუმენტების შემოწმება. ბარათთან დაკავშირებული პირველადი დოკუმენტები მოიცავს: საგადახდო დავალებას, საგადასახადო/სასაქონლო/საბაჟო დეკლარაციას, დაზუსტებულ საგადასახადო/სასაქონლო დეკლარაციას, დასკვნას ზედმეტად გადახდილი თანხის დაბრუნების ან გადატანის თაობაზე, გადაწყვეტილებებს სავარაუდო დარიცხვის, საგადასახადო შემოწმების აქტით დარიცხული ან შემცირებული თანხების, საგადასახადო დავალიანების დაფარვის ვადის გაგრძელების შესახებ, კანონიერ ძალაში შესულ სასამართლოს დადგენილებას ან განჩინებას, სახელმწიფო ხაზინის მიერ მიწოდებულ ელექტრონული შეტყობინების გადახდის ოპერაციის შესახებ ინფორმაციას და სხვა.

5. საანგარიშო წლის დამთავრების შემდეგ ყველა ბარათზე ავტომატურად გამოიყვანება შედეგები წლის ბოლოსათვის, რომლებიც გადადის მომდევნო საგადასახადო წლის დასაწყისისათვის გახსნილ ახალ ბარათზე.

6. ბარათის შემოწმების შედეგად, საჭიროების შემთხვევაში, მოწმდება საგადასახადო ორგანოს უფლებამოსილი პირის და გადასახადის გადამხდელის ხელმოწერით (ბეჭდის არსებობის შემთხვევაში – ბეჭდით) დანართი №5 ფორმის შედარების აქტი.

7. ბარათის შემოწმების ვადა საგადასახადო ორგანოსა და გადასახადის გადამხდელის მონაცემებს შორის განსხვავების არარსებობის პირობებში არ უნდა აღემატებოდეს 10 სამუშაო დღეს, ხოლო განსხვავების არსებობის პირობებში კი – აღნიშნული ვადა არ უნდა აღემატებოდეს 30 სამუშაო დღეს.

8. მსხვილი გადამხდელის სტატუსის მქონე პირის ბარათის შემოწმების ვადა შესაძლებელია გაიზარდოს 30 სამუშაო დღემდე.

9. პირის გარდაცვალების შემთხვევაში ბიუჯეტთან ანგარიშსწორების შედარების ჩატარების თავისებურებანი მდგომარეობს შემდეგში:

ა) გარდაცვლილი პირის ბიუჯეტთან ანგარიშსწორების შედარება ხდება მემკვიდრესთან;

ბ) გარდაცვლილი პირის რამდენიმე მემკვიდრის არსებობის შემთხვევაში შედარების აქტის გაფორმება ხდება იმ მემკვიდრესთან, რომელიც აგრძელებს გარდაცვლილი პირის საქმიანობას და, შესაბამისად, ამავე მემკვიდრის პირადი აღრიცხვის ბარათებზე ხდება გარდაცვლილი პირის ნაშთების ასახვა. სხვა

შემთხვევაში ნაშთები აისახება მემკვიდრეებზე სამკვიდრო ქონებაში მათი წილის შესაბამისად;

გ) იმ შემთხვევაში, როდესაც გარდაცვლილი პირი იყო გარდაცვალების თარიღისათვის დღე-ის გადამხდელი, ბარათების შემოწმების პროცესში მემკვიდრე ვალდებულია წარმოადგინოს ინფორმაცია საქონლის ნაშთზე, რომელზედაც გარდაცვლილს მიღებული ჰქონდა დღე-ის ჩათვლა, ხოლო თუ არ ხდება მემკვიდრის მიერ ბარათების შემოწმების შედეგებზე და შედეგებში დაფიქსირებულ ხარვეზებზე ხელმოწერა და მემკვიდრე არ წარმოადგენს ამ ინფორმაციას, გარდაცვლილის პირადი აღრიცხვის ბარათზე საქონლის ნაშთზე მიღებული ჩათვლა ექვემდებარება განაშთვას;

დ) მემკვიდრე, რომელიც აგრძელებს გარდაცვლილი პირის ეკონომიკურ საქმიანობას, ვალდებულია წარმოადგინოს გარდაცვლილი პირის ბოლო საანგარიშო პერიოდის საშემოსავლო გადასახადის წლიური დეკლარაცია. ასევე, უფლებამოსილია დეკლარაციის წარმოდგენა განახორციელოს ბარათების შემოწმების პერიოდშიც.

მუხლი 19. ბარათის დახურვის წესი

1. საგადასახადო წლის დამთავრების შემდეგ დეკემბრის თვის ბოლო რიცხვში ყველა ოპერაციის მიხედვით გაკეთებული ჩანაწერის შემდეგ დაიხურება გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვისა და საგადასახადო ორგანოს ადმინისტრირებადი მოსაკრებლების ბარათები და გამოიყვანება „ანგარიშგების სალდო“ წლის შედეგების მიხედვით, კერძოდ: გამოანგარიშებული/დარიცხული, შემცირებული, გადახდილი, ჩათვლილი და უკან დაბრუნებული გადასახადის თანხების, აგრეთვე ჯარიმებისა და საურავების მიხედვით.

2. ბარათების დახურვა გადასახადების გადამხდელების მიხედვით ხდება ავტომატურად, შემდეგი წესით:

ა) ის ბარათები, რომლებზედაც არ ირიცხება დავალიანება ან ზედმეტობა საგადასახადო წლის დამთავრების შემდეგ დაიხურება და გაკეთდება ჩანაწერი „შედეგი წლის ბოლოსათვის“, ამავდროულად გაიხსნება ახალი ბარათი და გაკეთდება ჩანაწერი „მიმდინარე წლის ათვლის სათავე“;

ბ) დავალიანების ან ზედმეტად გადახდილი თანხების ნაშთების არსებობის შემთხვევაში ბარათზე გაკეთდება ჩანაწერი „შედეგი წლის ბოლოსათვის,“ ჩაიწერება ნაშთები, რომელიც გადაიტანება მომავალი საგადასახადო წლისათვის გახსნილ ახალ ბარათებში და გაკეთდება ჩანაწერი „მიმდინარე წლის ათვლის სათავე“.

3. გარდა ამ მუხლის პირველ პუნქტში აღნიშნული შემთხვევისა, ბარათი იხურება:

ა) იურიდიული პირის ლიკვიდაციისას (მათ შორის – რეორგანიზაციის შედეგად ლიკვიდაციისას);

ბ) ფიზიკური პირის გარდაცვალებისას, სასამართლოს მიერ უგზო-უკვლოდ დაკარგულად ან ქმედუუნაროდ აღიარებისას.

4. იურიდიულ პირთა ლიკვიდაციის (მათ შორის, რეორგანიზაციის შედეგად ლიკვიდაციის) შემთხვევაში ბარათებზე კეთდება შესაბამისი ჩანაწერი და მიეთითება ლიკვიდაციის დამადასტურებელი დოკუმენტის ნომერი და თარიღი.

5. სალიკვიდაციო გადაწყვეტილების მიღების შემდეგ ზედმეტობა გაუქმებულად ითვლება და გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ბარათზე ხორციელდება შესაბამისი ჩანაწერი. საწარმოს/ორგანიზაციის ლიკვიდაციის (მათ შორის, რეორგანიზაციის) სტატუსის მინიჭების შემდგომ პერიოდში ბარათზე, საჭიროების შემთხვევაში, ხორციელდება ოპერაციების ასახვა საბოლოო მიზნობრიობის გარკვევამდე.

6. საჯარო სამართლის იურიდიული პირისათვის და საბიუჯეტო ორგანიზაციისათვის დადგენილი წესით ლიკვიდირებულის სტატუსის მინიჭების შემდეგ, არსებული ზედმეტობა გაუქმებულად ითვლება და გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ბარათზე ხორციელდება შესაბამისი ჩანაწერი. ხოლო საგადასახადო დავალიანება საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 252-ე მუხლის მოთხოვნათა გათვალისწინებით ექვემდებარება ჩამოწერას უფლებამოსილი საგადასახადო ორგანოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილების საფუძველზე. საგადასახადო დავალიანება ჩამოწერილად ითვლება საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ან შემოსავლების სამსახურის ინდივიდუალურ ადმინისტრაციულ-სამართლებრივ აქტში (ბრძანებაში) მითითებული თარიღიდან.

7. საგადასახადო ორგანოს მიერ ფიზიკური პირის გარდაცვალების, სასამართლოს მიერ უგზო-უკვლოდ დაკარგულად ან ქმედუუნაროდ აღიარების შესახებ ინფორმაციის მიღების შემთხვევაში, მის ბარათზე რაიმე სახის გადასახადის ან გადასახდელის დარიცხვა აღარ ხორციელდება (გარდა დღგ-ისა, კერძოდ, საქონლის ნაშთს, რომელზედაც გადასახადის გადამხდელს მიღებული ჰქონდა დღგ-ის ჩათვლა და რომლის მიხედვითაც მიღებული ჩათვლების გაუქმება უნდა აისახოს ბარათზე, ასეთი ინფორმაციის არსებობის შემთხვევაში), ხოლო შემდგომი პერიოდების მიხედვით დარიცხული თანხები (მათ შორის – საურავი) ექვემდებარება გაუქმებას (გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც გრძელდება გარდაცვლილი პირის ეკონომიკური საქმიანობა).

8. იმ შემთხვევაში, თუ მემკვიდრე არ აგრძელებს გარდაცვლილი პირის ეკონომიკურ საქმიანობას საგადასახადო ორგანო მემკვიდრის და მამკვიდრებლის

პირადი აღრიცხვის ბარათებზე ახორციელებს შემდეგ ოპერაციებს:

ა) თუ მამკვიდრებელს გარდაცვალების თარიღისათვის ერიცხება საგადასახადო დავალიანება, ბარათების შემოწმების შედეგების გათვალისწინებით გარდაცვლილის ბარათზე არსებული საგადასახადო დავალიანება ნულდება უკუოპერაციებით და იგივე დავალიანება გადაიტანება მემკვიდრის პირადი აღრიცხვის ბარათებზე სამკვიდროს მიღების თარიღით, გარდაცვალების თარიღიდან სამკვიდროს მიღების თარიღამდე საურავის დარიცხვის გარეშე;

ბ) თუ მამკვიდრებელს გარდაცვალების თარიღისათვის ერიცხება – ზედმეტად გადახდილი თანხა ბარათების შემოწმების შედეგების გათვალისწინებით და მემკვიდრე არ ითხოვს ზედმეტობის დაბრუნებას ან/და მომავალ საგადასახადო ვალდებულებათა ანგარიშში ჩათვლას, გარდაცვლილის ბარათზე არსებული ზედმეტად გადახდილი თანხა ნულდება უკუოპერაციით;

გ) თუ მამკვიდრებელს გარდაცვალების თარიღისათვის ერიცხება ზედმეტად გადახდილი თანხა ბარათების შემოწმების შედეგების და შედეგებში დაფიქსირებული ხარვეზების გათვალისწინებით და მემკვიდრე ითხოვს მისთვის დაბრუნებას ან/და მომავალ საგადასახადო ვალდებულებათა ანგარიშში ჩათვლას, საგადასახადო ორგანო ვალდებულია გარდაცვლილის ბარათზე არსებული ზედმეტად გადახდილი თანხა გაანულოს უკუოპერაციით და მემკვიდრეობის მიღების თარიღით გადაიტანოს იმავე სახით მემკვიდრის პირადი აღრიცხვის ბარათზე. ამასთან, მემკვიდრის ბარათზე ზედმეტად გადახდილი თანხის გადატანა შესაძლებელია შეჩერებულ იქნეს ბარათების შედეგებში დაფიქსირებული ხარვეზების გამოსწორებამდე.

9. იმ შემთხვევაში, თუ მემკვიდრე აგრძელებს გარდაცვლილი პირის ეკონომიკურ საქმიანობას საგადასახადო ორგანო ამავე მუხლის მე-8 პუნქტის გათვალისწინებით, მემკვიდრის და მამკვიდრებლის პირადი აღრიცხვის ბარათებზე ახორციელებს შემდეგ ოპერაციებს:

ა) თუ მამკვიდრებელს გარდაცვალების თარიღისათვის ერიცხება საგადასახადო დავალიანება ან/და დავალიანება წარმოიშობა გარდაცვალებამდე ან გარდაცვალების მერე წარმოდგენილი საგადასახადო დეკლარაციებით და მიმდინარე გადასახდელებით ბარათების შემოწმების შედეგების გათვალისწინებით, რომელთა დარიცხვის სავადო თარიღი გარდაცვალების შემდგომია, გარდაცვლილის ბარათზე არსებული საგადასახადო დავალიანება ნულდება უკუოპერაციებით და იგივე დავალიანება გადაიტანება მემკვიდრის პირადი აღრიცხვის ბარათებზე გარდაცვალების თარიღით, ხოლო გარდაცვალების თარიღის შემდეგ არსებული გარდაცვალებამდე ან გარდაცვალების მერე წარმოდგენილი საგადასახადო

დეკლარაციებით და მიმდინარე გადასახდელებით ასახული მონაცემები გადაიტანება მამკვიდრებლის ბარათზე არსებული სავადო თარიღების მიხედვით, მათ შორის გადაიტანება გარდაცვლილის სახელით გარდაცვალების შემდეგ განხორციელებული საბიუჯეტო გადარიცხვები;

ბ) თუ მამკვიდრებელს გარდაცვალების თარიღისათვის ერიცხება ზედმეტად გადახდილი თანხა ბარათების შემოწმების შედეგების გათვალისწინებით და მემკვიდრე არ ითხოვს მისთვის დაბრუნებას ან/და მომავალ საგადასახადო ვალდებულებათა ანგარიშში ჩათვლას, გარდაცვლილის ბარათზე არსებული სალდირებული ზედმეტად გადახდილი თანხა ნულდება უკუოპერაციებით, მათ შორის გარდაცვალების თარიღის შემდგომი სავადოთი ასახული ოპერაციები, გარდაცვლილის სახელით გარდაცვალების შემდეგ განხორციელებული საბიუჯეტო გადარიცხვების ჩათვლით;

გ) თუ მამკვიდრებელს გარდაცვალების თარიღისათვის ერიცხება ზედმეტად გადახდილი თანხა ბარათების შემოწმების შედეგების და შედეგებში დაფიქსირებული ხარვეზების გათვალისწინებით და მემკვიდრე ითხოვს მისთვის დაბრუნებას ან/და მომავალ საგადასახადო ვალდებულებათა ანგარიშში ჩათვლას, საგადასახადო ორგანო ვალდებულია გარდაცვლილის ბარათზე არსებული ზედმეტად გადახდილი თანხა გაანულოს უკუოპერაციებით და იმავე თარიღით გადაიტანოს იმავე სახით მემკვიდრის პირადი აღრიცხვის ბარათზე, მათ შორის გარდაცვალების თარიღის შემდგომი სავადოთი ასახული ოპერაციები, გარდაცვლილის სახელით გარდაცვალების შემდეგ განხორციელებული საბიუჯეტო გადარიცხვების ჩათვლით. ამასთან, მემკვიდრის ბარათზე ზედმეტად გადახდილი თანხის გადატანა შესაძლებელია შეჩერებულ იქნეს ბარათების შედეგებში დაფიქსირებული ხარვეზების გამოსწორებამდე;

დ) თუ მამკვიდრებელს გარდაცვალების თარიღისათვის არ ერიცხება საგადასახადო დავალიანება ან/და დავალიანება არ წარმოიშობა გარდაცვალების შემდეგ, გარდაცვალებამდე წარმოდგენილი საგადასახადო დეკლარაციებით და მიმდინარე გადასახდელებით, რომელთა დარიცხვის სავადო თარიღი გარდაცვალების შემდგომია, მაგრამ დავალიანება წარმოშობილი იქნება შემდგომ გამოვლენილი შეუსრულებელი საგადასახადო ვალდებულებით, საგადასახადო ორგანო განახორციელებს ამავე მუხლის მე-9 პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებულ პროცედურებს.

მუხლი 20. ბარათის წარმოება საწარმოს (ორგანიზაციის) რეორგანიზაციის შემთხვევაში

1. საწარმოს (ორგანიზაციის) რეორგანიზაციის შემთხვევაში, ბარათების შემოწმების შემდეგ, რეორგანიზებული საწარმოს (ორგანიზაციის) ბიუჯეტში გადასახდელის ანგარიშების სალდო გადაიტანება ახლად შექმნილი უფლებამონაცვლე საწარმოს (ორგანიზაციის) ბარათზე რეორგანიზაციის თარიღით (რეორგანიზაციის თარიღის ათვლა მოხდება შესაბამისი მარეგისტრირებული ორგანოს უფლებამოსილი პირის მიერ სათანადო ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის გამოცემის თარიღიდან). რეორგანიზებული საწარმოს (ორგანიზაციის) ბარათზე ზედმეტობის არსებობის შემთხვევაში აღნიშნული ზედმეტობა უფლებამონაცვლე საწარმოს (ორგანიზაციის) ბარათზე მოქმედებს სალდოს გადატანის თარიღიდან. რეორგანიზებული პირის რამდენიმე უფლებამონაცვლის არსებობის შემთხვევაში „სალდო“, დავალიანების ან ზედმეტობის სახით, განაწილება ამ უფლებამონაცვლეებს შორის მათი წილის შესაბამისად. თითოეული მათგანის წილი განისაზღვრება გამყოფი ბალანსით ან სხვა გადამცემი აქტით.

2. რეორგანიზაციის დამთავრების შემდეგ გამოიყვანება ბიუჯეტთან ანგარიშსწორების სალდო, დაიხურება ბარათი უკუოპერაციებით (განუღდება) და გაკეთდება ჩანაწერი „დავალიანება (ზედმეტობა) გადატანილია უფლებამონაცვლე ორგანიზაციის ბარათზე“, მიეთითება მისი საიდენტიფიკაციო ნომერი.

3. უფლებამონაცვლე საწარმოს (ორგანიზაციის) ბარათზე გადაიტანება რეორგანიზებული საწარმოს (ორგანიზაციის) ანგარიშების სალდო, დავალიანება (ზედმეტობა) და კეთდება ჩანაწერი: „გადმოტანილია რეორგანიზებული საწარმოს (ორგანიზაციის) ბარათიდან“ და მიეთითება რეორგანიზებული ორგანიზაციის საიდენტიფიკაციო ნომერი.

4. უფლებამონაცვლე საწარმოს (ორგანიზაციის) ბარათზე გადაიტანება რეორგანიზებული საწარმოს (ორგანიზაციის) დროებითი აღრიცხვის ბარათზე ანგარიშების სალდო და კეთდება ჩანაწერი: „გადმოტანილია რეორგანიზებული საწარმოს (ორგანიზაციის) ბარათიდან“ და მიეთითება რეორგანიზებული ორგანიზაციის საიდენტიფიკაციო ნომერი.

მუხლი 21. ზედმეტად ან შეცდომით გადახდილი თანხების ასახვის და დაბრუნების წესი

1. თუ გადასახადის გადამხდელის გადახდილი თანხა აღემატება დარიცხული გადასახადების ან/და სანქციების თანხას ითვლება, რომ გადასახადის გადამხდელს გააჩნია ზედმეტად გადახდილი თანხები.

2. საგადასახადო ორგანო გადასახადის გადამხდელის მოთხოვნის წარდგენის

საფუძველზე ამ მოთხოვნის წარდგენიდან არაუგვიანეს 1 თვისა უბრუნებს გადასახადის გადამხდელს ზედმეტად გადახდილ თანხას.

3. გადასახადის გადამხდელის მიერ ზედმეტად გადახდილი თანხის დაბრუნება ხორციელდება საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 63-ე მუხლით და „ბიუჯეტის შემოსულობების აღრიცხვა-ანგარიშგებისა და ანგარიშსწორების განხორციელებისა და ბიუჯეტში ზედმეტად ან შეცდომით გადახდილი შემოსულობის თანხის დაბრუნების, აღრიცხვისა და ანგარიშგების შესახებ” საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2009 წლის 30 დეკემბრის №916 ბრძანებით დადგენილი ნორმების შესაბამისად.

4. ზედმეტად გადახდილი თანხის დაბრუნების მიზნით საგადასახადო ორგანო ახორციელებს ამ მეთოდური მითითების მე-18 მუხლით გათვალისწინებულ პროცედურებს (გარდა ავტომატური დაბრუნების შემთხვევებისა), რის შემდეგაც აფორმებს დასკვნას ზედმეტობის არსებობის შესახებ დანართი №9 ფორმის შესაბამისად.

5. ზედმეტად გადახდილი თანხის დაბრუნების დროს გათვალისწინებული უნდა იქნეს საგადასახადო ორგანოსათვის გადასახადის გადამხდელის მოთხოვნის წარდგენის ხანდაზმულობის ვადა, რომელიც აითვლება გადასახადის ან/და სანქციის ზედმეტად გადახდილი თანხის დაბრუნების უფლების წარმოშობის კალენდარული წლის დასრულებიდან.

მაგალითი 1.

გადასახადის გადამხდელის მიერ წარმოდგენილი იქნა 2012 წლის წლიური მოგების გადასახადის დეკლარაცია, რომლის საფუძველზეც 2012 წელს გადახდილი მიმდინარე გადასახდელები, 10 000 ლარი, პირადი აღრიცხვის ბარათზე აისახება ზედმეტად გადახდილად 31.03.2013 წლის სავადოთი.

მოცემულ შემთხვევაში

ზედმეტად გადახდილი თანხის დაბრუნების ხანდაზმულობის ვადა აითვლება დაბრუნების უფლების წარმოშობის (31.03.2013 წელი) კალენდარული წლის დასრულებიდან, 2014 წლიდან.

მაგალითი 2.

2011 წლის დამატებით დარიცხული თანხების გადაანგარიშება (შემცირება) მოხდა 2015 წელს. თუ დამატებით დარიცხული თანხა გადახდილი იყო ან დაფარულია ჩათვლის შედეგად 2011 წელს, დარიცხული თანხის შემცირების შედეგად გადახდილი თანხა აისახება ზედმეტად გადახდილად 2015 წელს.

მოცემულ შემთხვევაში

ზედმეტად გადახდილი თანხის დაბრუნების ხანდაზმულობის ვადა აითვლება დაბრუნების უფლების წარმოშობის (2015 წელი) კალენდარული წლის დასრულებიდან, 2016 წლიდან.

მაგალითი 3.

2014 წლის ნოემბრის თვეში გადასახადის გადამხდელს ჩათვლილი აქვს 2011 წლის იმპორტის გადასახადის დეკლარაციის მიხედვით კუთვნილი დღგ-ის თანხა 10 000 ლარის ოდენობით.

მოცემულ შემთხვევაში

ზედმეტად გადახდილი თანხის დაბრუნების ხანდაზმულობის ვადა აითვლება დაბრუნების უფლების წარმოშობის (2014 წელი) კალენდარული წლის დასრულებიდან, 2015 წლიდან.

მაგალითი 4.

2014 წელს გადასახადის გადამხდელმა დააზუსტა 2011 წლის დღგ-ის გადასახადის დეკლარაცია და ჩასათვლელი თანხა გაიზარდა 10 000 ლარის ოდენობით (ჩაითვალა 2011 წლის საბაჟო დეკლარაციის მიხედვით დღგ-ის თანხა).

მოცემულ შემთხვევაში

ზედმეტად გადახდილი თანხის დაბრუნების ხანდაზმულობის ვადა აითვლება დაბრუნების უფლების წარმოშობის (2014 წელი) კალენდარული წლის დასრულებიდან, 2015 წლიდან.

მაგალითი 5.

გადასახადის გადამხდელს 2012 წლის 01 იანვრის მდგომარეობით ერიცხება ზედმეტობა 1000

ლარის ოდენობით. 2012 წლის იანვრის თვის დღგ-ის დეკლარაციით დაერიცხა 1000 ლარი,

15.02.2012 წლის სავადოთი. ასევე, 15.02.2012 წელს გადახდილ იქნა 1000 ლარი.

მოცემულ შემთხვევაში

ვინაიდან 2012 წლის დღგ-ის დეკლარაციით დარიცხული 1000 ლარი დაიფარება 2012 წლის 01 იანვრის მდგომარეობით არსებული ზედმეტობის შედეგად, შესაბამისად 15.02.2012 წელს გადახდილი 1000 ლარის როგორც ზედმეტად გადახდილი თანხის დაბრუნების ხანდაზმულობის ვადა აითვლება დაბრუნების უფლების წარმოშობის (15.02.2012 წელი) კალენდარული წლის დასრულებიდან, 2013

წლიდან.

მაგალითი 6.

გადასახადის გადამხდელს 2010 წელს გადახდილი ჰქონდა 500 ლარი საშემოსავლო გადასახადში. 2015 წლის 25 მარტს გადახდილი აქვს 600 ლარი. 2015 წლის 1 აპრილს დაერიცხა 700 ლარი. 2016 წელს გადასახადის გადამხდელმა შემოიტანა 400 ლარის დაბრუნების მოთხოვნა.

მოცემულ შემთხვევაში

დარიცხული გადასახადი იფარება ქრონოლოგიურად განხორციელებული გადახდების მიხედვით, ანუ 2015 წლის დარიცხვა დაიფარება ჯერ თავდაპირველი (2010 წლის) გადახდის 500 ლარის ხარჯზე, ხოლო დარჩენილი ნაწილი 200 ლარი კი 2015 წელს გადახდილი თანხის ხარჯზე. დარჩენილი ზედმეტად გადახდილი თანხის (400 ლარის) დაბრუნების ხანდაზმულობის ვადა აითვლება დაბრუნების უფლების წარმოშობის (2015 წელი) კალენდარული წლის დასრულებიდან, 2016 წლიდან.

6. საწარმოს/ორგანიზაციის რეორგანიზაციამდე მის მიერ ზედმეტად გადახდილი თანხას საგადასახადო ორგანო ჩათვლის ამ საწარმოს/ორგანიზაციის უფლებამონაცვლის მიერ რეორგანიზებული საწარმოს/ორგანიზაციის გადასახდელი სხვა გადასახადების (მათ შორის – სანქციების) ვალდებულებათა ანგარიშში საერთო თანხის პროპორციულად ან უბრუნდება უფლებამონაცვლეს საგადასახადო კოდექსით დადგენილი წესით.

7. შეცდომით ითვლება შენატანები, რომელთა ბარათზე განთავსება მიღებული საგადამხდლო დოკუმენტებით შეუძლებელია, კერძოდ:

ა) უზუსტობაა დაშვებული გადასახადის გადამხდელის საიდენტიფიკაციო ნომრის მითითებაში;

ბ) ბანკის ან ცალკეული სახის საბანკო ოპერაციების განმახორციელებელი ორგანიზაციების მიერ, შეცდომით, ორჯერ არის ჩარიცხული გადასახადის თანხები;

გ) სხვა შემთხვევებში არასწორედ გადახდილი თანხები.

8. შეცდომით ჩარიცხული თანხების დოკუმენტაციის კუთვნილების გარკვევის შემდეგ წარმოებს მისი პირადი აღრიცხვის ბარათზე განაწილება.

9. გადასახადის გადამხდელის მიერ სხვა პირის საგადასახადო ვალდებულების დასაფარავად თანხის გადახდის შემთხვევაში, გადასახადის გადამხდელის ან/და საბანკო დაწესებულების წერილობითი დასტურის

საფუძველზე, ხორციელდება გადასახადის კუთვნილების გარკვევა და ბარათზე სათანადო კორექტირება.

10. თუ გადასახადის გადამხდელის გადახდილი თანხა აღემატება აღიარებული საგადასახადო დავალიანების თანხას, საგადასახადო ორგანო ზედმეტად გადახდილ თანხას შემდგომ დარიცხული და აღიარებული საგადასახადო დავალიანების დასაფარავად მიმართავს. ზედმეტობის გადატანა სხვა გადასახადის ან/და სანქციის ანგარიშში ხორციელდება პროგრამულად, რომლის განხორციელება არ საჭიროებს გადასახადის გადამხდელის მხრიდან რაიმე სახის განცხადების წარდგენას საგადასახადო ორგანოში.

11. საგადასახადო ორგანოს უფლებამოსილი პირის მიერ დოკუმენტებში მითითებული თანხის ბარათზე არასწორი გატარების გამო დაშვებული შეცდომის გასწორება წარმოებს შემდეგი წესით:

ა) აუცილებელი წესით წარმოებს საგადამხდელო დოკუმენტების რეკვიზიტების შედარება დარიცხვის დოკუმენტებთან;

ბ) ბიუჯეტის შემოსულობების შესახებ შეცდომით განხორციელებული ჩანაწერის დადასტურების შემთხვევაში, რომელიც საჭიროებს შესაბამისად ბარათის ჩანაწერის ცვლილებას, წარმოებს ბარათის შესაბამის გრაფაში ადრე გაკეთებული ჩანაწერის „უკუოპერაციით გასწორება“ საბოლოო მონაცემებიდან გამორიცხვის გზით. გრაფაში „ოპერაციის შინაარსი“ კეთდება შესაბამისი ჩანაწერი შეცდომის გასწორების თარიღის მითითებით.

12. საგადასახადო ორგანოს უფლებამოსილი პირი, გადასახადის გადამხდელის მიერ წარმოდგენილი საგადახდო დავალების საფუძველზე ან/და საბანკო დაწესებულების დადასტურების შემთხვევაში, შემდგომში სათანადო პროცედურების ჩასატარებლად ახორციელებს შეცდომით ჩათვლილ ბიუჯეტში განხორციელებულ გადახდების კუთვნილების გარკვევას.

13. ფიზიკურ პირს, რომელიც არ არის ვალდებული წარადგინოს დეკლარაცია მიღებული შემოსავლებისა და გადახდილი თანხების შესახებ, შეუძლია წარადგინოს იგი საგადასახადო ორგანოში აღნიშნული გადასახადის თანხის გადაანგარიშებისა და მისი ანაზღაურების მოთხოვნით.

14. არარეზიდენტ პირს, რომელიც საქართველოში არსებული წყაროდან იღებს საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 134-ე მუხლის პირველი ნაწილის „გ“-„ე“ ქვეპუნქტებით განსაზღვრულ შემოსავლებს და იბეგრება გადახდის წყაროსთან, უფლება აქვს საგადასახადო ორგანოს საანგარიშო წლის მომდევნო წლის პირველ აპრილამდე, წარუდგინოს საგადასახადო დეკლარაცია დაკავებული გადასახადის გადაანგარიშებისა და დაბრუნების მოთხოვნით.

15. საგადასახადო აგენტმა (დამქირავებელმა), რომელსაც დაქირავებულმა პირმა წარუდგინა შემოსავლების სამსახურის მიერ საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 82-ე მუხლით დადგენილი შეღავათით სარგებლობის შესახებ ცნობა და მიუხედავად აღნიშნულისა ფიზიკურ პირს ხელფასის სახით განაცემზე ზედმეტად (შეცდომით, არასწორად) დაუკავა საშემოსავლო გადასახადი, ვალდებულია მოახდინოს კუთვნილი საშემოსავლო გადასახადის გადაანგარიშება, აუნაზღაუროს ფიზიკურ პირს ზედმეტად გადახდილი თანხა და საგადასახადო ორგანოში შესაბამისი საანგარიშო პერიოდის (პერიოდების) მიხედვით წარადგინოს დეკლარაცია ფიზიკურ პირზე გადახდილი თანხების და დაკავებული საშემოსავლო გადასახადის ოდენობის შესახებ, სათანადოდ კორექტირებული.

16. იმ შემთხვევაში, თუ ობიექტური მიზეზების გამო შეუძლებელია საგადასახადო აგენტის მიერ, ზედმეტად (შეცდომით, არასწორად) დაკავებული საშემოსავლო გადასახადის დაბრუნება (ფიზიკურმა პირმა შეწყვიტა მუშაობა იმ საწარმოში, სადაც მას არ ჰქონდა გავრცელებული კანონმდებლობით გათვალისწინებული შეღავათი. საწარმო, სადაც ფიზიკური პირი დაქირავებით მუშაობდა ლიკვიდირებულია, აღარ ფუნქციონირებს და ა.შ.), მაშინ ფიზიკური პირისათვის ზედმეტად დაკავებული საშემოსავლო გადასახადის დაბრუნება უნდა განხორციელდეს საქართველოს საგადასახადო კოდექსის 153-ე მუხლის მე-4 ნაწილის შესაბამისად, საგადასახადო ორგანოში დეკლარაციის წარდგენის გზით. ამასთან, დაცული უნდა იქნეს ზედმეტად გადახდილი თანხის გამოვლენის ხანდაზმულობის ვადა.

17. საგადასახადო ორგანო აწარმოებს გადასახადის გადამხდელის მიერ საგადასახადო ორგანოსათვის წარდგენილ „გადასახადის გადამხდელის მოთხოვნის“ სარეგისტრაციო ჟურნალის თანახმად, დანართი №10-ის ფორმისა.

მუხლი 22. გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ბარათის მიხედვით საგადასახადო შემოსავლების ინფორმაციის დამუშავება

1. საქართველოს საგადასახადო კოდექსით დადგენილი გადასახადების ბიუჯეტში გადახდისას საგადახდო დავალებებში არ მიეთითება გადასახადის განმსაზღვრელი კოდი.

2. გადახდილი თანხების შესახებ ინფორმაცია ხაზინიდან მიეწოდება შემოსავლების სამსახურს, რომელიც ცალკეული გადასახადის გადამხდელის მიერ გადახდილ თანხას განაწილებს ამ გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ბარათზე არსებული ვალდებულებების მიხედვით.

3. გადახდილი თანხის ბარათზე არსებულ აღიარებულ საგადასახადო

ვალდებულებებზე განაწილება მოხდება საგადასახადო კანონმდებლობით დადგენილი თანმიმდევრობით – გადასახადის თანხა, ჯარიმა და საურავი.

4. ძირითადი გადასახადების მიხედვით აღიარებული დავალიანების არსებობის შემთხვევაში, რომელთა წარმოშობა მოხდა ერთ კალენდარულ დღეს, გადახდილი თანხის მიკუთვნება უნდა მოხდეს იმ გადასახადის სახეზე, რომლის დარიცხვაც დროში უფრო ადრე მოხდა.

5. ხაზინიდან გადახდილი თანხების შესახებ მიღებული ინფორმაციით გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ბარათის მიხედვით, ყოველდღიური შესრულების მიზნებისათვის ვალდებულებების აღრიცხვა უნდა განხორციელდეს სამუშაო დღის 18 საათამდე, შესაბამისად, ამ ვადამდე დაფიქსირებულ ვალდებულებებზე მოხდება გადახდილი თანხების განაწილება. აღნიშნული დროის შემდეგ დეკლარირებული/დარიცხული ვალდებულებები შესრულების მიზნებისათვის აღრიცხება შემდეგ სამუშაო დღეს.

6. იმ შემთხვევაში, თუ პირს ერიცხება საგადასახადო ვალდებულება რამდენიმე გადასახადში და გადაიხადა თანხა, რომელიც საკმარისი არ არის გადასახადების მიხედვით არსებული დავალიანების დასაფარავად, თანხის განაწილება მოხდება ცალკეული გადასახადის ვალდებულების წარმოშობის ვადის მიხედვით. შესაბამისად, გადახდილი თანხით პირველად დაიფარება უფრო ადრე წარმოშობილი ვალდებულება. ანალოგიური თანმიმდევრობით მოხდება სანქციაში არსებული ვალდებულების დაფარვა. გადასახადის, ჯარიმისა და საურავის მიხედვით ბარათზე არსებული ვალდებულების დაფარვით განისაზღვრება ცალკეული გადასახადის გადამხდელის მიერ გადახდილი თანხები. შესაბამისად, გადასახადის გადამხდელის ბარათებზე ვალდებულების მიხედვით თანხების გადანაწილება წარმოადგენს დღის შერულებას.

7. იმ შემთხვევაში, თუ გადასახადის გადამხდელი გადაიხდის თანხას და მას ბარათზე არ გააჩნია ვალდებულება, გადახდილი თანხა აისახება ბარათზე მე-9 სვეტში, ხოლო დღის შესრულებაში სხვა გადასახადებში. შემდგომში, თუ გადასახადის გადამხდელს წარმოექმნა საგადასახადო ვალდებულება მისი დაფარვა მოხდება ზედმეტობიდან, ანუ შესაბამისი დღის შესრულებაში მინუსი ნიშნით აისახება სხვა გადასახადები და იმავე თანხით პლიუსი ნიშნით გამოჩნდება შესაბამის გადასახადში.

8. იმ შემთხვევაში, თუ გადასახადის გადამხდელი დააზუსტებს დეკლარაციას და ჩააბარებს დეკლარაციას შემცირებული ვალდებულებით, რომლის შედეგი აისახება პირადი აღრიცხვის ბარათის მე-7 სვეტში, ამასთან, ამ მომენტისათვის გადასახადის გადამხდელს შესაბამის გადასახადის სახეში არ გააჩნია საგადასახადო

ვალდებულება, შესრულებაში ეს ოპერაცია აისახება შემდეგი სახით: შესაბამის გადასახადში თანხა უნდა აისახოს მინუს ნიშნით, ხოლო სხვა გადასახადებში აისახება იგივე თანხა პლიუს ნიშნით. და პირიქით, იმ შემთხვევაში, თუ გადასახადის გადამხდელი დააზუსტებს დეკლარაციას და ჩააბარებს დეკლარაციას გაზრდილი ვალდებულებით, რომლის შედეგი აისახება პირადი აღრიცხვის ბარათის მე-5 სვეტში, ამასთან, გადასახადის გადამხდელს სხვა გადასახადში გააჩნია ზედმეტობა, შესრულებაში ეს ოპერაცია აისახება შემდეგი სახით: შესაბამის გადასახადში თანხა აისახება პლიუს ნიშნით, ხოლო სხვა გადასახადებში აისახება იგივე თანხა მინუს ნიშნით.

9. ხაზინის ანგარიშზე თანხების ჩარიცხვის შემდგომ ხაზინას შემოსავლების სამსახური უგზავნის ინფორმაციას საქართველოს ფინანსთა მინისტრის მიერ დადგენილი წესით განსაზღვრული გადასახადების ჭრილში.

10. ყოველდღიურ შესრულებაში ქონების გადასახადის და საშემოსავლო გადასახადის კუთვნილ თანხებზე სახაზინო სამსახურისთვის კეთდება ცალკე ინფორმაცია, რომელშიც ჩარიცხული თანხები გაშიფრულია სახელმწიფო ბიუჯეტის, აჭარის და აფხაზეთის ა.რ. და ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულ(ებ)ის მიხედვით.

11. არასაგადასახადო (რომელთა ადმინისტრირებას ახორციელებს საგადასახადო ორგანო) ვალდებულებებისა და შემოსავლების დამუშავება და აღრიცხვა წარმოებს დამოუკიდებლად, თითოეულისათვის დადგენილი სახაზინო კოდების მიხედვით.

მუხლი 23. გარდამავალი დებულებები

1. ამ მეთოდური მითითებით განსაზღვრულ პირადი აღრიცხვის ბარათებზე 2015 წლის 31

დეკემბრის მდომარეობით ნაშთების გადმოტანა ხორციელდება შემდეგი წესით:

ა) 2015 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით უნდა განხორციელდეს შემდეგი სახის ოპერაციები:

ა.ა) უნდა გაერთიანდეს ცალკეული გადასახადის ბარათზე არსებული საურავის თანხები, ყველა გადასახადზე რიცხული ფინანსური ჯარიმის თანხები. გამოყვანილ იქნეს ჯარიმის და საურავის ნაშთები;

ა.ბ) გაერთიანდეს უკუდაბეგვრის დღგ-ისა და დღგ-ის ბარათები. შესაბამისად, მოხდება ამ ბარათებზე არსებული ზედმეტობისა და დავალიანების გადახურვა, გამოყვანილ იქნეს დღგ-ის გადასახადის ნაშთი;

ა.გ) გაერთიანდეს აქციზური მარკებისა და აქციზის ბარათები. შესაბამისად,

მოხდება ამ ბარათებზე არსებული ზედმეტობისა და დავალიანების გადახურვა, გამოყვანილ იქნეს აქციზის გადასახადის ნაშთი;

ა.დ) გაერთიანდეს საშემოსავლო გადასახადის და სპეც. საშემოსავლო (დაუბეგრავი მინიმუმი) გადასახადის ბარათები. შესაბამისად, მოხდება ამ ბარათებზე არსებული ზედმეტობისა და დავალიანების გადახურვა, გამოყვანილ იქნეს საშემოსავლო გადასახადის ნაშთი;

ა.ე) გაერთიანდეს საბაჟო მოსაკრებლის ნაშთები იმპორტის გადასახადის ბარათთან. შესაბამისად, მოხდება ამ ბარათებზე არსებული ზედმეტობისა და დავალიანების გადახურვა, გამოყვანილ იქნეს იმპორტის გადასახადის ნაშთი;

ა.ვ) გაერთიანდეს ერთ საგადასახადო ვალდებულებაში (სხვა გადასახადები) გაუქმებული გადასახადების ბარათზე დარჩენილი ძირითადი გადასახადებისა და ზედმეტობების მიხედვით რიცხული გაუქმებულ გადასახადებში არსებული საგადასახადო ვალდებულებები (დავალიანებები);

ა.ზ) პირადი აღრიცხვის ბარათებზე დამატებით დარიცხული თანხები, რომლებზეც მიმდინარეობს დავები, საჩივრების პროგრამაში არსებული ინფორმაციის საფუძველზე, ავტომატურად გადაიტანება გადასახადის გადამხდელის დროებითი აღრიცხვის ბარათზე;

ა.თ) ადმინისტრირების დეპარტამენტმა უნდა მოახდინოს გაფორმებული და დაუსრულებელი (მიმდინარე) საგადასახადო შეთანხმებების გამიჯვნა და ამ შეთანხმებით გათვალისწინებული დავალიანების თანხები აღრიცხოს დროებით აღრიცხვის ბარათზე;

ბ) ამ პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტით განსაზღვრული პროცედურების განხორციელების შემდეგ ბარათზე არსებული ნაშთები (ძირითადი დავალიანების თანხები და ზედმეტობები) უნდა გასაღდოვდეს, ანუ ზედმეტობით გადაიფარება ძირითადი დავალიანება. საგადასახადო ვალდებულებების გასაღდოება უნდა მოხდეს ცალ-ცალკე ბიუჯეტის დონეებზე სახელმწიფო და ადგილობრივი ბიუჯეტის კუთვნილი გადასახადებით, კერძოდ:

სახელმწიფო ბიუჯეტი

დღგ

აქციზი

მოგების გადასახადი

საშემოსავლო გადასახადი (გარდა აჭარის ა.რ. რეგისტრირებული გადასახადის გადამხდელისა)

იმპორტის გადასახადი

სხვა გადასახადები (გაუქმებული გადასახადები)

ადგილობრივი ბიუჯეტი

ქონების გადასახადი

მიწა-სასოფლო

მიწა-არასასოფლო

საშემოსავლო გადასახადი (აჭარის ა.რ. რეგისტრირებული გადასახადის გადამხდელებისა)

გ) სახელმწიფო ბიუჯეტის ძირითადი გადასახადების მიხედვით საგადასახადო ვალდებულებების გასაღდოება უნდა მოხდეს შემდეგი წესით: თუ რომელიმე გადასახადში არსებობს ზედმეტობა, რომელიც საკმარისი არ არის ძირითადი გადასახადის სახეებში დავალიანების დასაფარავად, ზედმეტობის განაწილება ხდება დავალიანებაში ცალკეული გადასახადის პროპორციის გათვალისწინებით.

მაგალითი 1:

შპს „ელიტას“ აქვს ზედმეტობა სულ 1000 ლარი, მათ შორის დღგ – 500 ლარი და მოგების გადასახადში – 500 ლარი. ასევე, გადასახადის გადამხდელს აქვს დავალიანება სულ 1500 ლარი, მათ შორის აქციზი – 500 ლარი, საშემოსავლო გადასახადი – 600 ლარი და იმპორტის გადასახადი – 400 ლარი. (შენიშვნა: აქციზის, საშემოსავლო და იმპორტის გადასახადების მიხედვით დავალიანებაში პროპორციული წილებია შესაბამისად: აქციზის გადასახადი – 33,3% $((500:1500) \times 100)$; საშემოსავლო გადასახადი - 40% $((600:1500) \times 100)$ და იმპორტის გადასახადი – 26,7% $((400:1500) \times 100)$).

მოცემულ პირობებში:

ახალ პირადი აღრიცხვის ბარათზე გადმოვა საგადასახადო ვალდებულება სულ 500 ლარი, მათ შორის აქციზი – 166,5 ლარი $(500 \times 33,3\%)$, საშემოსავლო გადასახადი – 200 ლარი $(500 \times 40\%)$, იმპორტის გადასახადი – 133,5 ლარი $(500 \times 26,7\%)$.

გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ბარათზე ოპერაციები გატარდება შემდეგი სახით: ბარათის პირველ სვეტში ჩაიწერება 2015 წლის 31 დეკემბერი, მე-2 სვეტში – აქციზი, საშემოსავლო გადასახადი და იმპორტის გადასახადი ცალ-ცალკე, მე-3 სვეტში – ნაშთის გადმოტანა, მე-5 სვეტში – შესაბამისი გადასახადების გასწვრივ გადმოტანილი საგადასახადო ვალდებულება.

დ) ამ პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტით განსაზღვრული პრინციპით გასაღდოვდება ადგილობრივი გადასახადები;

ე) გასაღდოების პრინციპით უნდა მოხდეს ცალკეული გადასახადის ბარათებზე და ცალკე ბარათებზე არსებული ჯარიმის, ზედმეტობის და

დავალიანების თანხების გაერთიანება. ჯარიმის დავალიანების ან ზედმეტობის გადმოტანა უნდა მოხდეს ერთი ციფრით. ამავე პრინციპით მოხდება ბარათზე საურავის გადმოტანა და აღრიცხვა;

ვ) იმ შემთხვევაში, თუ საერთო-სახელმწიფოებრივი გადასახადების მიხედვით ზედმეტად გადახდილი თანხის ოდენობა აღემატება გადასახადების მიხედვით არსებულ საგადასახადო დავალიანებას, ზედმეტად გადახდილი თანხებით პირველ რიგში უნდა დაიფაროს ადგილობრივი გადასახადების ძირითადი დავალიანება ადგილობრივი გადასახადების სახეების მიმართ (ამ შემთხვევაში ადგილობრივი ბიუჯეტის ტერიტორიული ერთეულების მიხედვით განაწილება მხედველობაში არ მიიღება) ცალკეული გადასახადის მიხედვით ვალდებულებ(ებ)ის, 2016 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით, პროპორციის გათვალისწინებით; და პირიქით, თუ ადგილობრივი გადასახადების მიხედვით ზედმეტად გადახდილი თანხის ოდენობა აღემატება გადასახადების მიხედვით არსებულ ძირითად საგადასახადო დავალიანებას, ზედმეტად გადახდილი თანხებით პირველ რიგში უნდა დაიფაროს სახელმწიფო ბიუჯეტის გადასახადების ძირითადი დავალიანება ცალკეული გადასახადის მიხედვით ვალდებულების პროპორციის გათვალისწინებით. ამ გადაფარვის შედეგად დარჩენილი ზედმეტად გადახდილი თანხებით პირველ რიგში უნდა დაიფაროს ჯარიმაში არსებული ვალდებულება, ხოლო შემდგომ საურავის მიხედვით არსებული დავალიანება. თუ ზედმეტობა აჭარბებს გადასახადში, ჯარიმაში და საურავში არსებულ ვალდებულებებს, მაშინ შესაბამისი ჩანაწერი გაკეთდება ბარათის პირველ, მე-2 და მე-3 სვეტებში, ხოლო თანხა აისახება მე-19 სვეტში;

ზ) „ვ“ პუნქტით განსაზღვრული საგადასახადო ვალდებულებების ტერიტორიული ერთეულების ქრილში პროპორციულად განაწილების პრინციპი უნდა გავრცელდეს აგრეთვე 2016 წლის 1 იანვრის შემდეგ სავადო თარიღით განხორციელებულ საგადასახადო ვალდებულებებზეც, რომლებიც დაკავშირებული არ არის უშუალოდ გადასახადის გადამხდელის მიერ წარმოდგენილ დეკლარაციასთან (აუდიტის დეპარტამენტის რევიზიის აქტი, მომსახურების დეპარტამენტის დასკვნა და ა.შ.);

თ) თუ გადასახადის გადამხდელს გააჩნია საგადასახადო ვალდებულება ქონების გადასახადში, ხოლო ზედმეტობა სხვა სახეში, მაშინ არსებული ზედმეტობით ხდება ადგილობრივი ბიუჯეტის კუთვნილი გადასახადების, მათ შორის, ქონების გადასახადის ვალდებულების დაფარვა. ამ ოპერაციის შედეგად საგადასახადო ვალდებულების გადახურვით ბიუჯეტების დონეებს შორის ანგარიშსწორება არ ხორციელდება. თუ ზედმეტობა არ ფარავს ქონების გადასახადის

დავალიანების თანხას დავალიანების დარჩენილი ნაწილი აისახება როგორც ქონების გადასახადში არსებული ვალდებულება 2016 წლის 1 იანვრისათვის;

ი) იმ შემთხვევაში, თუ ჯარიმაში ზედმეტად გადახდილი თანხა აღემატება დავალიანების ოდენობას, უნდა მოხდეს დავალიანების დაფარვა (სახელმწიფო ბიუჯეტის გადასახადების შემდეგ ადგილობრივი ბიუჯეტის გადასახადების) ზემოაღნიშნული პროპორციის პრინციპის დაცვით. თუ გადასახადებში გადასახადის გადამხდელს არ ერიცხება დავალიანება არც ძირითად გადასახადში და არც საურავში, მაშინ ჯარიმაში არსებული ზედმეტობაზე გაკეთდება ჩანაწერები ბარათის პირველ, მე-2, მე-3 სვეტებში, ხოლო თანხა აისახება გადავა მე-19 სვეტში (ზედმეტობაში);

კ) ქონების გადასახადისთვის ამ მუხლის „ვ“-„ი“ ქვეპუნქტებში არსებული პრიციპით უნდა განხორციელდეს აჭარისა და აფხაზეთის ავტონომიურ რესპუბლიკებში რეგისტრირებული პირების საშემოსავლო გადასახადის გადანაწილება;

ლ) პირადი აღრიცხვის ბარათებზე გადმოტანის ოპრაციები და ნაშთების გატარება არ აისახება შესრულებაში, მუხედავად იმისა, იგი იწვევს თუ არა ბიუჯეტის დონეებს შორის ზემოაღნიშნული პრინციპით თანხების გადანაწილებას;

მ) 2015 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ზემოთ აღნიშნული პრინციპით გამოყვანილი ნაშთები (საგადასახადო ვალდებულება), ერთიან ბარათზე გატარდება (დარიცხვით) გადასახადების პრიორიტეტების მიხედვით, ხოლო ზედმეტობა გატარდება ჯამურად სხვა გადასახადების ბარათზე (შემცირების ოპერაციით);

გადასახადების პრიორიტეტები:

1. საშემოსავლო გადასახადი
2. მოგების გადასახადი
3. დღგ
4. დღგ საბაჟო
5. აქციზის გადასახადი
6. აქციზის გადასახადი საბაჟოზე
7. იმპორტის გადასახადი
8. ქონების გადასახადი
9. მიწის გადასახადი (სასოფლო)
10. მიწა – არასასოფლო
11. სალარო აპარატები
12. სხვა ჯარიმები
13. სხვა გადასახადები (გაუქმებული)
14. სხვა (გაუქმებული) გადასახადები

ნ) იმ შემთხვევაში, თუ გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ბარათზე მონაცემების გადმოტანის შემდგომ გადასახადის გადამხდელი მოახდენს 2016 წლამდე პერიოდის დეკლარაციის დაზუსტებას ან სხვა მიზეზით შეიცვლება ადრე დარიცხული საგადასახადო ვალდებულება, ახალ ბარათზე უნდა აისახოს ცვლილებების გათვალისწინებით დაზუსტებული მონაცემები, და შესაბამისად, განხორციელდება გადმოტანილი ნაშთების კორექტირება. ნაშთების კორექტირების შედეგები უნდა აისახოს შემოსავლებში ამ მუხლის პირველი პუნქტის „მ“ ქვეპუნქტში ასახული პრიორიტეტების გათვალისწინებით.

2. აღრიცხვის ფორმა (დანართი №3), 2016 წლის 1 იანვრისათვის საწყისი მონაცემების ასახვა ხდება შემდეგი წესით:

ა) ქონების გადასახადის (ქონების გადასახადი (გარდა მიწისა), ქონების გადასახადი სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწაზე, ქონების გადასახადი არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწაზე) აღიარებული საგადასახადო ვალდებულებები და გადახდილი თანხები ტერიტორიული ერთეულების მიხედვით;

ბ) საშემოსავლო გადასახადის აღიარებული საგადასახადო ვალდებულებები და გადახდილი თანხები: სახელმწიფო ბიუჯეტის, აჭარის და აფხაზეთის ა.რ. და ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის ბიუჯეტის მიხედვით;

გ) ამ მუხლის პირველ პუნქტში აღწერილი პრინციპების გათვალისწინებით ქონების გადასახადის ნაშთების, გადასახადის გადამხდელის პირადი აღრიცხვის ბარათზე, გადმოტანის შემდეგ უნდა მოხდეს მისი განაწილება ტერიტორიული ერთეულების ჭრილში (დანართი №3). ბარათზე არსებული ქონების გადასახადის აღიარებული საგადასახადო დავალიანების თანხები, ქონების ადგილმდებარეობის/რეგისტრაციის ადგილის მიხედვით, შესაბამისად, ქონების გადასახადის სახეების აღრიცხვა მოხდება რაიონების ჭრილში. ამავე პრინციპით ნაშთების გადმოტანისას აღრიცხვის ფორმაში აისახება აგრეთვე საშემოსავლო გადასახადის აღიარებული საგადასახადო ვალდებულებები და გადახდილი თანხები: სახელმწიფო ბიუჯეტის, აჭარის და აფხაზეთის ა.რ. და ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის ბიუჯეტის მიხედვით.

3. ამ მეთოდური მითითების ძალაში შესავლამდე საშემოსავლო გადასახადის მიხედვით სავარაუდო დარიცხვის შემცირება და გადაანგარიშება განხორცილდეს 2016 წლის 1 იანვრამდე არსებული წესის მიხედვით.

4. რაც შეეხება ექსპორტისა და იმპორტის გადასახდელების ბარათებს, ისინი სალდირების პროცედურაში მონაწილეობენ ბარათებზე ასახული 2011 წლის 1 იანვრის შემდგომი პერიოდის მდგომარეობით წარმოქმნილი ვალდებულებებისა და

საურავები														
სულ გადასახადები														
სათამაშო ბიზნესის მოსაკრებელი														
ბუნებრივი რესურსებით სარგებლობისათვის მოსაკრებელი														
ადმინისტრაციული ჯარიმები														
სულ ჯამი														

შენიშვნა: _____

შედარების თარიღი _____

საგადასახადო ორგანოს
უფროსი _____ (ხელმოწერა, თარიღი)

გადასახადის გადამხდელი _____ (ხელმოწერა, თარიღი)